

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1955 — Nr. 9

Praktiske fiskeforsøk 1954 og 1955

Utgitt av
FISKERIDIREKTØREN

A.s John Griegs Boktrykkeri, Bergen
1957

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1955 — Nr. 9

Praktiske fiskeforsøk 1954 og 1955

Utgitt av
FISKERIDIREKTØREN

A.s John Griegs Boktrykkeri, Bergen
1957

INN H O L D

<i>Sildeundersøkelser:</i>	Side
Sildeundersøkelser på vårsildfeltet 1954	5
Forsøksfiske på Nordmørkysten under stor- og vårsildfisket 1955	10
Forsøk etter sild med drivgarn i tiden 12. juni—9. juli 1954	17
Forsøk etter sild med drivgarn i Nordsjøen sommeren 1955	24
Trålfiske etter sild i Nordsjøen med forsøkstråleren M/S «Peder Rønnestad» i tiden 22 juli—20. oktober 1954	31
Trålfisket i Nordsjøen 1955 med M/S «Peder Rønnestad»	35
Forsøk med drivgarn etter sild på revkanten (Jimmyfeltet) høsten 1954	40
Rapport angående forfangst- og feitsildtoktet med M/K «Boholmen» sommeren 1954	43
 <i>Undersøkelser i Lofoten:</i>	
Forsøksfiske med not i Lofoten i 1954	45
Forsøksfiske med not i Lofoten i 1955	52
Lofotfisket 1955	63
«Peder Rønnestad»s ekkolodding- og meldetjeneste av skreiforekomstene i Lofoten i tiden 1. mars—2. april 1955	66
 <i>Andre torskeundersøkelser:</i>	
Fiskeforsøk etter torsk i Svalbardområdet 1954	71
Fiskeforsøk med «Thor Iversen» ved Vest-Spitsbergen	75
Forsøk med linefiske i Barentshavet med M/S «Thor Iversen»	77
Forsøk med linefiske i Barentshavet med M/S «Thor Iversen» høsten 1955	79
Forsøksfiske etter torsk ved Jan Mayen i 1955	81
 <i>Andre undersøkelser:</i>	
Forsøk med trålfanget Nordsjøsild til agn i 1954	85
Maskeviddeforsøk med forsøkstrålerne «Thor Iversen» og «Peder Rønnestad» i 1954	90
Bearbeidelse av materialet fra maskeviddeforsøkene 1954	94
Undersøkelser etter nye rekefelter i 1954 og 1955	100
Forsøk med garn av nylon- og perlontråd i 1954	116
Forsøk med torskeruser av kuralontråd (Vivilon)	119
Forsøk etter håbrann ved Island i 1954	121
Forsøk med agnsild frosset i Protan-gele	123

SILDEUNDERSØKELSER PÅ VÅRSILDFELTET 1954.

Av fiskerikonsulent *Magnus Halås*.

I likhet med 1953 ble det i samarbeid med Noregs Sildesalslag satt i gang undersøkelser etter vårsild på de sydlige felter med M/K «Sirafjord» og M/K «Rubb». Undersøkelsene ble stort sett drevet etter de samme retningslinjer som i 1953.

M/K «Sirafjord» undersøkte feltet med ekkolodd på sine ruteturer Haugesund—Utsira og foretok dessuten krysstokter over samtlige felter mellom Slotterøy og Kvitsøy.

Fartøyet var i tjeneste i tiden 31. januar—13. mars. Det ble gjort i alt 23 krysstokter og på en del av disse turer ble det også foretatt temperaturmålinger.

I dagene 31. januar—4. februar krysset M/K «Sirafjord» over feltene fra Utsira til Korsfjorden uten å merke sild på ekkoloddet.

Torsdag 4. februar, da fartøyet befant seg på høyde med Slotterøy, ca. 15 kvartmil av land, observertes en del sildeåter, det var også hval og fugl til stede. Kursen fortsatte til n.v. av Marsteinen. På hele denne kurs ble det merket svake registreringer på loddet og dette ble stadig sterkere etter hvert som en kom under land.

På sydturen fra Fugleøya til Selbjørnsfjorden sto silden på ca. 35 favners dyp. Sønnenfor Slotterøy var det ingen ting å merke på loddet.

I dagene 5.—9. februar var det dårligt vær med kuling fra s.v. og s.o. I ruten Haugesund—Utsira ble det ikke observert sild. Et krysstokt 9. februar fra vest av Utsira til Skottningen ga også et negativt resultat.

Mandag 10. februar kom en frem i stor sildetyngde ca. 8 kvartmil nord av Røværholmene. Disse sildeforekomster syntes å være sammenhengende nordover til høyde med Espevær. Drivgarnsflåten som da lå på Slotterøy-feltet, ble varslet og kom sydover til Røværområdet.

Dagen etter ble det registrert sild på ekkoloddet på vestsiden av Sve og Urter. Denne sild sto tilsynelatende ganske nær bunnen. Botnagarnfiskerne ble underrettet men det viste seg at silden sto såpass høyt i sjøen at fangsten på botnagarnene ble betydningsløs. Drivgarnsfiskerne fikk derimot til dels gode fangster.

De etterfølgende dager felt fram til 17. februar ble det registrert større eller mindre sildeforekomster over hele det vanlige felt innenfor linjen Skutefjorden, Utsira, Røvær. Silden synes fortrinnsvis å holde seg nær bunnen. Fiskerne ble underrettet etter hvert som en registrerte nye forekomster.

Det oppsto nå en periode på flere dager med stormfullt vær slik at fisket ble sterkt værhindret. Det ble fremdeles registrert mer eller mindre store silledotter på de vanlige felter mellom Utsira og Karmøy. Men det ble også lagt merke til at silden liksom etter hvert inntok en ugunstig posisjon i vannet slik at den ble vanskelig å fange både med botnagarn og snurpenot.

23. februar var det ganske tydelig at silden hadde tendens til å samle seg omkring Utsira. Settegarnsfiskerne ble underrettet. I dagene 24.—28. februar ble det gjort gode fangster, særlig i sjøområdet i og omkring Nordvågen.

På de øvrige felter mellom Utsira og Karmøy ble det fremdeles registrert spredte ansamlinger av sild, men den oppholdt seg stadig i en ugunstig dybde for å kunne fanges med botnagarn.

Fra 1. mars begynte M/S «Sirafjord» også å foreta temperaturmålinger av sjøvannet foruten ekkoloddobservasjoner. N.V. av Røvær ble det målt 3° i overflaten og $3,5^{\circ}$ nede ved bunnen. Samme dag ble temperaturen målt vest av Karmøy $2,5^{\circ}$ i overflaten og $3,01^{\circ}$ ved bunnen. 2. mars var temperaturen ved Ferkingstadøyene $2,4^{\circ}$ i overflaten og 3° nede ved bunnen.

Det ble registrert spredte forekomster av sild ved Utsira på 70—90 favner dyp.

Situasjonen på vårsildfeltet innenfor linjen Kvitsøy, Utsira, Espevær 2.—12. mars kan stort sett sies å være følgende:

Silden har tilsynelatende trukket utover til dypere vann og stoppet opp i området ved Utsira, hvor den fortrinnsvis kan merkes i et dyp av 70—120 favner.

Temperaturen i de øvre vannlag var meget lav og målte ved Utsira 9. mars $1,4^{\circ}$ i overflaten og under 50 m steg den langsomt til $6,5^{\circ}$ på 200 m dyp.

Det hersket en sterk nordgående strøm på feltet som gjorde driften av fisket vanskelig.

Etter konferanse med Fiskeridirektøren avsluttet M/S «Sirafjord» sine observasjoner 13. mars. Fisket på vårsildfeltet var da praktisk talt slutt, da silden hadde trukket helt bort fra vanlige felt, når det unntas enkelte forekomster som kunne registreres på stort dyp omkring Utsira.

M/S «Rubb», observasjoner og fiskeforsøk.

M/S «Rubb» drev sine observasjoner og forsøk på vårsildfeltet på noenlunde samme tidsrom som M/K «Sirafjord».

Mens «Sirafjord» hadde som oppgave å befare sildefeltet fra Skudenes og nordover med ekkolodd- og temperaturmålinger, så hadde «Rubb» i oppdrag å undersøke feltet fra Skudenes og sydover.

Foruten ekkolodding skulle dette fartøy også foreta praktiske fiskeforsøk med drivgarn og botnagarn.

Etter å ha gjort klar drivgarnlenkene, gikk fartøyet fra Åkrehamn 15. februar til Koldsmedgrunnen. De fikk føling med sild på ekkelodd s.v. av Håskjær $\frac{3}{4}$ kvartmil av land. Det var her også en del drivgarnsfartøyer til stede. Etter å ha gått en del lengre syd uten å komme frem i nye registreringer, gikk en tilbake og satte garna vest av Håskjær. Fangsten ga imidlertid bare $\frac{1}{2}$ hl sild. Et nytt sett på samme felt ga en fangst av 5 hl. Under et kryss nordover ble det registrert bra med sild ved Jorsteinen den 16. februar. Garnlenken ble satt med et utbytte av 2 hl sild trass i at det så ut som gode registreringer i loddet.

Det ble ellers funnet sild til stede mellom Ferkingstadneset og Jorsteinen. Silden syntes å stå ca. 5 favner fra bunnen. Da det så ut til at silden hadde tendens til å stå nede ved bunnen, ble det etter konferanse med Fiskeridirektøren skiftet over fra drivgarn til botnagarn.

Etter å ha skiftet redskap gikk en sydover til Egersund-feltene. Det oppsto nå en periode med sterk kuling hovedsakelig fra s.o. som hindret arbeidet i sterk grad. Trass i dette ble det gjort krysstokter over samtlige garnfelter mellom Siragrunnen og Kolsmedgrunnen, uten å få kontakt med sild i sjøen. Det sørligste felt hvor det ble konstatert sild til stede, var området ved Håskjær.

I tidsrommet 20. februar—10. mars ble det til stadighet patruljert over alle sildefelter mellom Siragrunnen og Kvitsøy uten resultat. De settegarnsforsøk som ble gjort under disse turer ga fullstendig negativt resultat.

I sin konklusjon til «Rubb»s undersøkelser sier skipper Gjert Sand følgende:

«Som et resymé av undersøkelsene tillater jeg meg å anføre:

På strekningen fra s.v. av Geitung og sørover, til og med Siragrunnen, har det ikke forekommet de minste antydninger av alminnelig vårsild. Dette etter de foretatte registreringer, prøver og samtale med seifiskere på nevnte strekning. Om det muligens kunne forekomme vårsild lengre ute enn vi har undersøkt er ikke så godt å ha noen bestemt mening om.

Svenske fiskere vi har talt med i Egersund melder imidlertid at de ikke har observert sildeforekomster på deres turer innover fra Revet, noe de tidligere år i alminnelighet har registrert på ekkoloddet.»

Da vårsildfisket på de vanlige felter syntes å ha stoppet helt opp på et uvanlig tidlig tidspunkt og det så ut til at det hersket egenartede hydrografiske forhold på feltet, sendte Fiskeridirektøren en observatør ombord i M/S «Rubb» for å bli med de videre undersøkelser av forholdene på den sentrale del av vårsildfeltet. Det gjaldt fortsatt å søke etter silden med ekkolodd, særlig i bratthellingene og inn av de ytre felt mellom Utsira og Slotterøy. Oppgaven var ellers å foreta temperaturmålinger i de forskjellige områder hvor vårsildfisket i alminnelighet pleier å foregå.

Det ble videre besluttet at temperaturmålingene kunne begrenses til det dyp hvor det var teknisk mulig å drive botnagarnsfiske på rimelig måte.

10. mars gikk en ut til 250 m-koten s. v. av Utsira. Temperaturen ble målt her i 100 m dyp til 5,6°. Målinger på nord-vestsiden av Utsira viste

6,5°	i	190 m	dyp	
3,6°	i	50	»	»
1,3°	i	0	»	»

Det ble ikke merket sild på loddet i det sjøområdet som hittil var befarat.

Torsdag 11. mars ble sjøtemperaturen målt syd av Spanholmen ved Utsira. Det foregikk her et meget godt seifiske i disse dager. Det ble også merket sild i seigarna og redskapene var sterkt belagt med silderogn. Temperaturen viste her på bunnen

100 m	dypt,	5,4°
50	»	» 3,6°
0	»	» 1,4°

Silden som ble tatt på seigarnene viste seg å være gytesild. Det ble også merket en mindre sildetopp på ekkoloddet, men et prøvesett med botnagarn ga ingen fangst. Den sildetoppen som ble merket på ekkoloddet forsvant og ble senere ikke funnet igjen.

I tiden 10.—13. mars ble det foretatt temperaturmålinger på 11 steder mellom Utsira og Slotterøy, dels i ytre og dels i indre strøk av sildefeltet. Bunndybden hvor målingene ble foretatt, varierte mellom 100 m og 190 m.

Temperaturforholdene syntes å være temmelig ens overalt med lav temperatur fra overflaten og ned til 100 m. En fikk ikke kontakt

med sild på ekkoloddet utenom det som er nevnt tidligere ved Spannholmen.

Som forholdene lå an på santlige felter ble en enig om at det var lite formålstjenlig å fortsette undersøkelsene. Etter å ha forelagt saken for Fiskeridirektøren ble forsøkene med M/S «Rubb» avsluttet. En ble imidlertid enig om at «Rubb» skulle foreta et par målinger av temperaturen på Klettagrunnen og Siragrunnen på veien hjem fra Haugesund.

Disse målinger viste at på

Klettagrunnen i 160 m dyp	måltes	6,3°
i 100 » » »		5,6°
i 50 » » »		4,8°
i 0 » » »		2,8°

Siragrunnen i 160 m dyp	måltes	6,3°
i 100 » » »		5,6°
i 50 » » »		4,8°
i 0 » » »		2,8°

Av observatørenes konklusjon fremgår det at trass i at det ble kjørt over en stor del av settegarnsfeltet, fikk en ikke annen føling med sild på ekkoloddet enn ved Spannholmen ved Utsira.

Det så ut til at det måtte være en del sild til stede ute i brattellingene vestover. En fikk imidlertid inntrykk av at den var oppe på grunnen om natten og stakk ut på dypet om dagen.

Ved målinger av sjøvannets temperatur søkte en først å få et bilde av hvilket dyp en måtte ned på før temperaturen begynte å stige i noen særlig grad. Deretter la en vekt på å foreta målingene i det dyp hvor det var praktisk gjennomførlig å bruke botnagarn på effektiv måte.

Målingene viste at over hele feltet var det meget kaldt vann, mellom 1–2 grader i overflaten. I 50 m eller ca. 25 favner lå temperaturen mellom 3 og 4 grader. Først i 100 m dyp eller ca 50 favner fikk en mellom 5 og 6 graders vann. Siden fortsatte temperaturen å stige med dybden.

FORSØKSFISKE PÅ NORDMØRSKYSTEN UNDER STOR- OG VÅRSILDFISKET 1955.

Av fiskerikonsulent *Georg Rokstad*.

I slutten av stor- og vårsildfisket 1954 tok det seg opp et ganske godt sildefiske ved Smøla, nærmere betegnet Ramsøyfjorden og det ble tatt et betydelig kvantum snurpesild de dagene fisket varte.

Næringens folk og fiskerne fra Kristiansund og distriktene der omkring mente at silden hadde vært på Nordmørsfeltet fra tidlig i sesongen og at fiskerne kunne begynt et regningssvarende fiske langt tidligere dersom de hadde blitt kjent med når silden var kommet på feltet.

Før sildefisket tok til 1955 ble det fra interesserte i Kristiansund N. gjort henvendelse til Fiskeridirektøren å sette i gang forsøksfiske på Nordmørsfeltet. Fiskeridirektøren hadde da tatt standpunkt til saken. Det var bestemt at fiskerikonsulent Georg Rokstad fra 20. januar skulle foreta undersøkelse og drivgarnforsøk med forsøkstråleren M/S «Peder Rønnestad» på feltet mellom Ona og Halten.

M/S «Peder Rønnestad» som hadde vært i Lofoten var kommet til Kristiansund og torsdag 20. januar kl. 14.00 gikk nå ut som bestemt. Det var frisk bris fra N.V. og værmeldingene for fredag lød på S.V. kuling. Vi håpet imidlertid på at vi skulle få brukbart vær kvelden og natten.

Vi styrte leden sydover til Ravnleden, fortsatte utenfor Orskjærene til Bogrunnen, langs østre kant av den ca. 20 n. m. Derfra ble kursen satt til Bøfølgingen videre utenfor Griptaren til vi kom nordenfor Nordtaren. Da snudde vi og gikk tilbake innenfor Griptaren til Baksbotnen. Ekkoloddet hadde vært i gang hele tiden, men en hadde ikke sett antydning til registrering.

Kl. 02.00 fredag morgen satte vi 20 prøvegarn på Baksbotnen som vi dro kl. 07.00. Det ble ingen fangst (svarte garn). Det var lett S.O. bris og vi fortsatte ekkolodding over noenlunde samme felt som foregående dag utenfor Griptarene nordover forbi Storboen til Sula. Det var likt overalt, blankt papir. Vestenfor Sula snudde vi og tok

en vestligere kurs tilbake til vi var på høyde med Grip. Da forandret vi og satte kurs på Grip fyr. Kl. 20.00 kom det noen små registreringer på papiret. Vi var da vest av Skalmen, omtrent midt i Griphølen. Vi bestemte oss for å sette 10 prøvegarn for å se om registreringene skyldtes storsild. Da garna hadde stått en time dro vi dem igjen. Fangsten ble ca. 3 hl veritabel storsild. Da vi hadde fått inn garna foretok vi en undersøkelse i håp om det var bedre forekomster å finne, men det var det samme. En kunne så vidt se antydning, dog over større områder enn tidligere. Vi fortsatte letingen til midnatt, da satte vi 40 garn i noenlunde samme posisjon som tidligere, rett vest av Skalmen fyr.

Lørdag 22. januar 1955. Garna sto til kl. 07.00. Da begynte vi å dra. Fangsten ble ca. 80 hl på 40 garn. Hadde vi satt alle garna fra kvelden av ville vi sikkert fått atskillig mer. På vei til lands ekkoloddet like inn til Grip fyr. Vi så til dels gode forekomster nær bunnen like etter vi begynte å gå til lands. Senere så vi ingenting.

Søndag 23. januar. Lå i Kristiansund. Stiv S.V.-kuling.

Mandag 24. januar. Lå i Kristiansund. Stiv SV.-kuling.

Tirsdag 25. januar. Avgikk Kristiansund kl. 09.30. Værmeldingene lød på fortsatt S.V.-kuling, så utsiktene for sjøvær var ikke de beste, men for øyeblikket var vinden flau. Vi bestemte oss for å gå nordover til Ramsøyfjorden og håpet på at været skulle bli så pass at vi fikk undersøkt feltet mellom Haugjegla og Storboen.

Like over middag kom vi ut til Haugjegla fyr. Det var meget fugl på feltet og da vi vel hadde passert fyret fant vi sild. Den sto dypt, fra 30—70 favner. Mellom Storboen og Haugjegla så vi flere registreringer hvorav enkelte var store. Det var nå klart å se at silden var kommet for alvor. Ville nå bare været folke seg, måtte det bli nok å gjøre. Vi drev med undersøkelse av feltet til kl. 17.00. Da satte vi 30 garn på en god forekomst som sto på 40 favner. Vi håpet på den skulle lette seg når mørket kom. Imidlertid kom registreringen bort. Det var lite sannsynlig at vi fikk noe sild og tok garna igjen kl. 20.00. Det ble heller ingen nevneverdig fangst, ca. 3 hl. Vi fortsatte letingen utover kvelden og kom over gode forekomster som sto høvelig til. Satte garna kl. 23.00.

Onsdag 26. januar. Frisk vestlig kuling. Dro garna kl. 03.00. Fangsten ble ca. 150 hl. Gikk opp til Veidholmen med silden og lå der til vi hadde losset. Da gikk vi ut igjen og fortsatte letingen. Man kunne nå praktisk talt se sild overalt, men den ville helst stå dypt. På grunn av været var det uråd å foreta noe leting til havs. Det var heller ikke anledning til å forsøke drivgarna på vanlig felt. Man måtte holde seg helt inne ved skjærene i le av land. Vi gjorde et trekk før midnatt.

Fangsten ble ca. 100 hl. Vinden som før var S.V.lig snudde nå til V.N.V.

Torsdag 27. januar. Vestlig stiv kuling. Bakket oss oppover til Ramsøyfjorden. Innenfor Nordgrunnen S.O. av Haugjegla fyr registrerte vi mye sild. Det blåste fremdeles stiv vestlig kuling, men her var det smult og fint og kl. 06.00 satte vi 18 garn like innenfor Nordgrunnen. Vi lot det stå til kl. 07.00, da dro vi dem igjen. Fangsten ble ca. 120 hl. Her var det forhold for å få sild. Hadde bare været vært lagelig. Vi var nå trette av slingring og gikk opp til kaien ved Innveien for å ta oss igjen litt. Kl. 16.00 var vi på farten igjen. Været var fremdeles dårlig så noen undersøkelse på havet ble det ikke tale om. Det var heller ikke nødvendig. Så vidt en kunne se var silden kommet inn. Vi var ikke før kommet nedpå fjorden før vi fant den. Fra sildekontoret i Kristiansund fikk vi melding om at en driver hadde fått fangst på leden utenfor Hesteskjer fyr og at det også var registrert betydelige forekomster på samme felt. Vi gjorde i løpet av natten 2 sett med 40 garn og fikk ca. 150 hl. Vi gikk til Kristiansund og leverte fangsten.

Avgikk Kristiansund igjen kl. 21.00. Ute i Treflessleden så vi noe sild, men det var helt oppe i tarene og ikke forhold for å drive. Vi fortsatte utover til Griptarene hvor vi snudde og gikk inn i Griphølen. Kommet vel klar grunnene kom registreringer bort og vi så ikke antydning til sild før vi kom inn i Griphølen. Der var det til dels gode forekomster på sine steder, men den sto kloss i grunnene og nært land.

Lørdag 29. januar. Lett bris, fint vær. Forsøkte et sett på morgenen i Griphølen mellom Gjerslingene og Grip. Strømmene satte inn og da vi dro garna var vi kommet inn til Hildboen. Fangsten ble ca. 30 hl.

Straks vi hadde fått inn garna begynte vi å lete etter sild. Det var nå kommet flere snurpere sydfra som stadig anropte oss for å få orientering om sild. Kl. 11.00 kom vi over en god forekomst. Det var oppe i Smølaskjærene like utenfor Gåsskjærene. Snurperne «Stormfuglen» og «Snurp I» som var de nærmeste ble øyeblikkelig varslet og etter en times tid gikk de første snurpenøter i sjøen. Det var «Stormfuglen» og «Snurp I». Så vidt en kunne se fikk de begge gode kast. Det kom nå etter hvert flere snurpere som forsøkte seg. Vi fortsatte imidlertid letingen og kom senere over flere store forekomster lengre utover forbi Valøyodden. Her sto silden fra bunnen 40 favner og opp til 5–6 favner. Det var gode forhold for snurperne og alle som kom til feltet fikk full fangst. Etter at alle snurperne var kommet i arbeid tok vi oss en avstikker hvor vi uforstyrret kunne gjøre drivgarnsforsøk. Vi satte 40 garn kl. 19.00 og dro igjen kl. 21.00. Fangsten ble ca. 150

hl. Det var meget sild på feltet. Således kan nevnes at da vi hadde fått inn garna og var på vei inn, loddet vi sild sammenhengende i 2 timer med full fart.

Søndag 30. januar. Lå i Kristiansund N. Avgikk fra Kristiansund ved midnatt.

Mandag 31. januar. Det var i løpet av natten og søndag kommet en stor flåte av drivgarnsbåter og snurpere til feltet utenfor Grip og så snart det lysnet av dag kom snurperne i arbeid. Det så ut som om det var store forekomster over hele feltet fra Ona til Sletringen. Best var det i Griphølen hvor flere store klaser av snurpere var i arbeid. Vi foretok en omfattende ekkolodding av feltet og fant flere gode forekomster som vi meldte av til snurperne. Da kvelden kom på, kom silden opp og la seg ut over hele havet. Det var ikke lenger forhold for snurperne og heller ikke behov for leting. Vi satte drivgarn og gjorde i løpet av natten to trekk. Fangsten ble ca. 200 hl.

Tirsdag 1. februar. Så snart det lysnet av dag og vi hadde fått inn garna, tok vi fatt på letingen. Denne gangen gikk turen utover til Skalmen forbi Brattværstarene hvor vi snudde og tok turen til Griptaren, videre vestover til Ona hvor vi satte garn til natten. Bortsett fra til dels gode forekomster ved Skalmen og Brattværstarene så vi i det hele tatt ikke sild på strekningen Griptaren—Ona. Det så ut som om silden bare sto inne ved land, oppe i tarene.

Onsdag 2. februar. Drivgarnsfangsten for natten ble ca. 100 hl. Fra Ona gikk vi nordover langs landbakken. Like vest for Fuglen på Hustadvika registrerte vi store forekomster, men silden sto dypt, fra 20 favner og nedover til bunnen 50—60 favner. I håp om at silden skulle lette seg i løpet av dagen, la vi oss fore og vaktet på den. Vi lå like til kvelden, men det ble ingen forandring. Sildestimene sto konstant på samme dybde til mørket kom. Da lettet den seg og spredde seg over hele havet. Vi satte drivgarn for natten.

Torsdag 3. februar. Fangsten på drivgarna ble ca. 100 hl. Fra Fuglen ekkoloddet vi langs Orskjæren på vestsiden og innover til Føllingen, videre nordover leden til Kristiansund. Det var sprette forekomster overalt like til vi passerte Hestskjær fyr. Ankom Kristiansund kl. 13.00 og losset i alt 420 hl sild.

Ifølge konferanse med herr Fiskeridirektøren skulle vi ordne oss med botnagarn for å forsøke etter gytesilden. Vi måtte da nødvendigvis gå sydover til Bergen og ordne oss med diverse redskap for formålet. For å få et helhetsinntrykk av forholdene bestemte en seg for å gå nordover til Titran, drive der om natten og så ta hele strekningen ytre sydover til Bergen.

Så snart silden var losset i Kristiansund gikk vi nordover og ut Ramsøyfjorden og kl. 23.00 satte vi drivgarna vest av Titran.

Fredag 4. februar. Kl. 09.00 var garna inne. Fangsten ble ca. 100 hl. Det var frisk bris fra S.V. og det var ikke så ideelt vær som en kunne ønske seg, men det var likevel brukbart til vårt formål. Fra Ramsøyfjorden ekkoloddet vi strekningen til Storboen langs Brattværstaren og innover Gripholm til Grip fyr. Hele strekningen var det sprette forekomster, med enkelte gode forekomster. Således kan nevnes at mellom Storboen og Brattværstaren var det flere gode forekomster som sto i passende dybde for snurperne, men været var ikke brukbart. Snurperne ble likevel gjort merksam på forholdene. Fra Grip og sydover så vi ikke sild av betydning før vi kom til Hustadviken. Der registrerte vi en sammenhengende forekomst fra Fuglen til Kroppen. Silden sto her fra 20—50 favner i en lengde av 4 n. m. Det så ut som om det var mer sild her nå enn det var for 2 dager siden, da vi først kom over den. Men hva nyttet det når silden ikke ville komme opp? Hva nå årsaken kunne være? Fra Hustadviken ekkoloddet vi strekningen til Ona, langs landbakken sydover til Storholmen og videre forbi Svinøy til Stad. Ekkoloddet viste vekslende registreringer, for det meste et tynt slør som er vanlig etter at mørket er kommet. Ved Stad var det noen gode forekomster ved Bukketjuene. Helhetsinntrykket for strekningen Sletringen—Stad ble således følgende:

Gode forekomster Brattværshølen, Hustadviken, utenfor Ulla fyr og ved Stad. For øvrig var det ikke noen forekomster å snakke om. Fra Stad gikk vi leden sydover og kom til Bergen lørdag kl. 20.00.

I Bergen lå vi til tirsdag 8. februar kl. 13.30. Vi hadde da fått skiftet ut de redskaper som skulle på land og fått ombord det fornødne utstyr til settegarnsforsøkene. Dessuten tok vi med noen nordsjøgarn til å bruke i drivgarnslenker sammen med storsildgarna. Tanken var å stikke ut ved Holmengrå og gå ytre nordover, men værmeldingene lød på N.V. kuling så det var vel små sjanser for at det ville lykkes. Været var imidlertid bra og vi stakk ut som bestemt og hadde forholdsvis gode arbeidsforhold til onsdag ettermiddag. Vi var da tvers av Storholmen fyr, da kom den varslede nordkulingen og vi måtte gå inn og fortsette leden nordover til Steinshavn hvor vi tørnet for natten. Registreringen fra Hjeltefjorden til Storholmen fyr var følgende:

To små forekomster Hjeltefjorden rett inn for Feie. Gode forekomster fra Holmengrå til Utvær. Ingen vesentlig registrering Utvær—Ytterøyane. Kan hende vi her sto for langt av. Spredte forekomster fra Ytterøyane—Klovningene. Gode forekomster Klovningene—Buholmen—Stad. Fra Stad og nordover forbi Svinøy til Storholmen var det ikke

nevneverdige registreringer. Vi sto her også muligens for langt av. Ved Storholmen var det mye sild, innenfor fyret oppover mot Erkna.

I Steinshavn lå vi til torsdag morgen kl. 08.00. Vinden hadde spaknet en del, men ennå var det stor sjø og dårlige forhold på feltet. Vi gikk derfor leden nordover til Svatoksen (Hustadviken). Der gikk vi ut til Fuglen. Silden som vi hadde registrert her for en uke siden var her ennå, men hadde nå forandret seg. Tidligere sto den i konsentrerte forekomster. Nå var den å finne over store områder og nær bunnen. Dog ikke slik som den skal være for å få den på botnagarn. Det var nemlig en lysning å se på papiret mellom bunnen og silden. For ordens skyld satte vi likevel en lenke botnagarn. Det ble ingen fangst, kun 1 sild.

Fredag og lørdag undersøkte vi feltene Gripholm-Ramsøyfjorden. Forholdene var heller ikke her som tidligere. Silden hadde trekt mer ut og sto jevnt over nærmere bunnen. Således så vi gode forekomster i Griphølen mellom Griptarene og Skalmen på 80–100 favner.

Søndag 13. februar. Lå i Kristiansund N.

Mandag 14. februar. Fra Kristiansund kl. 08.00. N.O. kuling, snøkave. Været bedret seg imidlertid utover dagen og i kveldingen fikk vi riktig fint vær. Vi var da kommet N.V. av Sula. Noen registrering av betydning så vi ikke den dagen før mørket kom på utenfor Sula. Der var det etter ekkoloddet å dømme pent med sild. Vi satte drivgarn for natten.

Tirsdag 15. februar. Fangsten ble merkelig nok bare 20 hl. på tross av at vi registrerte gode forekomster hele natten. Været hadde nå slått om til S.V.-kuling og snøkave. Vi fikk en tung oppkjøring og først kl. 14.00 var vi inne ved Slettringen fyr. Værmeldingene lød på fortsatt kuling av skiftende retning og en bestemte seg for å gå til Kristiansund.

Onsdag 16. februar. Lå i Kristiansund. N.O.-kuling.

Torsdag 17. februar. Fra Kristiansund kl. 08.00. Vinden hadde spaknet en del, men det var en voldsom sjø. Vi bestemte oss likevel for å gå utpå. Etter planen skulle vi i dag undersøke feltene Hustadvika—Baksbotnen og Griptarene. Da vi kom utpå, ga sjøen seg litt og vi fikk gjort de undersøkelsene vi skulle. Det var tydelig å se at noe var i gjære. Silden som før sto mellom Fuglen og Kroppen var borte. Det var heller ikke noe å se i Fuglleden. Derimot kunne en som foregående dag se et tynt slør av sild nede på 50–60 favner. Den var nå kommet atskillig lengre ut enn før. Således så en et sammenhengende slør fra Bogrunnen til Bøffølingen. Var silden på trekk ut fra kysten? Noe tegn til botnasild var det ikke å se. Etter at vi hadde avsøkt feltet Griptarene gikk vi tilbake til Bogrunnen hvor vi satte drivgarn for natten.

Fredag 18. februar. Fangsten på drivgarna ble ca. 50 hl. I lenken sammen med storsildgarna hadde vi til prøve noen nordsjøgarn.. Forskjellen på fiske var iøynefallende. Det var ca. 1/2 gang til så meget sild på nordsjøgarna som på storsildgarna. Etter planen skulle M/S «Peder Rønnestad» være i Bergen til mandag for å gjøres klar til Lofottoktet. En hadde således ikke så mye tid til rådighet og besluttet å undersøke feltene sydover. Vi ekkoloddet langs Bogrunnen på sydsiden langs landbaken forbi Ona og sydover til Storholmen. Det var sprette forekomster langs Bogrunnen, gode forekomster fra Harøy til Ulla, men silden sto dypt, 30–40 favner. Ved Storholmen var det noe sild som sto i passende dybde. Her var også snurpere i arbeid. Fra Storholmen gikk turen over Mebotnen, videre vestover til 40 n. m. N.V. av Svinøy. Bortsett fra noe sild på 70–80 favner i Radiodjupet, så vi ikke sild på hele strekningen før vi kom til Buholmen på Stad. Det var da blitt mørkt og silden var kommet opp. Vi bestemte oss for å sette drivgarna og vente natten over.

Lørdag 19. februar. Vi begynte å dra garna like over midnatt. Det hadde vært mye å se på loddet og en ventet seg god fangst, men resultatet ble ikke noe særlig, ca. 50 hl på 37 garn. Som foregående natt viste det seg at nordsjøgarna lå langt over storsildgarna i fangst. Silden var sikkert så meget oppblandet med småsild som gikk gjennom vanlige storsildgarn. Dette var da også den naturlige årsaken til at en til sine tider fikk mindre sild på garna enn en hadde ventet seg i forhold til registreringen. Nordsjøgarna hadde en maskestørrelse som tilsvarer ca. 23 omf. pr. alen.

Vi fortsatte ekkoloddingen sydover til Feie. Så noen sprette forekomster ved Ytrøyane. Mellom Utvær og Holmengrå registrerte vi 2 gode forekomster på 70 favner.

Ankom Bergen kl. 17.00 og avsluttet toktet.

FORSØK ETTER SILD MED DRIVGARN I NORDSJØEN I TIDEN 12. JUNI—9. JULI 1954.

Av fiskerikonsulent *Magnus Halås*.

Som en fortsettelse av de fiskeforsøk etter sild i Nordsjøen som ble drevet av Fiskeridirektoratet med m/s «Lofoten II» og m/s «Rysteinn» i 1953, sendte Fiskeridirektøren også i 1954 ut en ekspedisjon til samme fiskefelt.

Til fiskeforsøket dette år ble nyttet Fiskeridirektoratets forsøksfartøy m/s «Peder Rønnestad». Formålet var det samme som ved foregående års prøvefiske, nemlig i første rekke å søke etter Nordsjø-silden i dens unge og fete stadium, som ved spesiell behandling kunne gi et produkt likestillet med den hollandske matjessild. Videre var oppgaven å søke kontakt med de hollandske drivgarnsfiskere for på denne måte å få vite i hvilket havområde hollenderne fisket.

Selve forsøksdriften foregikk stort sett etter samme instruks og retningslinjer som ble opptrukket av Fiskeridirektøren for forrige års prøvefiske. Saltingen og tilberedningen av fangsten ellers ble utført etter nærmere opptrukne retningslinjer i samråd med A/S Sildefiskernes Eksportlag som også stillet ganemaskin, salt og tønner til disposisjon. Silden ble hodekappet og magedratt før den ble saltet.

Utdrag av dagboken.

Etter å ha tatt ombord redskapene, ganemaskin og tønner, gikk skipet fra Bergen lørdag 12. juni kl. 17,30 og ankom Kopervik 13. juni kl. 11.00.

I Kopervik ble det foretatt diverse omordninger av dekkarrangementet for å omdanne et trålfartøy til drivgarnsbåt. Garnrullen ble montert med trekkanordning til hovedvinsjen, binger ble oppsatt på dekket, ristanordning på dekket for garna, spleising og merking av kabelen, spleising av blåsetau og stropper i blåsene m. m.

Fra Kopervik ble det gått til Haugesund for å montere ganemaskinen og ta ombord salt. Etter at alle ting var brakt i orden, ble der gått fra Kopervik.

Mandag 21. juni kl. 13,30. Været var SO bris, skyet, disig, noen sjø. Loggen satt ved Skude, rettv. kurs 242°.

Tirsdag 22. juni kl. 4,35. Vi legger samme kurs. Vinden har dreiet til frisk VNV, fremdeles skyet og disig luft. Kl. 6 begynte det å klarne opp samtidig som vinden dreiet mer nordlig og øket. Det ble slått sakte fart, og skuten ble lagt opp mot vinden. Kl. 8 hadde vi forbindelse med m/s «Rystein» som oppga sin posisjon til 45 n. mil SO av Peterhead, hvor den lå sammen med skotske fiskere. Kl. 9,00 ble det gitt full fart med kurs 227° rettv. Loggen viste 137. Kursen ble satt mot «Rystein»s posisjon. Kl. 14,00 viste loggen 178,5, det styres samme kurs. Mellom kl. 14 og kl. 16 såes flere fiskefartøyer som gikk begge veier parallelt med vår kurs. En garndriver passerte oss om babord. Vi antok at alle disse var skotske fiskere. Kl. 20 hadde vi forbindelse med «Rystein» på nytt, den oppga nå sin posisjon til n. br. 56°50' 0°43' l. v. Kl. 21,25 ble det slått stopp, logg 238,7. Det ble satt 45 nordsjøgarn — 4 fv. slag. Været var vestlig, frisk bris med regnbyger. Posisjon etter bestikket N. br. 56°51' — 0°34' l. V. St. I.

Onsdag 23. juni. Begynte å trekke garna kl. 5,10. Kl. 8,10 var garnlenken inne. Det ble svarte garn, ca. 30 stk. sild av bra kvalitet, en blanding av istersild og fullsild.

Kl. 13,45 påværende plass ifølge konsolpeiling og bestikket. N. br. 57°81' — 0°39' l. V. Kl. 13,55 gåes full fart. Rettv. kurs N., loggen ble satt på 0. Kl. 18 stopp, logg 33.

Vinden øker til kuling fra VNV med regnbyger. Vi la oss til å bakke på været for å se tiden an. Posisjon etter bestikket N. br. 57°34' — l. V. 0°38'. Værmeldingen lød på kuling over hele havområdet hvor vi lå. Det var en del fugl til stede på feltet, det så ut til at det var sild til stede i sjøen. Det ble også registrert noe som tydet på sild på loddet, selv om dette var svakt. Da vinden hadde tendens til å øke, ble vi enige om å gå inn til Peterhead for å vente på bedre vær.

Fredag 25. juni. Avgang fra Peterhead kl. 13,05. Lett østlig bris, skyet, regnbyger. Rettv. kurs 135°. Kl. 13,30 stopp, logg viste 42,2. Vi la oss til å drive for stoppet maskin da det ennå var for tidlig på dagen å sette garn.

Det var ingen særlige sildesyner å se på sjøen. Vinden hadde dreiet til sydlig bris med regnbyger. Kl. 20,15 begynte vi å sette. Det var nå kommet en hel del skotske drivere ut på feltet. En del hollandske fiskere såes også i SO for oss. Kl. 21,00 var garnlenken i sjøen. Vi ligger nå praktisk talt midt inne i drivgarnsflåten med fartøyer på alle kanter. Posisjon: 56°57' N. br. — 0°52' l. V. St. II.

Lørdag 26. juni. Begynte å trekke garna kl. 5,00, lenken inne kl. 8,00. Vinden var frisk vestlig, oppholdsvær. Fangsten ble 1½ tønne. Silden var av fin kvalitet. Skuten ble lagt på kurs VNV med ganske sakte fart. F. F. kl. 17,39, rettv. kurs 160°, kl. 20,30 stopp. Det ble satt

44 garn med samme lengde på blåsetauene. Det var en del fugl å se på feltet her. Vi hadde også en svak registrering på loddet. Vi var imidlertid ikke sikker på om dette kunne være sild eller om det var åte. Vinden tiltok og det blåste nå temmelig friskt fra NV. Det regnet og sjøen hadde også øket. Det var dårlig vær. I nordost kunne vi se en driver ca. 3—4 mil fra oss. Vi var de eneste fartøyer som var å se på dette havområdet. Posisjon: N. br. $56^{\circ}34'$ — l. V. $0^{\circ}35'$. St. III.

Søndag 27. juni. Begynte å trekke kl. 5,30, garnene inne kl. 9,00. Vinden var øket til stiv kuling fra NNV med regnbyger. Det ble dreiet på været mens vi saltet silden. Fangsten 12 tønner var av fin kvalitet. Så vidt en kunne forstå, var det ung sild med ganske lite utviklede kjønnsorganer. Den var full av ister i buken. Det var ubetydelig innblanding av den såkalte full-sild — eldre sild med rogn og melke.

Kl. 21, vi ligger fremdeles på været. Skuten ligger fint i sjøen. Det var fremdeles en del fugl å se. Det så ut til at det virkelig var sild i sjøen her, men været tillot ikke å arbeide med garn om natten.

Mandag 28. juni. Vi ligger fremdeles på været. Vinden har øket en god del, og sjøen er vokset. Kl. 22,00, skylaget er blitt noe lettere, og værmeldingen lyder på at vinden skal avta i morgen. Det er fremdeles en del måke og havsule å se.

Tirsdag 29. juni. Det blåser ennå frisk kuling fra nordlig kant, men vinden er noe i avtak. Kl. 9,00 begynte vi å kjøre oss opp til posisjon, rettv. kurs 329° . Loggen ble satt på O.

Avfarende sted ifølge konsolpeiling: N. br. $55^{\circ}54'$ — l. O. $0^{\circ}07'$.

Foreløpig er det ingen sildesyner å se. Heller ikke kan det sees noen fartøyer, i det havområde som vi befinner oss i.

Kl. 14,00 begynte vi å se flere drivere rundt omkring vår kurs. Så vidt vi kunne se var dette hollendere. Det ble slått sakte fart, loggen viste 25. Vi lå nå på kurs og støtte med ganske sakte fart forover. Vinden hadde løyet og den var ganske spak.

Kl. 16,45 stopp. Vi var kommet sammen med flere hollendere og en del tyske sildedrivere som lå her og der og dorget.

Kl. 20,50 satte vi 45 garn, slaget var fremdeles det samme. Det var lite fugl å se på dette felt. Posisjon: N. br. $56^{\circ}18'$ — l. V $0^{\circ}16'$. St. IV.

Onsdag 30. juni. Begynte å trekke kl. 05,00. Garnlenken inne kl. 08,30. Fangsten ble 24 tønner sild av fin kvalitet. Silden besto i det vesentligste av ren istersild uten nevneverdig innblanding av fullsild. Kl. 12,00 var vi ferdige med saltingen. Det lå en hel del hollandske drivere rundt omkring oss. Vi hadde inntrykk av at fangstene var små og ujevne over alt, noe som også ble bekreftet av de tyskere og hollendere som vi snakket med. Vi fikk ellers etter hånden inntrykk av

at våre garn hadde for grov tråd, og maskene kunne også være litt større. Det var meget sild som falt av utenfor rullen, og ellers viste det seg at silden falt av i stor utstrekning av seg selv under trekkingen, så det var lite man behøvde å riste garna under avtiningen. Det er helt på det rene at fangstene ville blitt betydelig større med garn av finere tråd.

Kl. 20 ble garna satt ut på nytt. Været var VSV lett bris, tåket med klare gløtt. Vi lå også denne gang midt i en klynge av hollandske og tyske drivere.

Posisjon: N. br. $56^{\circ}13'$ — l. v. $0^{\circ}08'$. St. V. 13,5 tønner sild.

Torsdag 1. juli. Begynte å trekke på samme tid som de øvrige drivgarnsnetter. Ferdig med trekkingen kl. 08,30. Fangst 13,5 tønne sild. Silden var av fin kvalitet.

Den øvrige drivgarnsflåte synes å ta det med ro, de lå og dogget SV for oss. Vi hadde inntrykk av at fangstene over alt var ujevne. Både hollenderne og tyskerne drev med 80–100 garn i lenken.

Ettersom fisket var såpass tynt, ble vi enig om å seile oss en del nordostover for å forsøke der til natten. Kl. 16 gikk vi full fart med rettv. kurs 55° , på denne kurs ble det kjørt i $4\frac{1}{2}$ time. Kl. 21,00 hadde vi satt garnlenken ut. Været var lett bris på VSV, klart med tåke i horisonten.

Posisjon: N. br. $56^{\circ}33'$ — l. o. $0^{\circ}42'$. St. VI — 6 tønner.

Fredag 2. juli. Trakk garna til vanlig tid. Fangsten ble 6 tønner sild. Da det så ut til at det også her var lite sild til stede, ble vi enige om å kjøre tilbake til forrige posisjon. Kursen ble satt SV, og kl. 13,30 traff vi igjen hollandske drivere på noenlunde samme posisjon som i går.

Kl. 19,30 hadde vi garna i sjøen. Vinden var sydvestlig, skyet oppholdsvær. Posisjon: N. br. $56^{\circ}09'$ — l. v. $0^{\circ}08'$. St. VII. — 1 tønne.

Lørdag 3. juli. Garna inn kl. 08,20. Fangst 1 tønne sild. Det så ut til at fisket var smått også hos de andre driverne. De spredte seg mer og mer til de forsvant i forskjellige retninger. Vi besluttet å gjøre et forsøk lenger nord. Kl. 08,30 ble det gitt full fart mot rettv. kurs 24° . Forutsetningen var å kjøre 90 mil i denne retning. Kl. 19,40 stopp, loggen viste 92. Det ble gjort klart for å sette. Været: lett Sv, klart.

Posisjon: $57^{\circ}35'$ — l. o. $0^{\circ}50'$. St. VIII. — 6 tønner.

Her var ingen andre båter å se unntatt en hollender som seilte sammen med oss og fortsatte ennå lenger nordover. Kl. 21,00 var lenken i sjøen.

Søndag 4. juli. Garna inne kl. 8. Fangst 6 tønner sild. Det viste seg at silden på dette felt var betydelig oppblandet med sild som var

større og eldre (fullsild). Stort sett var denne fullsild av ringere kvalitet enn den som forekom i fangstene lenger syd. Den hadde også ganske meget åte i buken som besto av en blanding av krutåte og rødåte (kalanus).

Vi ble enige om å kjøre 40 mil i sydostlig retning. Kl. 13,45 ble det gitt full fart med rettv. kurs 142° . Kl. 18,00 var vi fremme. Kl. 20,30 var garnlenken satt i sjøen.

Posisjon: N. br. $57^\circ 11'$ — l. o. $1^\circ 58'$. St. IX — 11 tønner.

Mandag 5. juli. Kl. 08,30 var garnlenken trukket. Fangst 11 tønner sild. Her forekom også en blanding av fullsild. Denne var imidlertid av meget bedre kvalitet enn lengre nord. Den store sild ble sortert ut og saltet for seg selv.

For å få et bilde av den prosentvise innblanding av fullsild i fangsten ble det foretatt en grov analyse hvorav det fremkom at det fantes ca. 20 pst. fullsild i den samlede nattfangst. Noenlunde det samme gjorde seg gjeldende for våre øvrige trekninger på de nordlige posisjoner.

Vi befant oss nå etter bestikken i nordvestre kant av Store Fiskebank. Her var lite fugleliv som kunne betraktes som sildesyner. Kl. 18,00 ble det gitt full fart for å gjøre et forsøk litt lengre inne på banken. Rettv. kurs 142° . Kl. 19,10 stopp. Posisjon: N. br. $57^\circ 06'$ — l. o. $2^\circ 11'$. St. X — 6 tønner.

Garnlenken ble satt i sjøen kl. 19,50. Været var stille, smult, flobyger i horisonten.

Tirsdag 6. juli. Garna var trukket kl. 08,25, fangst 6 tønner sild. Det ble gitt full fart for Skudesnes, rettv. kurs 40° .

Det var mottatt telegram fra Fiskeridirektøren om å avslutte toktet og losse silden i Haugesund, da båten skulle gjøres klar for silde-tråling på Fladengrunn.

På veien inn mot land ble det forsøkt en drivnatt på revkanten i vår kurslinje for å undersøke om det var sild til stede i hellingen mot Norskerenna.

Kl. 19 passertes to skotske fiskefartøyer som drev med line på revkanten. De hadde også drivgarn ombord. Det så ut til at disse fiskere hadde garn ute om natten for å fiske agn til linedriften om dagen.

Kl. 20,00 befant vi oss på revkantens 200 m kote og garnlenken ble satt. Posisjon: N. br. $58^\circ 20'$ — l. o. $4^\circ 19'$.

Onsdag 7. juli. Begynte å trekke garna kl. 04,00. Kl. 07,30 var lenken inne. Fangst 16 kasser sild.

Silden som ble tatt i denne posisjon var en helt annen type enn den som ble fanget ved skotskekysten. Fangsten besto i det vesentligste

av stor kjønnsmoden sild full av rogn og melke. De få eksemplarer av ungsild som var innblandet, var ikke særlig fet. Silden var for øvrig av bra kvalitet. Da en fant at denne sild ikke egnet seg for salting, ble den hatt i kasse med henblikk på å levere den til et fryseri.

En var ellers klar over at fangsten her ville ha blitt betydelig bedre hvis der hadde vært drevet med mer passende maskestørrelse, da våre garn var for småbent for denne sild.

Kl. 08,00 ble det gitt full fart for Skudesnes. Kl. 16,00 fortøyet vi i Kopervik hvor silden vi fisket på Revet ble levert til Kopervik Fryseri.

Konklusjon.

Som det framgår av rapporten, har det vært drevet innenfor rammen 56° og $57^{\circ}30'$ N. br. og mellom lengdemeridianen 1° vest og 1° østlig lengde.

En anser det for å være for spinkelt grunnlag å trekke noen bestemte slutninger bare fra denne ene tur.

Imidlertid er det gjort noen iakttagelser som det er grunn til å tro vil være av verdi for eventuelt fremtidige undersøkelser med samme formål for øye.

Av de fangster som ble gjort på denne tur ser det ut til at silden i ovennevnte område kan være varierende i kvalitet så vel som i størrelse. Dessuten synes den å gå tynt i sjøen, bare rent tilfeldig kan fangsten bli av noen vesentlig størrelse. Disse forhold synes i hvert fall å gjøre seg gjeldende i juni måned.

Silden vi fikk var en blanding av fetsild, sild i umoden alder, full av ister og oppblandet med fullsild, sild i kjønnsmoden stadium som hadde rogn og melke. Denne fullsild var også av fin kvalitet i de fleste tilfeller innenfor det område vi fisket i. En har ellers merket seg at det kan være havområder hvor istersilden opptrer i majoritet. Dette synes å være tilfelle på stasjonene 3, 4 og 5 i rapporten. Dette område ligger innenfor rammen av $56^{\circ}45'$ N. br. og fra 0° til 1° lengde vest, med andre ord, ca. 70 n. mil OSO av Firth of Forth.

Kom en nordover eller østover fra dette område, syntes innblandingen av fullsild å tilta. Fullsilden på de nordligste av våre posisjoner syntes å være av ringere kvalitet enn lengre syd.

På de nordligste og sydostligste stasjoner ble det foretatt en grov analyse av den prosentvise innblanding, og en fant det å være ca. 20 pst. fullsild i den samlede nattfangst på disse steder.

På våre sydligste stasjoner var vi sammen med mange hollandske og tyske garndrivere. Det var lite skotter som fisket her, disse holdt seg tilsynelatende betydelig lenger nord. Så vidt vi kunne konstatere,

fisket skottene i havområdet SO av Peterhead til nord av Fraserbourgh ca. 50–60 n. m. av land.

En hadde inntrykk av at silden gikk tynt i sjøen, dertil gikk den rolig, da det ingenting var som jaget den (hval, springer, nise). Dette forhold betinger mange garn i lenken og fremfor alt garn av tynn tråd. Hollenderne og tyskerne og likeledes skottene brukte 80–100 garn i lenken.

Det så ut som om våre garn var for grov i tråden og maskene var også i minste laget (25 omfar pr. aien).

Det rydde meget sild av våre garn allerede utenfor rullen. Det var meget lite vi behøvde å riste garna under tiningen, silden falt av av seg selv. Av den grunn anser en våre fangster ikke fullt representativ. Det er grunn til å tro at fangstene ligger i underkant av hva det kunne ha vært hvis garna hadde tynnere tråd og noe større masker.

På nærværende tidspunkt har en ennå ikke hatt forbindelse med mottakerne av fangsten (A/S Sildefiskernes Eksportlag), så en mangler uttale fra fagmessig hold angående sildens forfatning, men så vidt en kunne forstå, måtte den ilandbrakte sild være av fin kvalitet.

Det er vanskelig på grunnlag av denne ene tur å ha noen bestemt mening om hvorvidt de økonomiske betingelser er til stede for eventuell norsk deltakelse i dette fiske. Det synes ennå å være flere uklare faktorer til stede som krever en nærmere undersøkelse.

Imidlertid anser en saken for å være så pass verdifull og interessant at en vil tillate seg å foreslå at Fiskeridirektøren overveier å sende enda en ekspedisjon (eventuelt neste sommer) til dette fiskefelt, og da i tilfelle med garn som har noe større masker og av finere tråd. Det er også mulig at prøvefiskerne burde være på feltet noe tidligere, muligens siste uke av mai.

FISKEFORSØK ETTER SILD MED DRJVGARN I NORDSJØEN, SOMMEREN 1955.

Av fiskerikonsulent *M. Halås.*

Som en fortsettelse av tidligere års fiskeforsøk etter sild med drivgarn i Nordsjøen, sendte Fiskeridirektøren også dette år M/S «Peder Rønnestad» til samme fiskefelt, for å foreta prøvefiske.

Hensikten med forsøket var den samme som tidligere, nemlig å prøve om det på lønnsom måte kunne fiskes sild på dette felt av så bra kvalitet at den kunne sidestilles med den hollandske matjessild.

I likhet med foregående år ble forsøket utført i samarbeid med Sildefiskernes Eksportlag, som også utstyrte ekspedisjonen med kappe-maskin, salt og tønner.

Etter at det var tatt ombord redskaper og annet utstyr gikk skipet fra Bergen 11/6 og kom til Kopervik 12/6. I Kopervik ble det foretatt reparasjon av lysanlegget ombord, som var blitt skadet på fiskefeltet ved Bjørnøya siste vår, samt fylt bunkers og vann.

Vi gikk ut ved Skudesnes 17/6 kl. 9,30. Rettv. kurs — 227°. Nordlig bris, noe sjø.

Da det under forrige års prøvefiske ble lagt merke til at den fineste sildekvalitet ble fisket i havområdet omkring N.Br. 56° 18' og 0° 16' LV. ble det besluttet å seile direkte frem til disse områder.

Kl. 19,40 da loggen viste 78, registrerte loddet sild i et dyp av 8–14 m. En befant seg nå ca. 15 kvm inn på revkanten SV.t.V. av Skudesnes. Kursen fortsattes lørdag 18/6 da vi traff en tysk silde driver som hadde fått ca. 20 tønner fin sild om natten. Kl. 20,00 ble det slått stopp for å gjøre et prøvesett.

ST. I. Posisjon: N.Br. 56° 43' L.Ø. 0° 35'.

Det ble satt 45 nordsjøgarn hvorav 20 stkr. var laget i Norge og montert etter hollandsk mønster. Resten av lenken var originale hollandske nordsjøgarn.

Det ble brukt 4 fv. blåsetau.

Fangsten ble 7,5 tønner fin sild. Silden syntes å være småfallende så de nye garna ga heller mindre utbytte enn de gamle hollandske garna.

Det ble kjørt ca. 5 n. m. i N.O. for å komme på noe dypere vann og garnlenken ble satt ut på nytt.

ST. II. Posisjon: 56° 44' N.Brd. 0° 22' L.Ø.

Fangsten her ble 13 tønner. Det var fremdeles sild av fin kvalitet, hovedsakelig ungsild med lite utviklet rogn og melke. Vi fortsatte S.V. over til våre sydlige felter fra forrige år. Mandag 20/6 ble garnlenkene satt ut.

ST. III. Posisjon: 56° 22' N.Brd. 0° 15' L.V.

Det var et betydelig fugleliv å se her. Det var også hval og nise og havsule i stup. Ekkoloddet registrerte også sild til stede i umiddelbar nærhet av bunnen, dels kunne en se åter i overflaten.

Tirsdag 21/6 kl. 4 begynte vi å trekke. Det var fint med sild på garna, kvaliteten meget god, overveiende ungsild. Det var praktisk talt ingen fullsild eller annen mindreverdige sild å merke i fangsten. Utbyttet ble 95 tønner.

De etterfølgende dager ble det arbeidet i samme område, bare med rent uvesentlige endringer i posisjonen.

Ekspedisjonen benyttet bare ½ tønner à ca. 50 kg sild netto.

Nattfangstene på hele første turen ble følgende:

St.	I.	—	18/6	—	nattfangst	7,5	tønner
»	II.	—	19/6	—	»	13,0	»
»	III.	—	20/6	—	»	95,0	»
»	IV.	—	21/6	—	»	20,0	»
»	V.	—	22/6	—	»	42,0	»
»	VI.	—	23/6	—	»	52,0	»
»	VII.	—	25/6	—	»	96,0	»

325,5 tønner

Silden viste seg overalt å være av særlig fin kvalitet. Vi fant ikke grunn til å sortere noe fra disse fangstene selv om størrelsen var noe innbyrdes variert.

Da vi bare hadde noen få ledige tønner igjen på samme tid som garnlenken begynte å få preg av den feite silden, besluttet vi å gå i land og levere fangsten og rense og tørke garna. Kursen ble satt for Marsteinen og ekspedisjonen ankom til P/L Fiskereidskap i Storsandvik tirsdag 28/6 kl. 5,00.

Garnlenken ble levert til rensning og skipet ankom til Sildefiskernes Eksportlags lager i Skålevik 29/6 hvor fangsten ble levert.

I konferanse med Fiskeridirektøren ble det bestemt at forsøket skulle fortsette så snart redskapen var brakt i orden, og i overensstemmelse med dette gikk ekspedisjonen fra Bergen på ny tur 4/7 og til sjøs ved Skudesnes 5/7.

Fiskeforsøk etter sild med drivgarn i Nordsjøen, sommeren 1955.

Kl. 19 6/7, da loggen viste 73, registrerte det en mindre topp sild, Det ble styrt rettviseende 227° , været var nordlig bris, lettskyet, og ca. 5 n. m. lenger fremme i kursen fikk vi atter føling av sild på loddet, dette var noenlunde i samme sjøområde hvor vi hadde sild på loddet ved forrige tur. Disse sildeforekomster stod ca. 15–20 n. m. inne på revkanten eller i det sjøområde som i den senere tid er blitt kalt Jimmifeltet.

Vårt mål var imidlertid de sydlige felter hvor vi hadde såpass lovende forekomster på forrige tur, så kursen ble fortsatt videre.

Torsdag 7/7 kl. 12, da loggen viste 216, traff ekspedisjonen en hel del tyske og hollandske sildedrivere som lå og ventet. Det ble slått stopp for å vente på settetid, da vi ville forsøke å drive en natt sammen med disse. Det var meget fugl å se på feltet, men ingen registrering å merke på loddet. Kl. 20 sattes garna med samme lengde på blåsetauene som tidligere.

ST. I. Posisjon: N.Brd. $56^\circ 34'$ L.Ø. $0^\circ 09'$.

Fangst 1,5 tønne. Silden vi fikk var ikke av den fine kvalitet vi fikk i disse områder på forrige tur. Her var en betydelig blanding av større fullsild, den ungsild som forekom var heller ikke så fet som den vi fisket tidligere. I løpet av formiddagen forsvant de utenlandske driverne i nordlig retning.

Det ble kjørt ca. 10 n. m. i SO for å forsøke en natt til. Kl. 21,15 var lenken i sjøen på nytt.

ST. II. Posisjon: N.Brd. $56^\circ 51'$ L.Ø. $0^\circ 25'$.

Fiskeforsøk etter sild med drivgarn i Nordsjøen,
sommern 1955.

Det var N.O. bris med tåke. Fangsten ble 2,5 tønner. Sildetypen var fremdeles overveiende fullsild med lite innblanding av ungsild.

Det ble gått ca. 30 kv.m. i SV for å komme frem til de sjøområder hvor de beste fangstene ble gjort på forrige tur.

Etter å ha sondert de forskjellige strøk av feltet ble garna satt kl. 20,30 9/7.

ST. III. Posisjon: $56^{\circ} 22' \text{ N.Br. } 0^{\circ} 11' \text{ L.}\text{\O}$.

Fangsten ble 1,5 tønne av samme underordnede kvalitet.

Fangsten hittil på annen tur ble således:

St.	I.	—	7/7	notfanget	1,5	tønne
	»	II.	—	8/7	»	2,5 »
	»	III.	—	9/7	»	1,5 »

5,5 tønner

Vi fikk et bestemt inntrykk av at de sildeforekomster vi hadde for oss på forrige tur ikke lenger var til stede i disse sjøområder, en var således henvist til å søke i forskjellige andre havstrøk. Kl. 8,15 — 10/7 ble det gitt ful fart med rettv. 23° , kl. 16,45 var det seilt 70 n. m. i nordlig retning. Her lå en del hollendere klar til å sette garn. Vi gjorde et prøvesett. Kl. 20 ble garna satt i sjøen.

Posisjon: N.Br. $57^{\circ} 28' \text{ L.}\text{\O}$. $0^{\circ} 25'$.

Det ble ingen fangst, helt svarte garn. Det ble søkt nordover langs NV og nordsiden av Fladengrund og senere over banken i SO-lig retning, uten å få kontakt med sild. På selve Fladen lå så mange trålere

i arbeid at vi ville ikke ta risikoen ved å sette garna her. Dessuten var det heller ikke noen ting å merke på loddet.

Under befaring av nordsjøplataets NO side ble det også søkt i det strøk hvor vi tidligere hadde hatt kontakt med sild på revkanten. Her traff ekspedisjonen betydelige forekomster. Silden gikk i åte opp i vannflaten med tilsynelatende stor fart og retningen syntes å være nordover.

Kl. 20 12/7 ble garna satt.

Posisjon: 58° 13' N.Brd. 3° 40' L.Ø.

Fangsten ble 72 tønner sild. Neste natt ble det satt omtrent i samme posisjon hvor fangsten ble 42 tønner. Så vidt vi kunne forstå var denne sild av meget fin kvalitet. Ved telling viste det seg at det gikk ca. 340 stk. pr. 1/2 tønne og vekten var ca. 8 stkr. pr. kg. Det forekom ca. 3 pst. større fullsild i fangsten.

Da erfaringene tidligere har vist at silden som ble fisket på revet i denne årstid meget ofte har vært av ringe kvalitet, var det overraskende å finne et slikt motsatt forhold denne gang. Resultatet av dette ble at det oppsto en viss usikkerhet med hensyn til vurderingen av sildens kvalitet. Vi fant det således hensiktsmessig å sette oss i forbindelse med Fiskeridirektørens kontor og Sildefiskernes Eksportlag for å få silden besiktiget før vi fortsatte fisket på dette felt.

Disponent Jakobsen ved Sildefiskernes Eksportlag kom i den anledning til Haugesund 15/7 for å se på silden. Disponenten erklærte kvaliteten like god som den sild som vi fisket på det sydligste felt, og foreslo at ekspedisjonen fortsatte fisket på revet.

Et par dagers nordlig kuling bevirket at vi ble liggende i Haugesund til mandag 18/7, da det ble gått til sjøs ved Skudesnes kl. 10,30. Rettv. kurs 227°.

Da ekspedisjonen kom frem til revet kl. 20,30, så det stille ut på sjøen, lite fugleliv og ingen ting å merke på loddet.

Garna ble satt kl. 21.

Posisjon: N.Brd. 58° 15' L.Ø. 3° 40'.

Fangsten ble 6 tønner sild. Denne sild var av en helt annen type enn den vi fisket før det ble gått i land.

Dette var overveiende større fullsild med ganske få eksemplarer av ungsild i blant.

Det ble søkt nordover langs 200 m koten til nordkanten av Koralbanken uten å se noe tegn på sild i sjøen. En tur SO over langs eggen til på høyden med Egerøy ga også negativt resultat.

Det var åpenbart at de sildeforekomster vi forlot på revet for å gå i land siste gang, ikke lenger befant seg i dette sjøområde.

Da tiden nærmet seg for avslutning av nordsjøfisket etter planen

og for å gjøre skipet klar til andre gjøremål, satte vi oss i forbindelse med Fiskeridirektørens kontor med forslag om å slutte av prøvfisaket med drivgarn. Det totale utbytte av sommerens prøvfiske ble 450 ½ tønner.

Ekspedisjonen ankom Storsandvik for å henge redskapen 20/7 og ankom Bergen samme dag kl. 20.

Konklusjon.

Det forholdsvis begrensede fiskeforsøk med drivgarn i Nordsjøen, som hittil er blitt foretatt, gir ikke tilstrekkelig grunnlag for noen bestemte slutninger. Imidlertid har vi særlig under de to siste års forsøk med «Peder Rønnestad» truffet på så pass interessante forhold både av fiskeribiologisk natur og av interesse for praktisk fiske, at det skulle danne grunnlag for å fortsette disse forsøk.

Under forsøksfisket i 1954 ble det truffet på sild av utmerket kvalitet omkring 56° 34' N.Brd. og 0° 35' L.V. Dette var praktisk talt ren istersild (ungsild).

Det ble derfor i år kjørt direkte frem til sjøområdet omkring nevnte posisjon for å begynne prøvedriften. Da ekspedisjonen kom frem til feltet 19/6 viste det seg at det var betydelig sild til stede over ganske store områder. Det var god registrering å se på loddet og dels gikk silden i åte oppe i vannflaten.

Det ble drevet ca. 1 uke i samme sjøområde med gjennomgående gode nattfangster.

Etter å ha vært i land for levering av fangsten og ordnet garnlenken var vi tilbake til feltet 7/7. Det viste seg nå at silden var trukket bort fra feltet, de fangster som ble gjort var små og kvaliteten en ganske annen. Den 12/7 fant vi imidlertid igjen sildestimer av lignende størrelse og kvalitet som lengre syd. Denne sild forsvant også etter en kortere tids forløp, som nevnt tidligere i denne rapport.

Ser en tilbake på de to siste års fiskeforsøk trer det ganske tydelig frem at Nordsjøens ungsild kan opptre i forholdsvis rene stimer. Det ser også ut som disse ungsildforekomster er i bevegelse øyensynlig nordover. En kan på grunnlag av dette stille seg følgende spørsmål:

Er sjøområdet omkring 0 meridianen begrenset av 56° og 57° N.brd. et samlested for den unge nordsjøsild, hvorfra den trekker nordover i samlede stimer for etter hvert å blande seg sammen med den øvrige sildebestand? I ovennevnte havområde finnes nemlig de dypeste partier som overhode forekommer i den sydlige Nordsjø.

Trekker i tilfelle disse sildestimer noen bestemt vei langs nullmeridianen nordover, eller etter dypålene i nordøstlig retning til revkanten og videre langs denne nordover?

De hollandske og tyske sildedrivere synes ikke å drive i noe bestemt område. Imidlertid opererer disse fiskere i kompaniskap, flere fartøyer sammen.

Det er innlysende at på denne måte har de betydelig større sjanser for å følge et eventuelt sildetrekk, enn som tilfellet er med ett enslig fartøy.

En har vanskelig for å bli fortrolig med at de iakttagelser, som er gjort med M/S «Peder Rønnestad» de to siste år bare er en rekke tilfeldige hendinger.

Det er imidlertid grunn til å fortsette forsøkene for å få forholdene nærmere klarlagt.

TRÅLFISKE ETTER SILD I NORDSJØEN MED FORSØKS-
TRALEREN M/S «PEDER RØNNESTAD» I TIDEN 22. JULI—
20. OKTOBER 1954.

Av fiskerikonsulent *Georg Rokstad*.

I 1946 begynte det norske trålfiske etter sild i Nordsjøen. Det var 3—4 fartøyer som forsøkte første sesongen. Forsøket falt heldig ut og året etter økte deltakerantallet til 20—30 fartøyer. Så vidt en vet var deltakelsen størst dette året. Siden har de gradvis avtatt, og i 1953 var det bare 2—3 fartøyer som deltok i dette fiske fra norsk side.

Hva som er den egentlige årsaken til nevnte forhold, kan være vanskelig å uttale seg om. Det er naturlig å tro at lønnsomheten av andre fiskerier har vært bedre og har vært en medvirkende årsak til at fiskerne har slått inn på annet fiske i stedet for trålfiske etter sild i Nordsjøen.

Det er imidlertid en kjensgjerning at utenlandske trålere finner trålfisket etter sild i Nordsjøen i sommer- og høstmånedene et meget lønnsomt fiske. Fiskeridirektoratet har vært merksam på forholdet og har hatt planer om å iverksette tiltak for å fremme fisket etter sild i Nordsjøen. F. eks. ved å forsøke å finne fram til de redskapstyper som er de mest effektive, finne nye fiskefelter, og forsøke å følge silden på dens vandring i Nordsjøen o. s. v.

Forsøkstråleren M/S «Peder Rønnestad» som tidligere har drevet undersøkelse i nordlige farvann ble derfor beordret sydover for å drive forsøksfiske i Nordsjøen. En søkte kontakt med representanter for utenlandske redskapsfabrikker for å få opplysninger angående forbedringer m. v. på trålredskaper. Det ble også anskaffet vingtråler av dansk og svensk type som etter de opplysninger en hadde fått skulle være de mest effektive.

Forsøket tok til den 25. juli 1954 og ble avsluttet 20. oktober 1954. Fisket foregikk vesentlig i området rundt Walker Bank, N.Br. 59°10', lgd. O. 1°50'.

Utdrag av fangstjournalen:

Torsdag 12. august. Lett nordlig bris. Avgikk Kopervik kl. 20.00. Pass. Skude kl. 21.15. Rettv. kurs 274°.

Fredag 13. august. Nordlig bris. Kl. 10.00 utseilt distanse 102 n. m. Trål satt kl. 10.45, dybde 121 m, sleperetning v.s.v., poss. N.Br. 59°15'. Trål inne kl. 12.15, fangst ca. 24 hl.

Trål satt kl. 13.00, dybde 120 m., sleperetning O.S.O.

- » inne kl. 14.45, fangst ca. 14 hl.
- » satt kl. 15.30, dybde 120 m, sleperetning V.t.S.
- » inne kl. 17.00, fangst ca. 25 hl.
- » satt kl. 17.50, dybde 123 m, sleperetning V.S.V.
- » inne kl. 18.30, fangst 18 hl.
- » satt kl. 19.10, dybde 120 m, sleperetning O.
- » inne kl. 21.30, fangst 14 hl.

Dagsfangst ca. 95 hl.

Lørdag 14. august. Frisk bris av NV.

Trål satt kl. 06.30, dybde 120 m, sleperetning S.V.

- » inne kl. 08.30, fangst ca. 5 hl.
- » satt kl. 09.35, dybde 120 m, sleperetning S.S.V
- » inne kl. 11,30, fangst ca. 9 hl.
- » satt kl. 12.10, dybde 125 m, sleperetning N.O.
- » inne kl. 14.00, ingen nevneverdig fangst.
- » satt kl. 14,45, dybde 125 m, sleperetning S.V.
- » inne kl. 17.00, fangst 20 hl.
- » satt kl. 18.00, dybde 120 m, sleperetning S.S.O.
- » inne kl. 20.00, fangst 20 hl.

Søndag 15. august. Lett vestlig bris. Poss. N.br. 59°18' L.O. 1°55'.

Trål satt kl. 05.15, dybde 118 m, sleperetning S.

- » inne kl. 07.00, fangst 32 hl.
- » satt kl. 07.50, dybde 125 m, sleperetning O.S.O.
- » inne kl. 09.00, fangst 6 hl.
- » satt kl. 09.50, dybde 125 m, sleperetning V.
- » inne kl. 11.30, fangst 12 hl.
- » satt kl. 12.00, dybde 120 m, sleperetning N.O.
- » inne kl. 14.00, fangst 15 hl.
- » satt kl. 14,45, dybde 130 m, sleperetning O.
- » inne kl. 16.20, fangst 19 hl.
- » satt kl. 17.10, dybde 130 m, sleperetning V.
- » inne kl. 18.20, fangst 35 hl.
- » satt kl. 19.15, dybde 130 m, sleperetning O.
- » inne kl. 20.30, fangst 4 hl.

Fisket fortsatte i området rundt Walker Bank til midten av september. Fisket var da avtagende og værforholdene vanskelige, så fang-

stene i september måned ble minimale. Det ble forsøkt på Egersund-banken, men uten resultat. Dårlig vær og lite sild på de nordlige felter resulterte i at en ikke fikk fangst av betydning før enn i oktober igjen kom over silden i nordkant av Doggerbank. Utdrag av fangstsjournalen:

Fredag 8. oktober. Avgikk Egersund kl. 18.30, lett bris, fint vær.

Lørdag 9. oktober. Trål satt kl. 12.00, dybde 68 m, sleperetning S.S.V. poss. N.br. $56^{\circ}39'$ L.O. $3^{\circ}17'$.

Trål inne kl. 13.30, ingen nevneverdig fangst.

Vinden som tidligere var flau hadde frisknet til og kl. 14.00 var det frisk S.V. bris. Trålen ble lagt inn og kurs satt til S.V.

Søndag 10. oktober. Kl. 07.00 frisk S.V. bris, posis. N.br. $56^{\circ}07'$ L.O. $2^{\circ}0'$.

Trål satt kl. 07.10, dybde 86 m, sleperetning N.O.

» inne kl. 08.15, fangst 15 hl.

» satt kl. 09.30, dybde 88 m, sleperetning S.O.

» inne kl. 11.00, fangst 8 hl.

» satt kl. 11.35, dybde 84 m, sleperetning S.O.

» inne kl. 13.15, fangst 4 hl.

» satt kl. 15.30, dybde 90 m, sleperetning O.S.O.

» inne kl. 17.00, fangst 1 hl.

» satt kl. 20.00, dybde 88 m, sleperetning N.O.

» inne kl. 22.00, fangst 8 hl.

Som det framgår av journalen ble alle trekkene foretatt i østlig retning. Dette skyldes været. Den S.V-lige vinden var så sterk at det ikke lot seg gjøre annet enn å trekke med vinden. Hadde det vært lagelig vær så en hadde fått trekt i de retninger en ønsket, ville resultatet formodentlig blitt bedre. Vi fortsatte fisket til fredag 15. oktober. Det ble forresten beste dagen, ca. 80 hl. Samlet fangst ca. 300 hl. Vi hadde fisket i området mellom parallellene $55^{\circ}20'$ N.br. og $56^{\circ}20'$ N.br. og mellom meridianene 1° O. og 3° O., et areal som tilsvarer ca. 60 n. m. i firkant. Bunnforholdene var særdeles fine. Det kan således nevnes at vi ikke hadde et eneste rift i trålen og brukte samme trålen hele tiden. Silden som ble behandlet med Nitrit ble levert i Egersund til sildemelindustrien.

Konklusjon.

Fangstjournalen viser at der i alt var 36 effektive fiskedager og en bruttofangst av ca. 2000 hl sild og 4–5 tonn saltet torsk og sei. En går ut fra at silden svinner ca. 10 pst. fra den er fisket og til den blir losset. Til industrien ble det levert 1173 hl sild og iset til agn 1456

kasser. Gjennomsnittsfangst pr. fiskedag skulle således bli ca. 52 hl. Prisen til industri var kr. 28 pr. hl. Til agn kr. 36.

Som nevnt tidligere var fisket i september hemmet av dårlig vær og til dels lite sild. Sistnevnte kan dog skyldes at en ikke hadde tilstrekkelig kjennskap til sildens vandring for å følge den.

I første halvdel av september fisket en ca. 400 hl sild. Resten av måneden hadde en ikke fangst i det hele tatt. Det er rimelig å anta at en ved intens drift og bedre utnyttelse av tiden ville kunne skaffe et langt bedre resultat når det gjelder kvanta enn det en har oppnådd med M/S «Peder Rønnestad».

Forsøket som ble utført på Doggerbank i dagene 10.—16. oktober taler for det, idet fangsten da pr. dag praktisk talt var den samme som gjennomsnittsfangsten pr. effektiv fiskedag. For øvrig kan nevnes at tilberedningen av silden til industrien ved hjelp av nitrit byr på enkelte fordeler. Det er lite arbeid med silden, en kan være lite mannskap og slipper å stoppe fisket for å få arbeide unna dersom det skulle inntreffe at en fikk god fangst, slik som en nødvendigvis må gjøre dersom silden skal behandles forskriftsmessig til mat. Dessuten blir silden holdbar, men kan ligge lenge på sjøen og således få mange fiskedager uten å ha noen synderlig bekymring med hensyn til den fangst en har fått.

TRÅLFISKET I NORDSJØEN 1955 MED
M/S «PEDER RØNNESTAD»

Av fiskerikonsulent *Georg Rokstad*.

Under planleggingen av driften for forsøkstrålerne M/S «Peder Rønnestad» og M/S «Thor Iversen» ble det bestemt at M/S «Peder Rønnestad» i likhet med foregående år skulle drive forsøk med silde-trål i Nordsjøen.

Forsøket tok til 4. august i området rundt Walker Bank N. Br. 59° 10' Lg. O 1° 50', og ble avsluttet 26. oktober på feltet nord av Dogger Bank N. Br. 56°39' Lg. 2°0'.

Utdrag av fangstjournalen:

Torsdag 4. august. Stille. Fra Kopervik kl. 15.30. Geitungen tvers kl. 17.00. Kurs S.V.

Fredag 5. august. Stille. Utgått dist. 70 n.m.

Trål satt kl. 06.00, dybde 120, sleperetning N + V.

- » inne kl. 07.00, fangst ca. 3 hl.
- » satt kl. 07.30, dybde 120 m, sleperetning S.O.
- » inne kl. 09.00, fangst ca. 1 hl.
- » satt kl. 10.00, dybde 125 m, sleperetning N.V.
- » inne kl. 11.00, fangst ca. 2 hl.
- » satt kl. 12.00, dybde 120 m, sleperetning S.O.
- » inne kl. 13.00, fangst ca. 3 hl.
- » satt kl. 14.00, dybde 115 m, sleperetning V.
- » inne kl. 15.30, fangst ca. 3 hl.

Trålen ble lagt inn. Flyttet 20 n.m. i N + V.

Lørdag 6. august. Frisk N.V. bris.

Trål satt kl. 06.30, dybde 115 m, sleperetning S.

- » inne kl. 08.00, fangst ca. 7 hl.
- » satt kl. 09.15, dybde 115 m, sleperetning S.
- » inne kl. 10.45, fangst ca. 10 hl.
- » satt kl. 11.15, dybde 116 m, sleperetning S.S.O.
- » inne kl. 12.30, fangst ca. 20 hl.

Vinden frisknet til og en måtte innstille fisket.

Søndag 7. august. Stiv N.V. kuling. Bakket på været.

Mandag 8. august. Stiv N.V. kuling. Bakket på været.

Tirsdag 9. august. Nordlig kuling. Forsøkte et trekk kl. 07.00, men fikk trålen revet i stykker. Utover ettermiddagen spaknet vinden og kl. 20.00 ble det forsøkt et trekk igjen. Fangsten ble da ca. 6 hl. Flyttet sydover mot Fladen Grund.

Onsdag 10. august. Stille fint vær. Vi var nå kommet sammen med noen tyske stortrålere.

Trål satt kl. 05.15, dybde 155 m, sleperetning N.

- » inne kl. 07.00, fangst ca. 5 hl.
- » satt kl. 07.45, dybde 160 m, sleperetning S.
- » inne kl. 08.00, fangst ca. 10 hl.
- » satt kl. 09.45, dybde 158 m, sleperetning S.O.
- » inne kl. 10.30, fangst ca. 10 hl.
- » satt kl. 11.30, dybde 157 m, sleperetning V.
- » inne kl. 13.00, fangst ca. 18 hl.
- » satt kl. 13.50, dybde 160 m, sleperetning S.O.
- » inne kl. 15.00, fangst ca. 20 hl.
- » satt kl. 16.15, dybde 158 m, sleperetning N.V.
- » inne kl. 18.00, fangst ca. 7 hl.
- » satt kl. 18.30, dybde 160 m, sleperetning O.

Etter en times forløp kjørte vi trålen fast. Det var formodentlig et vrak. Trålen ble stygt forrevet. Lå stille for natten. Det var bra vær og fisket fortsatte til fredag 12. august kl. 13.00. Da sluttet vi av og gikk til land. Fangsten, 237 hl, ble losset ved sildoljefabrikken i Kopervik.

Det ble i alt gjort 3 turer på Fladen Grund med en samlet fangst på 1.170 hl sild som ble levert til industri.

Lørdag 28. august gikk vi til Stavanger for å ta kasser og is. Fangsten skulle heretter leveres til Fryseriet og silden benyttes til agn.

Utdrag av fangstjournalen:

Mandag 29. august. S.V. bris. Fra Stavanger kl. 18.00. Pass. Geitungen fyr, kl. 19.30. Satte kurs for feltet på vestsiden av Patsbanken.

Tirsdag 30. august. Vestlig bris.

Trål satt kl. 08.40, dybde 120 m, sleperetning S.S.O.

- » inne kl. 09.50, fangst 20 ks. sild og 34 ks. torsk og lyr.

La trålen inn og flyttet N.V. ca. 20 n.m.

Trål satt kl. 13.00, dybde 120 m, sleperetning N.W.

- » inne kl. 14.30, fangst 95 ks. sild.
- » satt kl. 15.50, dybde 118 m, sleperetning S.O.
- » inne kl. 17.00, fangst 28 ks. sild.
- » satt kl. 18.00, dybde 118 m, sleperetning N.V.
- » inne kl. 19.30, fangst ca. 20 ks. sild.

Fortsatte fisket til lørdag 24. september. Det ble i alt gjort 4 turer med en samlet fangst på 1.550 kasser sild. Fisket på Fladen var da avtagende og det var flere trålere som hadde sluttet. Dårlig vær var det også. M/S «Peder Rønnestad» ble beordret til Bergen. Det skulle foretas kontroll av maskinen m. m. før den gikk ut på ny tur.

Den 1. oktober var vi klar igjen. Turen gikk denne gang til feltene nord for Doggerbank. Formålet for turen var å forsøke å finne ut om en kunne drive regningssvarende fiske med trål etter at den egentlige sesongen for fladenfisket var slutt.

Mandag 3. oktober kl. 17.00 gikk vi ut fra Kopervik. Det ble besluttet å gå til feltet ved Fladen Grund der vi hadde drevet tidligere i sesongen.

Tirsdag 4. oktober kl. 06.00 var vi på feltet mellom Walker Bank og Fladen Grund. Vi satte trålen og gjorde et trekk på 1 time. Det ble ingen nevneverdig fangst, bare noen få sild. Været var fint og en bestemte seg for å fortsette sydover. Det ble i løpet av dagen forsøkt flere trekk på veien sydover, men noen fangst av betydning ble det ikke.

Onsdag 5. oktober kl. 07.00 var vi nord for Doggerbank, poss. N.br. 55°40' Lg. O 2°0'. Etter ekkoloddet å dømme så det ut for å være sild, men den sto noe opp fra bunden. Det ble i løpet av dagen gjort 4 trekk med henholdsvis 2—4—10 og 30 hl. Siste trekk var det så meget sild i trålen at den revnet. Under innhivingen av trålen merket vi at trålvinsjen fusket og da vi undersøkte, viste det seg at et rør var sprunget lekk. Vi hadde ikke noe valg, det var bare å gå til lands å få reparert vinsjen. Det hadde etter hvert frisknet til med vind fra sør og værmeldingene lød på kuling fra sør som skulle øke til storm ut på natten. Det ble bestemt å gå opp til Egersund. På veien opp var det en av mannskapet som ble syk. Han klagde over smerter i maven og ryggen. Vi forandret kurs og bestemte oss for å gå til Kopervik hvor mannen hørte hjemme.

Fredag 7. oktober. Ankom Kopervik kl. 06.00.

Lørdag 8. oktober. Lå i Kopervik.

Mandag 10. oktober. Fra Kopervik kl. 14.00. Det var liten kuling fra SV. Gikk opp til Tananger for natten.

Tirsdag 11. oktober. Fra Tananger kl. 07.00. Det var lett SW-lig bris. Satte kurs for samme felt som forrige tur.

Onsdag 12. oktober. Stille fint vær. Gjorde i løpet av dagen 5 trekk. Dagsfangst ca. 70 hl.

Torsdag 13. oktober. S.V. bris som frisknet til utover dagen.

Vi gjorde 2 trekk, men fikk ikke nevneverdig fangst. Vinden økte til SV kuling. Bakket på været.

Fredag 14. oktober. SV kuling. Gjorde i løpet av dagen 2 trekk. Fangsten ble ca. 15 hl. Det var dårlig bruksvær.

Lørdag 15. oktober. Stiv NV kuling med stormbyger. Bakket hele dagen og natten.

Søndag 16. oktober. Vinden løyet noe ut på dagen, men det var stor sjø. Forsøkte 1 trekk. Fangsten ble 1 hl. sild og istykkerrevet trål. Det var ikke rart. Det var nemlig ikke bruksvær. Værmeldingene lød på fortsatt NV kuling som skulle øke til storm ut på natten. Det var således små utsikter for driftsvær de første dagene og en bestemte seg for å gå til lands.

Mandag 17. oktober. Ankom Randesund kl. 15.00. Silden som var løs i rommet så ikke rar ut etter all slingringen, men folkene på fabrikken syntes likevel det var gode greier.

Tirsdag 18. oktober. Lå i Kristiansand. Nordlig kuling.

Onsdag 19. oktober. Lett bris. Fra Kristiansand kl. 12.30. Værmeldingene lød på SO kuling. Tanken var å gå tilbake til Doggern, men med slik melding var det vel lite gagn. Vi fortsatte sydover. Vinden øket utover kvelden og kl. 22.00 blåste stiv kuling fra SO. Værmeldingene lød på SO storm. Vi bakket oss sydover mot Skagen.

Torsdag 20 oktober. Vi hadde hatt et forrykende vær om natten og utover morgenen og først kl. 14.00 kom vi til Skagen.

Fredag 21. oktober. Lå i Skagen. SO kuling.

Lørdag 22. oktober. Lå i Skagen. SO kuling.

Søndag 23. oktober. Vinden spaknet utover dagen og kl. 14.00 stakk vi til sjøs igjen. Opplysninger vi hadde fått fra danske fiskere var ikke særlig oppmuntrende. Såvidt en forsto var det lite å gjøre på feltene rundt Skagen, så for oss var det bare å gå tilbake til Doggern igjen. Værmeldingene var for øyeblikket moderate, så det var bare å håpe på bra forhold.

Mandag 24. oktober. Frisk NV bris. Gjorde 3 trekk. Fangst ca. 20 hl.

Tirsdag 25. oktober. NV kuling. Bakket hele dagen og natten.

Onsdag 26. oktober. Vestlig kuling. Bakket til kl. 13.00. Kulingen fortsatte. Værmeldingene lød på kuling av skiftende retning for de nærmeste dager. En fant det lite formålstjenlig å ligge lenger og bestemte oss for å gå til lands.

Torsdag 27. oktober. Ankom Kopervik kl. 22.00.

Fredag 28. oktober. Fra Kopervik kl. 12.00. Bestemmelsen var å gå til Bergen for opplag. Fartøyet skulle ha klasse, så vi trengte den tiden som var igjen til jul.

Konklusjon.

Fangstjournalen viser at det har vært 31 effektive fiskedager med en fangst på 1170 hl sild levert til industri og 1550 kasser sild levert til agn. Dessuten var det levert noe ferskfisk. Gjennomsnittsfangst pr. fiskedag skulle således bli ca. 62 hl. Det er noe høyere enn i fjor. Da lå gjennomsnittet på ca. 52 hl. Økningen i fangsten pr. dag i forhold til i fjor skyldes forholdene på Fladen i august—september. Det var nemlig betydelig større forekomster på Fladen i år enn foregående år. Det samme var nok tilfelle på feltene lengre syd i Nordsjøen også, men dårlig vær satte en stopper for fiske der nede.

For øvrig kan nevnes at der for ettertiden bør legges mer an på å føre silden fersk på land, med henblikk på anvendelse til agn. Nordsjøensilden viser seg nemlig å være et ypperlig agn som er særlig ettertraktet under bankfisket på Finnmark høsten og vinteren.

FORSØK MED DRIVGARN ETTER SILD PÅ REVKANTEN
(JIMMYFELTET) HØSTEN 1954.

Av fiskerikonsulent *Magnus Halaas*.

I slutten av oktober 1954 sendte Fiskeridirektøren m/s «Peder Rønnestad» til revkanten for å drive forsøksfiske etter sild med drivgarn. Dette forsøket var en fortsettelse av det prøviefiske på samme felt som Fiskeridirektoratet foretok med m/k «Ekko» høsten 1953.

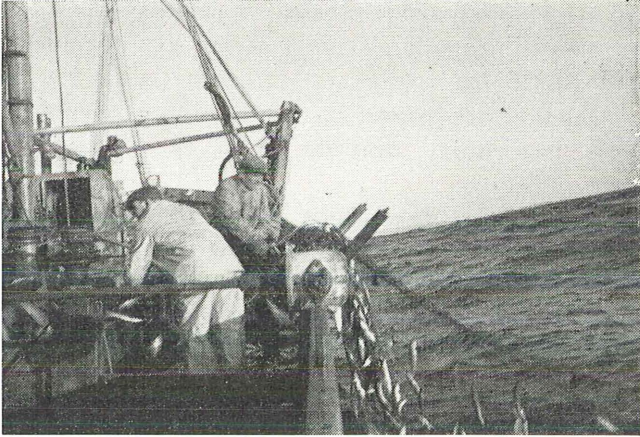
Fredag 5. november ble det gått ut til Svetlingen med rettv. kurs 210°. Garna ble satt kl. 17,15. Posisjon: N.br. 57°55' — L.O. 05°30'. Det ble brukt 8–10 fv. blåsetaug, garnlenken besto av 45 storsildgarn og 3 nordsjøgarn som brakte en fangst av 400 kg makrell og noen sild.

Neste dag ble det kjørt en del nordover og satte lenken på N.br. 58°03' — L.o. 05°07'. Ekkoloddet registrerte en ganske god forekomst av sild i 20–40 m dyp. Det var også en del fugl å se på feltet. Fangsten ble ca. 80 hl sild og 200 kg makrell. Silden var av fin kvalitet.

Det satte nå inn en periode med stormfullt vær, og det var ikke mulig å komme ut på feltet før 15. november. Det så ut som om silden var splittet under den sterke kuling som hadde hersket siste uke, og det var vanskelig å finne igjen noen særlig ansamling av sild, da disse nå sto i små dotter hist og her langs eggen. En kunne merke at det var en temmelig stri nordgående strøm. Garnlenken ble satt i posisjon: 58°04' N.br. og L.O. 04°55'. Fangstene ble 3 hl sild, 1 kasse makrell. Neste drivnatt var 17. nov. Garna ble satt i posisjon: N.br. 57°57' — L.O. 05°31'. Fangsten ble 4 hl sild og 6 kasser makrell.

Det inntraff nå en lengre periode med stormfullt vær som resulterte i mislykkede drivnetter på grunn av sterk strøm, vendereiser og landligge.

Den 6. desember stilnet været av så pass at det var mulig å komme ut til sildefeltet. Garna ble satt på N.br. 58°05' — L.O. 5°00'. Ekkoloddet registrerte sild hist og her langs 200 m koten. Det var imidlertid ingen betydelig sammenhengende stim å oppdage, silden sto liksom splittet og i noe større dyp enn tidligere, ca. 60–80 m. Det var sterk nordostgående strøm. Fangsten på denne posisjon ble 23 kasser sild. Ingen makrell i fangsten.

Forsøksfiske på «Jimmyfeltet» 1955 M/tr «Peder Rønnestad».

Neste natt ble garna satt på samme sted med en fangst av 3 kasser sild.

Under de usedvanlige stormfulle værforhold som har hersket i Skagerak og Nordsjøen i årets to siste måneder har det ikke vært mulig å gjennomføre selv en tilnærmedesvis regelmessig drift.

I tidsrommet 5. november — 8. desember oppnådde en 7 helt eller delvis effektive drivnetter med fangst. Resten av tiden var det enten bomsett på grunn av strøm eller landligge. Den totale fangst var ca. 100 hl sild og 1000 kg makrell.

Etter de erfaringer en har høstet under prøvofisket, kan det med full grunn kunne sies at dette havstrøk er et meget vanskelig fiskefelt i årets to siste måneder. Været i ytre Skagerak senhøstes synes å være usedvanlig lunefullt, snart blikk stille for innen kort tid å blåse opp til stiv kuling dertil en voldsom strøm som setter opp en sjøgang som ligner vannet i en kokende gryte. Strømmen følger bakkekanten i begge retninger, som oftest renner den nordost. En har inntrykk av at strømmen er særlig stri like foran en kuling og den stilner ikke av før etter et par døgn med rolig vær!

Alle de fiskeforsøk og andre observasjoner som i de senere år er foretatt på revkanten (Jimmyfeltet) mellom breddegradene 57°50' og 58°30' har styrket det inntrykk at det må være drivverdige forekomster av sild til stede på dette feltet allerede fra tidlig på høsten til ut på vinteren. Enkelte av fangstene som er tatt under disse fiskeforsøk, har vært ganske god. Når det dels har vært beskjedne nattfangster, skyldes dette neppe at det ikke har vært sild til stede, men det har hatt sin årsak i strøm og værforhold.

Silden på revkanten synes å bestå av en blanding av forskjellige størrelser og utviklingsstadier. Den er av fin kvalitet med et fettinnhold mellom 10–16 pst.

Selv om det under prøvefisket er nyttet garn med forskjellig maskestørrelse, har en fått inntrykk av at 23 omfars masker høver best til denne sildetype.

En er ellers av den oppfatning at et fordeiaktig drivgarnsfiske etter sild på revkanten først og fremst er betinget av godt vær. Blåser det opp til kuling, vil sjø og strøm bevirke at redskapene får en minimal fangsteffekt med tilsvarende dårlig utbytte, selv om det er sild til stede på feltet.

Sildeforekomstene på revkanten senhøstes kan utvilsomt best utnyttes av fiskere som bor i nærheten av feltet og har anledning til å nytte de godværsdager som inntreffer utover høsten.

RAPPORT ANGÅENDE FORFANGST- OG FEITSILDTOKTET MED M/K «BOHOLMEN» SOMMEREN 1954

Av cand. real. *Olav Dragesund*.

Til den biologiske del av småsild- og feitsildundersøkelsene etter krigen (1952, 1953, 1954) har en leiet m/k «Boholm», en 65 fots krysser fra Møre. De to første årene var undersøkelsene begrenset til merking av sild i kystfarvannet. I 1954 ble det besluttet å utvide undersøkelsene til også å omfatte hydrografiske målinger, planktonprøver og om mulig merking av sild på bankene fra Stad og nordover til Finnmark. Videre skulle vi foreta praktiske fiskeforsøk med not og garn dersom forholdene tillot det.

Det ble valgt å legge hovedvekten på 1) å få en samlet oversikt over de hydrografiske forhold langs kysten i juni måned, og 2) få dekket merkeprogrammet best mulig.

Toktet ble gjennomført i tre etapper, fra 2. mai til 20. mai merking av forfangstsild, fra 1. juni til 7. juli hydrografering, avspøking av bankene med Simrad ekkolodd og fiskeriasdic, og fra 7. juli til 1. september merking av feitsild.

Første delen av toktet gikk helt etter planen, og det ble merket 8100 forfangstsild henholdsvis 2700 i Florødistriktet og 5400 i Ulstein ved Ålesund.

Hydrograferingen gikk også etter programmet, og innimellom ble det dessuten tid til merking henholdsvis i Dimna på Sunnmøre (1998 sild merket) og i Sørsjona på Helgelandskysten (547 sild merket).

Under avspøkingen av bankene med ekkolodd og fiskeriasdic, ble det kun observert to sildeåter ca. 60 kvartmil vest av Røst. Værforholdene tillot dessverre ikke kasting, og det ble således ikke anledning å merke sild på havet.

Fisket var meget dårlig i Finnmark da vi nærmet oss slutten av hydrograferingen. Den delen av flåten som hadde fisket småsild i Varangerfjord i mai—juni var dratt vest- og sørover igjen. Etter å ha avspøkt Nordbanken og Nordkappbanken uten å observere sild og forespurt hos kontaktmenn i Honningsvåg, fant vi det nytteløst å bli liggende lenger i Finnmark og fortsatte derfor sørover. Det lyktes oss

da å få tak i sild i Lyngen. Her ble det i tiden 10.—13. juli merket 3287 blandingssild. Forholdene under merkingen må betegnes som meget gode, og det foregikk heller ikke noe fiske i tiden like etter silda ble sluppet.

Det var meget vanskelig å få tak i sild for merking utover ettersommeren. Det ble bare tatt noen ubetydelige fangster på garn i Vestfjorden, og de fleste land- og snurpenotbruk var ikke i drift på ettersommeren.

Røstbanken ble avsøkt på nytt under turen sørover, men ingen sildeforekomster ble observert. En del drivgarnsforsøk ble foretatt i Vestfjorden første uken av august, men fangsten ble bare tilsammen $\frac{1}{2}$ tønne, størrelse 13—19 pr. kg.

Det ble så endelig anledning å merke sild i Kyrksæterøyra i Sør-Trøndelag (2168 sild merket) i slutten av august. Etter at merkingen i Kyrksæterøyra var ferdig, gikk m/k «Boholm» til Bergen for å avslutte toktet.

Foreløpige resultater av forfangst- og feitsildundersøkelsene sommeren 1954 er trykt i «Fiskets Gang» nr. 23 — 1955, som særtrykk.

FORSØKSFISKE MED NOT I LOFOTEN I 1954

Fisket med snurpenot.

I henhold til Fiskeridepartementets bestemmelse av 14. januar 1954, kunne fisket med snurpenot etter skrei i Lofoten ta til den 10. mars.

Allerede den 26. februar meldte de første notfiskere seg for å få sine papirer ordnet til fiskets begynnelse. Av de utstedte 814 fisketilatelser ble 775 avhentet. De øvrige 39 ble ikke avhentet. De fleste notbruk hadde sitt utstyr og sine papirer i orden ved fremmøtet.

Første driftsuke begynte onsdag 10. mars. Det ble mest landligge denne dag på grunn av værforholdene med sydvest frisk bris til kuling med tung sjø og sterk strøm. Resten av uken var været og arbeidsforholdene meget gode ute på feltet.

Beste fangstdag var lørdag, 13. mars. Da ble det meldt å være kommet i land 210 fangster fra 100 kg til 28,500 kg, tilsammen ca. 1.038.000 kg. Største fangst 28.500 kg ble tatt på Risværfeltet. Hovedfeltet var imidlertid området Skrova—Høllaavsnittet—Kabelvågbakken og Hopsteigen. Her ble det tatt fangster helt fra landbakken og innover mot eggja. Fisken sto i 38 til 50 favners djup, vanlig 40 til 45 favner. Da fisken dessuten sto nær botn, ble det mye bomkast og mye revne nøter.

Resultatet av ukens drift må sies å ha vært tilfredsstillende.

2. *driftsuke, mandag* var det frisk bris til liten kuling med tette snøbyger. Arbeidsforholdene var derfor mindre bra ute på feltet. Likevel ble det meldt å være kommet i land 126 fangster, fra 300—12.000 kg. Tirsdag var det nordvest kuling som avtok til bris utover dagen. Det var fullt utror, men først på dagen var arbeidsforholdene mindre bra. Senere på dagen var arbeidsforholdene gode. Det ble meldt inn 257 fangster, fra 100 til 24.000 kg. Onsdag og torsdag var både været og arbeidsforholdene gode. Fredag var det sydvest frisk bris til liten kuling og krapp sjø. Notflåten gikk ut til vanlig tid men måtte gjøre vendereis på grunn av sterk vind og tung sjø. Lørdag var det full landligge på grunn av været, nordvest liten kuling og tung krapp sjø.

Onsdag ble de fleste fangster tatt i avsnittet Hopsteigen—Heningsværfeltet. Torsdag var flåten i sterk bevegelse mellom Skrova

og Henningsværfeltene. Noen bruk trakk da over til Risværfeltet.

Notflåten som til onsdag stort sett hadde ligget i samme område som uken før trakk nå mere vestover så Henningsvær også kom med i hovedfangstfeltet. Noen bruk hadde som foran nevnt trukket østover til Risværfeltet. Hovedflåten lå imidlertid i området Skrova—Hopsteigen—Henningsværfeltet.

Notfiskerne meddelte at fisken sto tynt og spredt og at det var lite fisk til stede på feltene. De beste forekomster sto imidlertid på Risværfeltet. Her sto fisken litt djupere, ca. 50—55 favner, mot på Hopsteigen 40—45 favner.

Fisket foregikk fra landbakken og innover mebotn til henimot egga. Den sto dessuten nær botn så bomkast var svært alminnelig. Det synes derimot å ha vært færre revne nøter.

Beste fiskedag denne uke var onsdag. Det ble da meldt inn 238 fangster, fra 200 kg til 35.800 kg.

Ved slutten av uken var 763 fisketillatelser ordnet og avhentet, men det var nok flere av disse som ikke hadde tatt noten i bruk ennå. De fortsatte fisket med garn i håp om at garnfisket skulle ta seg opp til hva det var i fjor.

Denne uke hadde notfiskerne kun 3 fangstdager med godt vær, 1 dag med mindre godt vær og to hele landliggedager.

Sett på bakgrunn av været og driftsforholdene var resultatet av ukens drift tilfredsstillende.

3. *driftsuke, mandag* gikk notflåten ut, men måtte gjøre vende-reise på grunn av været, sydvest liten kuling og krapp sjø. Noen få bruk ga seg igjen ute på feltet i påvente av at været skulle bedre seg utover dagen, men noen fangst av betydning ble det ikke. Det ble meldt inn 6 fangster på tilsammen 29.900 kg. Tirsdag var det fullt utror og gode arbeidsforhold ute på fiskefeltet. Onsdag var det nord-vest kuling. De fleste notbruk gikk ut men måtte gå opp igjen på grunn av været. Det var også da en del bruk som la seg igjen ute på feltet og flere av disse kastet, men de fleste av fangstene var gjen-nomgående små, fra 240 kg til 13.500 kg. Torsdag var det lett bris omkring sydost, og fullt utror. Fredag var det bare delvis sjøvær. Lørdag var det igjen lett bris av sydost, fullt utror og gode arbeidsforhold ute på feltene.

Fangstfeltet syntes da å ha utvidet seg ytterligere vestover, slik at foruten Henningsværfeltet var også en del av Vestlofoten, fra Ballstad til Sund kommet med.

Fisken sto enda mer tynt og spredt og nærmere land enn tidligere, men fortsatt nær botn. Det var derfor svært mye bomkast, og sist i uken svært mange revne nøter, dog for det meste småskader.

Beste fangstdag denne uke var tirsdag. Det ble da meldt inn 366 fangster, fra 190 kg til 28.900 kg, samlet dagsfangst 1.968.000 kg.

4. *driftsuke*. Denne uke var det lett til laber bris av sydost, så nær som onsdag da det var frisk bris til liten kuling. Driftsforholdene lå således godt til rette, men gav ikke det utbytte en hadde ventet.

For Østlofoten foregikk fisket stort sett på strekningen Skrovs-kallene—Hølla—Hopsteigen—Henningsværfeltet, og for Vestlofoten, Nusfjord—Glopodden—Aa.

Fisken som først i uken sto nær land, syntes etter hvert å ha seget lenger fra land, og sto sist i uken fra mebotn og innover til henimot eggja. Fiskerne mente at den fisken som sto fra Glopodden til Aa, nå var seget ut fra Lofoten. På de øvrige nevnte felter sto fisken så tynt og spredt, at ekkoloddet nesten ikke ga utslag, bare prikker nå og da, hvilket tydet på at notfisket var på slutten. Mange notfiskere hadde alt tatt konsekvensen av dette og hadde forlatt Lofoten.

Fangstene var gjennomgående små denne uke. Beste fangstdag var mandag. Det ble da meldt å være kommet inn 336 fangster, fra 30 kg til 15.000 kg, samlet dagsfangst 954.000 kg. Dette var både det største antall fangster på en dag og den største dagsfangst denne uken. Fisken sto i 25 til 60 favners djup, vanlig 35 til 45 favner.

5. *driftsuke*. I denne uke var både været og driftsforholdene gode helt til lørdag da vinden dreiet til sørvest og økte til kuling. Ellers var det overveiende lett bris av ost. Strømforholdene var derimot mindre tilfredsstillende. Likevel må en kunne si, at driftsforholdene var bra og la ingen vesentlig hindring i veien for fisket, unntatt lørdag da det var landligge for notflåten.

En hadde ventet, at iallfall første driftsdagen skulle ha gitt et noenlunde bra fangstresultat. Dette slo imidlertid ikke til. Det kom i land kun 20 fangster med i alt 14.000 kg. Beste fangstdag var tirsdag med 24 fangster, fra 150 kg til 3.800 kg, tilsammen 30.000 kg. Onsdag kom det inn 17 fangster og torsdag 3 fangster. Fredag og lørdag kom det overhodet ikke noen fangster i land.

Resultatet eller utbyttet av den daglige drift var så nedslående at de fleste notbruk som lå igjen, sluttet av etter hvert og reiste hjem. Ved tellingen denne lørdag viste det seg at kun 17 notbruk lå igjen, og disse var for de flestes vedkommende hjemmehørende i Lofoten.

Som tidligere nevnt, var fisken på sig ut fra Lofoten og sto så spredt at det nærmest var uråd å finne fisk som det var verd å kaste på. En kunne derfor regne med at notfiske ved denne ukes utgang var slutt for i år.

6. *driftsuke* satte inn med sydvest kuling og landligge. Dette i forbindelse med det dårlige resultat i uken før gjorde at samtlige igjenliggende notbruk avsluttet fisket og reiste hjem.

Merknader til notfisket i 1954.

Resultatet av årets notfiske var for de flestes vedkommende mindre lønnsomt, og var som helhet betraktet lite tilfredsstillende, da det kun ble oppfisket 22,2 millioner kg. Dette er det samme kvantum som ble fisket med not i 1953, men ligger betydelig under kvantumet for 1952 som var på 43 mill. kg.

Deltakende notbruk i 1954 var 770, mot 831 i 1953 og 859 i 1952.

Etter den oversikt en har, ligger gjennomsnittet for notbrukene på omlag 28.800 kg. I fjor lå gjennomsnittsfangstene på 27.000 kg og i 1952 på 50.000 kg.

Årsaken til det dårlige fiske kan tilskrives forskjellige sammenstøtende omstendigheter, bl. a. det eiendommelige forhold at fisken ikke samlet seg i noen større sammenhengende gytestim som tidligere år. Den var for det meste å finne i små dotter, helt fra landbakken og til dels langt inn i Vestfjorden. Hva dette kom av er det vanskelig å si noe om, men en av grunnene var vel at fisken jagde i åte.

Det var nok mange notfiskere som til å begynne med håpet på, eller regnet med et «etterfiske» i likhet med i fjor. En ble imidlertid snart klar over at dette neppe ville bli tilfelle slik som fisken oppførte seg i år. Noe etterpåfiske ble det da heller ikke, da fisken som nevnt ikke gikk i noen større stimer og heller ikke fulgte landbakken på vestsiget, men gikk tynt og spredt da den seg ut fra Lofotbankene.

Fisken sto vanligvis i 35 til 45 favners djup, noe djupere på Risværfeltet og noe grunnere enkelte steder i Vestlofoten. Dette skull være laglig for fangst med not, men da fisken som regel sto kloss ned til botn, ble det svært mye bomkast, og revne nøter hørte til dagens orden.

Det viste seg også i år, at fisken som vanlig samler seg for et vær eller to til å begynne med. Når så notflåten samler seg på dette felt er det ikke til å unngå at den ene ofte ødelegger for den andre under setting av nøtene. Å finne rådgjerder til bedring av forholdet er vanskelig. Selv om en delte opp flåten for setting til forskjellige tider, ville ikke dette resultere i noen nevneverdig bedring, forutsatt at en ikke gikk til det skritt å la halvdel av flåten fiske hver sin dag.

Hva fiskens oppførsel — sig — angår, er det gammelt kjent, at når bruksmassen blir for stor på et felt har fisken lett for å «skyte unna» bruket og sige vekk. Dette viste seg tydelig under notfisket i år, særlig i Vestlofoten under vestsiget. Når f. eks. notflåten hadde

samlet seg på et felt og begynte å kaste, var det uråd å finne fisk der en fant den til å begynne med. En måtte da gå ytre vestkant av flåten skulle en finne fisk, og slik måtte en fortsette hele dagen og så videre vestover neste dag. Det var derfor flere notfiskere som mente at fiskens vanlige sig ut fra Lofoten således ble påskyndet.

At dette var særlig merkbart i år, kom formentlig av at sjøen var mer enn alminnelig klar og at fisken sto svært tynt. Hadde fisken stått i en større fast stim som f. eks. i 1951 og 1952, ville tilfellet neppe ha vært så utpreget som i år.

Overholdelse av settetiden.

I år hadde en sløyfet fast settetid om morgenen, og i stedet innført fast utrorstid slik at notflåten kunne begynne settingen straks den kom ut på fiskefeltet.

Denne bestemmelse synes å ha virket særdeles bra. Alle er enige om at denne ordningen er å foretrekke fremfor fast settetid ute på feltet. Det er dog en og annen som synes at 1/2 time fra land og inn på feltet er i snaueste laget, men de fleste mener at 1/2 time er tilstrekkelig.

Det var også i år tatt ut tilsynsmenn — fiskeskipperen — på hvert 10. notbruk.

Fiskens kvalitet.

Det viser seg at etter hvert som ferskfiskforskriftenes bestemmelser om båtenes innredning, bløgging av fisken og behandlingen av denne overholdes, er en kommet derhen, at notfisken er av fullverdig kvalitet og foretrekkes i filetindustrien framfor garnfisken. Påstanden om at notfisken blir av mindreverdige kvalitet ved større notfangster synes derfor neppe å være riktig, i hvert fall når en gir seg tid til å iakttå de for fiskens behandling gitte forskrifter.

Notredskaper.

Av erfaring fra i fjor, hvor det viste seg, at de djupeste nøter fisket best, hadde flere av notfiskerne anskaffet seg djupere nøter til i år. De fleste hadde gjort dette ved å renne på nøtene og da gjerne med litt mer stormasket lin for at noten ikke skulle bli for tung. De fleste nøter kom således til å være mellom 38 og 42 favner djupe, men det var også nøter som var 48 favner djupe og 230 favner lange. Fiskerne hadde dessuten i enda større grad enn i fjor, forberedt seg på at fisken kunne stå djupt, og hadde foruten som nevnt, ved å skjøte på nøtene også anskaffet seg forskjellige flottører eller hjelpe-

flottører ved siden av den vanlige notkork i tilfelle en måtte senke nøtene djupere enn vanlig notkork kunne klare.

Etter de undersøkelser som ble foretatt viste det seg at en rekke av de nye flottører var meget gode. Flere fiskere uttalte at de ville skifte ut korken også på sine seinøter idet de mente at de nye flottører med fordel kunne nyttes her.

Ved at fiskerne har fått kjennskap til flottører av de nye kunststoffer, synes det som om disse vil finne anvendelse også til andre redskaper. En bør derfor fortsatt følge utviklingen på dette område.

Konflikter med andre redskaper.

Da notfisket tok til i år, kom nøtene til å fiske i samme område og på samme felt som garnflåten fisket med fløytgarn. Det skulle da være anledning nok til kollisjon mellom not og garn, men noen kollisjoner forekom praktisk talt ikke. En har inntrykk av at notfiskerne best mulig søker å unngå å komme i berøring med andre redskaper av den grunn at noten er det redskap som er mest sårbart. Den vil som regel bli de skadelidte ved at den rives og eventuell fangst gå tapt. Notene forsøker derfor best mulig å unngå faststående redskaper, og noen skader med erstatningsansvar er ikke innbrakt for retten. De ytterst få konflikter som har forekommet, har partene avgjort i mindelighet seg i mellom.

Forholdet til daglinefisket.

Heller ikke i år ble det noe daglinefiske. En har således i 1954 ikke hatt anledning til å trekke noen slutninger om hvorledes dagliner og not kan arbeide sammen ute på feltet.

En antar at det også til neste år må bli anledning til å legge ut felter som kan fredes for fiske med not ved et oppdukkende daglinefiske.

Statistikk.

Det totale kvantum som ble oppfisket med not i 1954 var ca. 22.2 mill. kg. Dette utgjør ca. 49 pst. av det samlede Lofotkvantum i 1954 som var ca. 45.4 mill. kg. I 1953 utgjorde de samlede notfangster ca. 22.2 mill. kg eller ca. 44 pst. av det samlede Lofotkvantum, og i 1952 43 mill. kg eller 50 pst. av det samlede Lofotkvantum. Gjennomsnittsfangsten pr. notlag utgjorde i 1954 ca. 28.800 kg. Dette er noe høyere enn i 1953 da gjennomsnittsfangsten lå på 27.000 kg, men er betraktelig lavere enn i 1952 da gjennomsnittsfangsten var på ca. 50.000 kg.

Følgende tabell viser notfangstene fordelt fylkesvis i følge de mottatte dagbøker.

	Antall notlag	Fangstkvan- tum ifølge dagbøkene	Gjennomsnittfangst		Mangler oppgave
			1954	1953	
Finnmark	76	2 348 854	30 910	25 000	3
Troms	157	4 406 493	28 070	26 335	24
Nordland	250	6 518 957	26 075	30 420	30
Nord-Trøndelag	6	98 884	16 480	18 310	1
Sør-Trøndelag	60	1 769 020	29 485	21 650	5
Møre og Romsdal	173	4 812 731	27 820	24 590	—
Sogn og Fjordane	12	375 715	31 310	25 630	—
Hordaland	13	462 099	35 550	38 312	3
Vest-Agder	1	9 939	9 939	4 450	—
Sum	748	20 802 692	—	—	66
Mangler oppgaver	—	1 397 308	—	—	—
Sum	—	22 200 000	—	—	—

Følgende tabell viser notlagene fordelt etter fangstens størrelse.

Fangstens størrelse ifølge innsendte oppgaver	Antall notlag	
	1954	1953
Under 10 000 kg	92	213
Mellom 10 000 og 20 000 kg	193	198
- 20 000 - 30 000 -	162	137
- 30 000 - 40 000 -	128	92
- 40 000 - 50 000 -	90	60
- 50 000 - 60 000 -	41	50
- 60 000 - 70 000 -	30	21
- 70 000 - 80 000 -	15	19
- 80 000 - 90 000 -	9	16
- 90 000 - 100 000 -	1	5
- 100 000 - 110 000 -	—	7
- 110 000 - 120 000 -	—	2
- 120 000 - 130 000 -	—	1
- 130 000 - 140 000 -	—	1
- 140 000 - 150 000 -	—	1
Over 150 000 kg (179 569)	1	—
Mangler fangstoppgaver	8	7
Sum	770	830

Det synes å framgå av ovennevnte tabell at fangstene i 1954 har vært noe jevnere enn i 1953. Således er det ferre notlag som har hatt fangster under 10.000 kg, men samtidig er det også ferre som har hatt fangster over 70.000 kg.

FORSØKSFISKE MED NOT I LOFOTEN 1955.

I henhold til Fiskeridepartementets bestemmelse av 4. februar 1955 kunne fisket med snurpenot etter skrei i Lofoten ta til 14. mars.

Allerede den 1. mars meldte de første notfiskere seg for å få sine papirer ordnet til fiskets begynnelse. Av de utstedte 675 fisketillatelser ble 563 avhentet. De fleste notbruk hadde sitt utstyr og sine papirer i orden ved frammøtet.

Fiskets gang.

1. driftsuke tok til mandag 14. mars. Det var bris av nordvest med snøbyger, noe tung sjø, men rolige straumforhold.

Notflåten gikk ut kl. 09.30 men arbeidsforholdene på feltet var ikke av de beste. Tirsdag var det lett til laber bris som frisknet til utover dagen. Notflåten gikk ut til vanlig tid, men kom tidlig opp da arbeidsforholdene forverret seg etter hvert ute på feltet. Onsdag var det stiv nordost kuling og landligge. Torsdag, fredag og lørdag var det lett nordlig og nordostlig bris med gode arbeidsforhold.

Fangstfelt: Henningsvær—Midt-Lofoten—Ballstad.

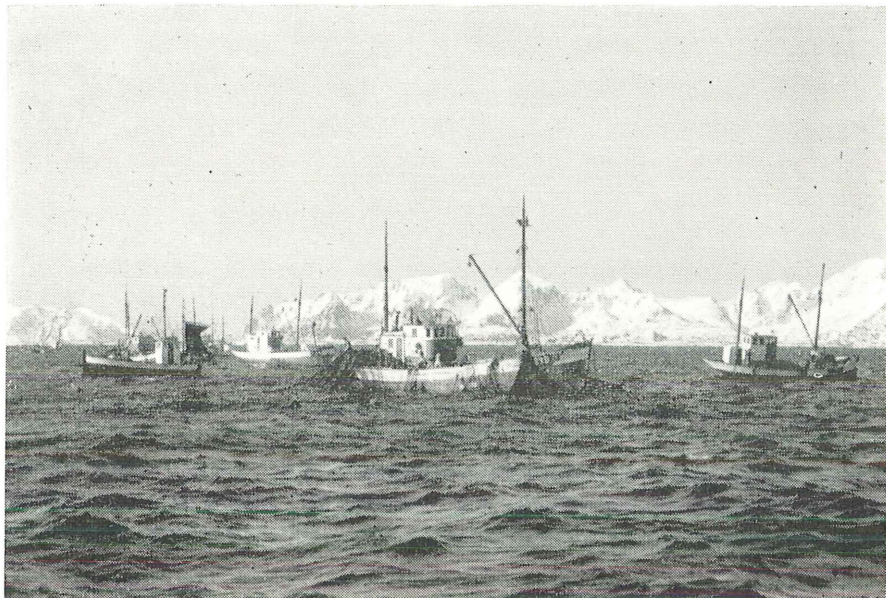
Fisket foregikk fra landbakken og inn på Mebotn. Fiskedyp 35—60 favner, vanlig 40—50 favner. Da fisken sto spredt og nær bunnen, ble det mye bomkast og mange revne nøter. Ingen større notskader ble meldt å ha funnet sted. Dagsfangstene var små, vanlig 2000 kg til 3000 kg tatt i to tre kast. Beste fangstdag var tirsdag. Det ble da meldt inn 287 fangster fra 80 kg til 13.000 kg, samlet fangst 958.623 kg.

Ved slutten av uken var 555 tillatelser ordnet og skilter og flagg utlevert.

Sett på bakgrunn av at fisken sto svært tynt og spredt, og nær bunn så den var vanskelig å få i noten, må en kunne si at resultatene av ukens fiske var noenlunde tilfredsstillende.

2. driftsuke. 21.—26. mars var begunstiget av godt vær, smul sjø og rolige strømførhold. Fangsttilhøvene var gode.

Fangstfelt: Henningsværstraumen — Midtlofoten — Ballstad — Sund.

Lofoten. — Nota er satt.

Fisket foregikk i samme dyp og avstand fra land som før. Beste fangstdag var mandag, da det ble meldt inn 335 fangster fra 150 kg til 12.085 kg, tilsammen 956.206 kg.

Da fisken sto spredt i små dotter over hele fangstfeltet, ble det så rommelig på feltet at brukene ikke sjenerte hverandre. Følgen ble at det kom mange fangster i land, fra 298 til 338 pr. dag.

Resultatet av ukens drift var tilfredsstillende.

3. driftsuke 28. mars—2. april. Mandag var det nordost bris, klart pent vær og gode arbeidsforhold ute på feltet. Tirsdag frisk bris til liten kuling av sørvest med snøbyger. Notflåten gikk ut til vanlig tid og en del kom straks i kast, men da vinden økte på måtte størstedelen av flåten gå på land uten å komme i kast. Likevel kom det 64 fangster på land med i alt 136.783 kg. De øvrige dager i uken vekslet vinden med bris omkring ost og nordost. Driftsforholdene var upåklagelige.

Fangstfelt: Først i uken Høllaområdet, Henningsværstraumen — Midtlofoten — Ballstad — Sund. De fleste fangster ble tatt på Henningsværstraumen — Midtlofoten — Ballstad — Sund. Fra midten av uken syntes fangstfeltet å ha utvidet seg noe vestover og fra lørdag videre vestover helt til Sørvågen—Aa.

Fisken sto fortsatt tynt og spredt og i små dotter 2—5 kvartmil

Lofoten. — Fiskerflåten på vei inn. I forgrunnen, leverroeren.

av land, i 35–60 favners dybde, vanlig 40–50 favner, eller 2–6 favner fra bunnen. Det ble derfor mange revne nøter og mye bomkast.

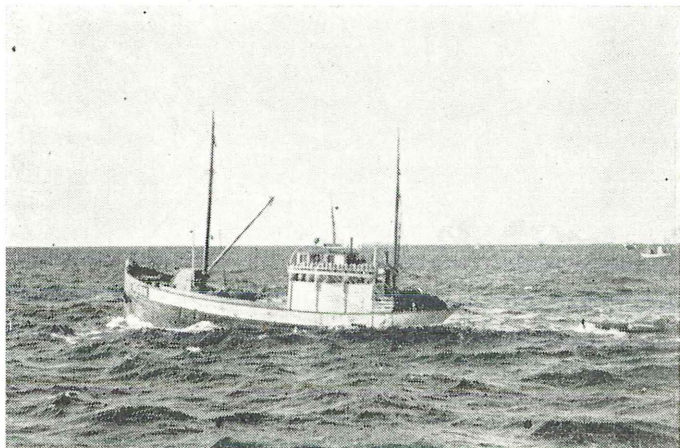
Fredag var beste fangst dag. Det ble da meldt inn 274 fangster fra 48 kg til 16 154 kg, tilsammen 808.728 kg.

4. driftsuke 4.–9. april. Mandag var det lett bris av ost, full utror og gode arbeidsforhold ute på feltet. De andre dager i uken var det ost bris, men driftsforholdene var ellers mindre bra, enkelte dager nærmest landligge. Torsdag og fredag var helligdager.

Fangstfelt: Området Hølla mot Austnesfjorden og Skrovabakken, samt Henningsværstraumen og strekningen Ballstad–Sund–Sørvågen. Fisken sto 2–5 kvartmil av land i 35 til 60 favners dyp og nær bunn, men ennå tynnere og mer spredt enn uken før.

Beste fangst dag var mandag, da ble det meldt inn 202 fangster fra 240 kg til 7200 kg, tilsammen 348.465 kg. Resultatet av ukens drift var så dårlig at mesteparten av notfiskerne sluttet av etter hvert og reiste hjem til påske.

5. driftsuke 11.–16. april. Været og driftsforholdene var mindre bra så nær som torsdag med lett vekslende bris. De notfiskere som hadde ligget i Lofoten over påske, hadde ventet at iallfall første driftsdagen, mandag skulle ha gitt noen fangster. Dette slo imidlertid ikke til. Det ble meldt inn kun en fangst på 14.000 kg tatt ved Tranøy

Snurpefartøy, Lofoten 1955.

på innersiden av Vestfjorden. Onsdag ble det likeledes tatt en fangst på 3700 kg på samme sted nær Tranøy.

Det ble meldt flere fangster denne uken. Da fisken sto så tynt og spredt at det ikke lønte seg å sette not på de små prikkene som ekkoloddet viste sluttet de fleste notfiskerne av og reiste hjem.

Merknader til notfisket 1955.

Resultatet av årets notfiske ble 16,6 millioner kg mot 22 millioner kg i 1954, 22 millioner kg i 1953 og 47 millioner kg i 1952.

Deltakende notbruk var i år 563 mot 859 i 1952. Dette er en nedgang på om lag 300 bruk, eller 100 bruk pr. år.

Etter den oversikt en har, ligger gjennomsnittet for notbrukene på om lag 29.000 kg. I 1954 lå gjennomsnittsfangstene på 28.800 kg og i 1952 på 50.000 kg.

Det oppfiskede parti synes i år å være jevnere fordelt på de deltakende bruk enn hva det har vært tilfelle før om årene. Dette kommer vel av at fangstområdet var vesentlig større enn før om årene og at fiskerne således kunne områ seg bedre på feltet. Det sto således fisk helt fra Risvær i øst til Sørvågen i vest og, — i bredden —, landbakken til langt inn om egga mot Vestfjorden.

Årsaken til de relativt små dagsfangster antas bl. a. å kunne tilskrives det eiendommelige forhold, — som også opptrådte i fjor —, at fisken ikke samlet seg i noen sammenhengende større gytestim, men for det meste sto i små dotter over hele feltet. Hva dette kommer av er vel vanskelig å si med sikkerhet, men en av grunnene kan vel være at den jagde i åte.

Noten botes

Hovedfangstfelt: Henningsværstraumen — Midtlofoten — Ballstad — Sund. Fiskedybde 35 til 60 favner. Avstand fra land, 2 til 5 kvartmil.

De fleste fangster ble tatt på feltene Landbakken til Mebotn, i 35 til 45 favners dybde. Dette skulle være laglig dybde, men da fisken som regel sto kloss ned til bunnen, ble det svært mye bomkast og revne nøter.

I år da fisken sto tynt og spredt over et større område, så det ut til at noten ikke hadde noe særlig skremmende virkning på dens sig, men at den tyntes ut litt etter litt til det ikke var mer å kaste på.

På Henningsværstraumen, på det fredede område, samlet fisken seg i mer sammenhengende gytestim og ble stående lenger der, enn der hvor noten hadde adgang. Om dette var en ren tilfeldighet eller av andre årsaker skal være usagt.

Overholdelse av utror- og settetiden.

I 1954 ble fast settetid om morgenen sløyfet og i stedet innført fast utrorstid for notflåten. Denne bestemmelse ble bibeholdt i år også, og synes å ha virket fullt ut tilfredsstillende. Det forekom bare noen få overtredelser av utrorsbestemmelsen, og noen overtredelse av settetiden har så vidt en vet ikke forekommet.

Tilsynsmenn var uttatt for hvert 10. bruk.

Fiskens kvalitet.

Noen nærmere omtale om notfiskens kvalitet som fullverdig vare skulle være unødvendig, da den ved forskriftsmessig behandling står fullt på høyde med fisk tatt på liner og juksa.

Notredskapene.

Noen utvidelse av nøtenes størrelse synes ikke å ha funnet sted i år. De vanlig brukte nøter var mellom 38 og 42 favner dype og 200 favner lange, men det var også nøter som var 48 favner dype og 230 favner lange. Det var ikke alltid at de dypeste nøter var de heldigste i år da fisken sto forholdsvis grunt og kloss ned til bunnen. Linet i de dypeste nøtene hadde lett for å legge seg ned på bunnen, sette seg fast og rives i stykker, hvilket hendte svært ofte.

Av foreliggende oppgaver og innhentede uttalelser, synes alminnelig notkork i forbindelse med glasskavl, plastflottører av forskjellige fabrikata og kuler av aluminium eller av stål å være det mest nyttede fløyt. Og etter de forskjellige uttalelser å dømme, synes plastflottører og glasskavl i forbindelse med vanlig notkork å tilfredsstille fordringene til et brukbart notfløyt.

Konflikter med andre redskaper.

Da fisken i år sto på et temmelig stort område, ble notflåten liggende mer spredt enn før om årene. Det samme var også tilfelle for garnflåtens vedkommende. Fisket med garn og liner foregikk som regel lengre inne enn fisket med not og juksafisket, for det meste helt inne på egga. Det var derfor liten anledning til noen større konflikt mellom redskapene not kontra garn, liner og juksa. Noen nevneverdig konflikt mellom disse redskaper forekom derfor praktisk talt ikke, til tross for at linefiskerne satte sine redskaper i sjøen i ikke liten utstrekning før nøtene hadde avsluttet kastingen for dagen.

Forholdet til daglinefisket.

Da det heller ikke i år ble noe daglinefiske, har en ikke hatt anledning til å trekke noen slutning om hvorledes dagliner og not ville ha kunnet arbeide sammen på fiskefeltet.

Statistikk.

Med hjemmel i Fiskeridepartementets bestemmelser for forsøksfiske med snurpenot og synkenot i Lofoten i 1955 punkt 20, har Fiskeridirektøren pålagt forsøksfiskerne å sende inn fangstoppgave (dagbokskjemaer). Det er kommet inn oppgaver fra i alt 556 notlag. Oppgavene viser at notlagene har hatt en samlet fangst av ca. 16.625 tonn. Dette gir en gjennomsnittsfangst av ca. 29,9 tonn pr. notlag mot 28,8 tonn i 1954 og 27 tonn i 1953. I betraktning av at notlagene i år bare har hatt en gjennomsnittlig driftstid av ca. 3 uker, mot 4–5 uker i 1954 er resultatet sammenlignet med 1954 relativt bra. Det kommer dog ikke opp mot resultatet i 1952 hvor gjennomsnittsfangstene lå på

ca. 50 tonn, men også dette år var driftstiden betydelig lenger, nemlig ca. 5 uker.

Følgende tabell viser spredningen av notfangstene i 1955, sammenlignet med 1954:

Fangstens størrelse iflg. innsendte oppgaver	1955	Prosentvis	1954	Prosentvis
Under 10.000 kg	25	4,5	92	12,0
Mellom 10.000 og 20.000 kg	120	21,6	193	25,3
20.000 og 30.000 kg	159	28,6	162	21,2
30.000 og 40.000 kg	133	23,9	138	16,8
40.000 og 50.000 kg	59	10,6	90	11,8
50.000 og 60.000 kg	38	6,9	41	5,5
60.000 og 70.000 kg	19	3,4	30	4,0
70.000 og 80.000 kg	3	0,5	15	2,0
80.000 og 90.000 kg	—	—	9	1,2
90.000 og 100.000 kg	—	—	1	0,1
Over 100.000 kg	—	—	1	0,1
Mangler oppgave	7	X	8	X
S u m	563	100	770	100

Det som særlig kjennetegner årets forsøksfiske med not er at fangstene har vært svært jevne. Således er bare 4,5 pst. av fangstene under 10.000 kg, 21,6 pst. mellom 10 og 20.000 kg, 63,1 pst. mellom 20 og 50.000 kg og 10,8 pst. over 50.000 kg. De tilsvarende tall for notfisket i 1954 var henholdsvis 12, 25,3, 49,8 og 12,9 pst.

Også når det gjelder gjennomsnittsfangstene på de enkelte fylker er fordelingen i år nokså jevn. Følgende tabell viser fangstkvantumet

Oppfisket med not i 1955 fordelt fylkesvis.

Fylke	Antall notlag	Fangstkvan- tum iflg. dagbøkene kg	Gjennomsnittsfangst	
			1955	1954
Finnmark	45	1 273 218	28 295	30 910
Troms.....	111	3 141 103	28.300	28 070
Nordland	209	6 021 029	28 810	26 075
Nord-Trøndelag	4	129 023	32 260	16 480
Sør-Trøndelag	55	1 739 292	31 625	29 485
Møre og Romsdal.....	119	3 791 667	31 865	27 820
Sogn og Fjordane	5	227 343	45 470	31 310
Hordaland	8	301 248	37 655	35 550
Sum	556	16 623 923	29 902	X

fordelt på de forskjellige fylker samt gjennomsnittsfangstene i 1955 og 1954.

Som det vil gå fram av tabellen ligger gjennomsnittsfangstene for de tre nordligste fylker noe under gjennomsnittsfangstene for landet under ett. Dette skyldes delvis at flere av notfiskerne fra de tre nordligste fylker drev lofotfisket med garn, line og juksa og at de fortsatte med dette inntil notfisket var kommet skikkelig i gang. I denne forbindelse kan det nevnes at pr. tellingsdagen 21. mars var deltakelsen i notfisket bare kommet opp i 944 fartøyer eller m. a. o. 472 notlag med 6644 mann. Etter oppsynets oppgave gikk følgende antall båter og mann over fra garn, line og juksa til not i sesongen 1955.

Bruksart	Antall	
	Båter	Mann
Garn	70	501
Line	42	213
Juksa	155	913
Sum	267	1 645

I de 6 år notfisket i Lofoten har vært drevet som forsøksfiske er det oppfisket med not i alt 186.745 tonn eller gjennomsnittlig 31.124 tonn pr. år. Dette utgjør ca. 44,2 pst. av det samlede lofotkvantum som i samme tidsrom utgjorde 422.507 tonn.

Oppfisket kvantum.

År	I alt	Herav oppfisket med:							
		Not		Garn		Line		Juksa	
		tonn	%	tonn	%	tonn	%	tonn	%
1950	71 839	10 954	15,3	23 930	33,3	24 311	33,8	12.644	17,6
1951	115 964	67 666	58,3	21 887	18,8	13 423	11,6	12 988	11,2
1952	90 807	47 100	51,9	16 655	18,3	11 856	13,1	15 196	16,7
1953	51 816	22 200	42,8	14 874	28,7	8 315	16,1	6 427	12,4
1954	45 773	22 200	48,5	8 370	18,2	10 868	23,9	4 335	9,4
1955	46 308	16 625	35,9	11 962	25,8	12 112	26,2	5 609	12,1
1950/55 .	422 507	186 745	X	97 678	X	80 885	X	57 199	X
Gj.-snitt .	70 418	31 124		16 279		13 480		9 533	
I prosent		44,2%				55,8%			

I samme tidsrom har det deltatt gjennomsnittlig 1114 båter med 8238 mann. Dette tilsvare ca. 41 pst. av den samlede gjennomsnittlige deltakelse ca. 20.035 mann.

Antall fiskere¹.

År	I alt	Deltatt i fiske med			
		Not ²	Garn	Line	Juksa
1950	16 514	920	6 463	4 238	4 893
1951	21 981	7 553	4 150	3 144	7 134
1952	23 645	12 313	3 407	2 008	5 917
1953	23 192	11 323	3 980	1 633	6 256
1954	20 441	10 679	4 103	2 066	3 593
1955	14 437	6 644	3 332	2 114	2 347
1950/55	120 210	49 432	25 435	15 203	30 140
Gjennomsnittlig	20 035	8 238	4 239	2 533	5 023
I prosent		41,1%	21,2%	12,6%	25,1%

¹) Pr. tellingsdag 22/3. ²) Notfisket begynte 1950 mandag 13. mars. 1951 torsdag 1. mars. 1952 onsdag 5. mars. 1953 mandag 9. mars. 1954 onsdag 10. mars. 1955 mandag 14. mars.

Antall fartøyer.

År	Samlet	Deltatt med:				
		Not	Garn	Line	Juksa	
					m. liner	u. liner
1950	3 896	125	910	917	810	1 134
1951	5 242	1 010	631	713	778	2 110
1952	5 277	1 657	554	459	75	2 532
1953	4 811	1 509	645	393	a	2 264
1954	4 126	1 444	661	530	a	1 491
1955	3 181	944	539	558		1 110
1950/55	26 533	6 689	3 940	3 570	1 663	10 641
Gj.-snittlig .	4 422	1 114	656	595	554	1 773

a) Ikke oppgitt.

Sammendrag.

Det forsøksfiske med snurpenot som har vært drevet i Lofoten siden 1950 har vist at det er mulig å drive fiske med et betydelig antall nøter i Lofoten uten at dette medfører noen vansker av betydning for de fiskere som driver andre redskaper.

Erferingen har også vist at det har vært svært få konflikter mellom nøtene og andre bruksklasser og at notfiskerne stort sett synes

å ha vist forståelse overfor fiskere som driver fiske med faststående redskaper.

Det har helt fra forsøksfisket med not tok til vært foretatt undersøkelse av snurpenotens innvirkning på fiskestimene og fiskebestanden. Resultatet av disse undersøkelser kan sammenfattes i følgende punkter:

1. Den økede bruk av ekkolodd synes ikke å ha noen virkning på fisken. Undersøkelser ved hjelp av undervannsmikrofon av støy fra motorer og propellere er meget kraftig på det dyp fisken står — og fisken skremmes ikke av det.
2. Når en not synker ned i fiskestimen skyr fisken notveggen. Og arbeider det mange snurpenøter på samme stim, blir fiskefloa splittet opp i mindre flak. Så lenge det går nøter i sjøen vil stimen holde seg oppspaltet.
3. Når dagens fiske er forbi begynner fisken å samle seg igjen, og neste morgen kan man atter finne fisken i sammenhengende flak.
4. Det har vært hevdet at noten skremmer fisken ut av Vestfjorden. Til dette er å si at foretatte merkeforsøk ikke gir støtte for en slik oppfatning. Fiskens trekk og bevegelser i Vestfjorden har ikke endret seg siden noten ble tatt i bruk, og det kan ikke påvises noen «fiskeflukt» på Vestfjorden under notfisket.
5. Det har vært hevdet at snurpenoten forstyrrer torskens gyting og at den ødelegger dens egg og yngel. Til dette er å si at gytingen foregår om natten og da har fisken fred for noten. Torskens egg flyter opp og spredes fort med strømmen. Da eggene bare er 1,5 mm i diameter og yngelen bare 4 mm lang, er der ingen sjanse for at noten kan fange dem eller ødelegge dem. Da er det derimot langt større sjanse for at egg og yngel blir ødelagt i kjølvannspompene eller i propellvannet etter fiskeskøytene. Men dette er under enhver omstendighet av en meget underordnet betydning i forhold til de store ødeleggelse av egg og yngel som skyldes storm, naturlige fiender eller mangel på næring.
6. Det har vært hevdet at noten overbeskatter skreien. Foretatte merkeforsøk viser at man normalt fisker opp ca. $\frac{1}{3}$ av den fisken som er til stede på de vanlige fiskefelter i begynnelsen av mars. $\frac{2}{3}$ av fisken siger altså ut av Lofoten igjen. Den økning av lofotkvantumet som noten muligens kan gi oss må vi derfor hilse med glede. For skreien kommer det ut på ett om det er en norsk snurpenot eller en utenlandsk trål som tar den — men for oss er det ikke likegyldig.
7. Det har vært hevdet at de reduserte fangster i Lofoten i de siste år skyldes at noten har redusert gyttestammen og dermed årsklas-

sene. Til dette er å si at noten først ble tatt i bruk i 1950. Det tar imidlertid 8—10 år for en skrei å bli kjønnsmoden. Den årsklassen som ble født i 1950 og som i tilfelle skulle være redusert av noten, kan vi først vente i Lofoten 1958—60. Men det kan tilføyes at undersøkelser i Barentshavet viser at nettopp denne årsklassen er en av de mest lovende vi har.

8. Undersøkelser av notfangster viser at notfisken er betydelig større og eldre enn fisk fanget på andre redskaper. Årsaken til dette er sannsynligvis at den største og eldste fisken har mindre tendens til å ta på krok enn mindre og yngre fisk — og at den største fisken heller ikke står på garn. Noten har med andre ord gjort det mulig for oss å beskatte en del av fisken som unngår andre redskaper. I denne forbindelse kan det nevnes at de store fangster som noten tok de første år må tilskrives både denne reserve av storfisk, og at der i disse år var betydelig større årsklasser til stede enn det har vært de siste år — og særlig det siste år. Innsiget til Lofoten siste år var utvilsomt unormalt lite. Det er mulig at dette henger sammen med forholdene i Barentshavet.

Til dette siste punktet er å bemerke at snurpenoten nå har gjort et merkbart innhogg i reserven av stor fisk. Dette ser en bl. a. i den kjensgjerning at fiskevekten på notfisken er gått ned og nå ligger på nivå med fisken tatt med andre redskaper.

LOFOTFISKET 1955.

Ved direktør *Gunnar Rollefson.*

I forbindelse med forsøksdriften med snurpenot i Lofoten 1955 ble det besluttet å legge ut en eller flere fredete teiger hvor fisket med not skulle være forbudt.

Og instituttet ble anmodet om å foreta undersøkelser av fiskeforekomstene under fisket, særlig omkring den eller de fredete teiger.

Man la opp et generelt program for avspøkningen med ekkolodd for hele Lofoten, og tok hensyn til det ekstraprogram som måtte utføres i forbindelse med utlegging av den eller de fredete områder. Fiskeridirektoratets fartøy m/s «Peder Rønnestad» ble brukt til ekkoloddundersøkelsen og herr Odd Bostrøm fra havforskningsinstituttet ledet undersøkelsene.

Vi vedlegger herr Bostrøms rapport som er vedlagt en kartskisse som viser «Peder Rønnestad»s aktivitet, idet kursen som er seilet er trukket opp. Se kartskisse I. På 5 kartskisser har herr Bostrøm angitt skreiforekomstene i tiden 1. mars til 2. april ukesvis.

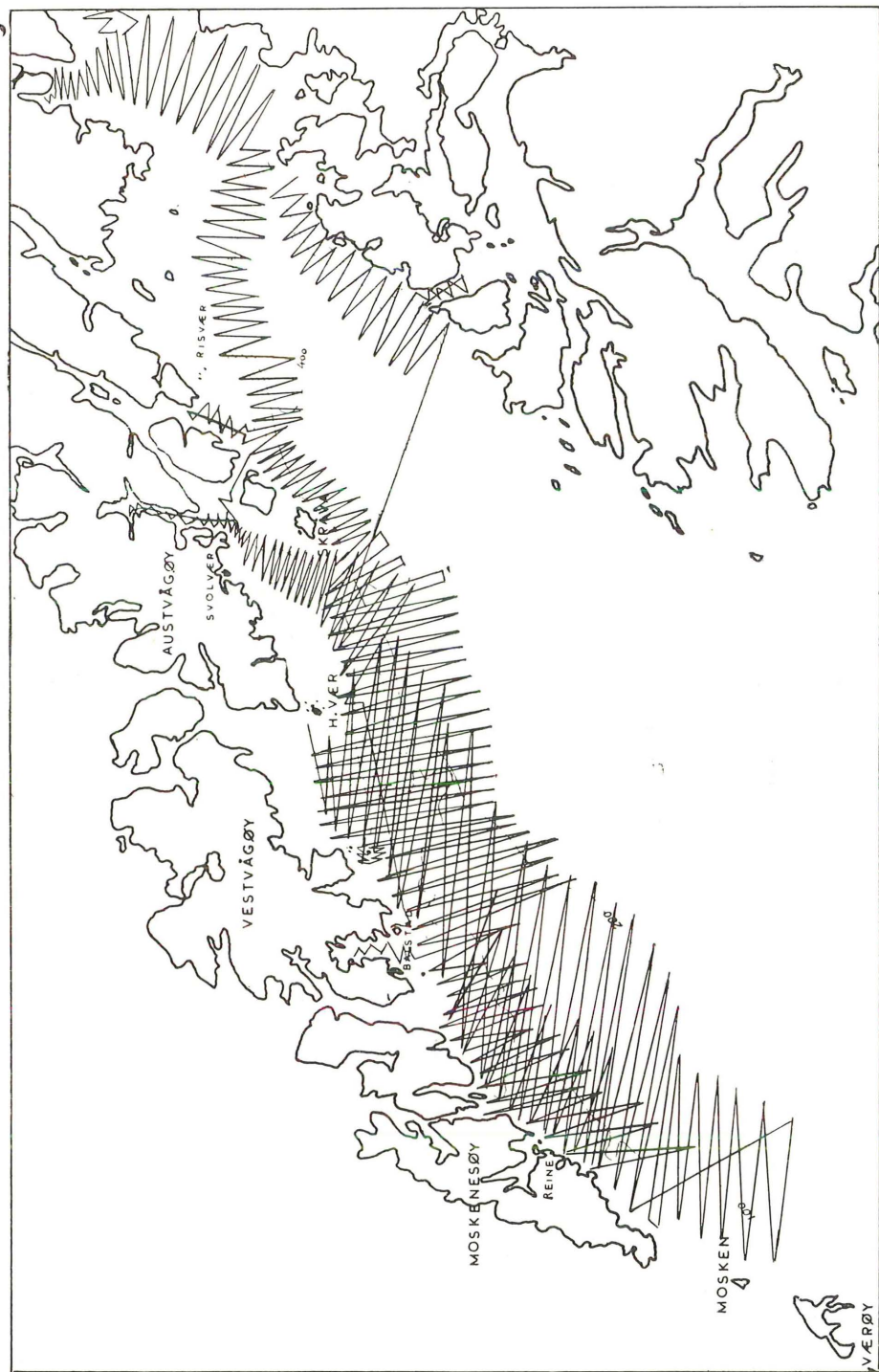
Den fredete teig er på kartene vist ved de to grenselinjer øst for Henningsvær. Det viste seg at fiskeforekomstene på den fredete teig var små. Fisken sto den hele tid hovedsakelig vestenfor Henningsvær med størst tyngde utfor Ballstad.

Interessen for den fredete teig ble mindre og mindre etter som dagene gikk, og der var heller ingen grunn til å befatte seg noe særlig med den utlagte teig. Derimot konsentrerte vi arbeidet om områdene lengre øst slik at vi kunne gi opplysninger og veiledning i tilfelle det skulle oppstå krav om en eventuell ny fredet teig lengre øst.

Det ble ikke aktuelt å legge ut noen ny teig.

Vi forsøkte i samarbeid med flyvåpnet å foreta en kartlegging av flåten ved blant annet fotografering fra luften. Hensikten med kartlegging av flåten var å sammenholde flåtens plasering med fiskens forekomst.

Værforholdene og dårlig siktbarhet gjorde det dessverre umulig å gjennomføre dette i år.

Kartskisse I.

Når fangstutbyttet i år ble så lite, må den vesentlige årsak til dette søkes i at skreibestanden for tiden er liten.

De årsklasser som nå bygger opp den gytende bestand er relativt små, men vi har begrunnet håp om at de vil bli avløst av sterkere årsklasser som vil begynne å gjøre seg gjeldende til neste år, men som først kommer med full tyngde i 1958 og 1960.

Snurpenoten har nå gjort et merkbart innhugg i reserven av stor fisk. Dette ser man blant annet av den kjensgjerning at fiskevekten på notfisk er gått ned og nå ligger på nivå med fisken tatt med andre redskaper.

»PEDER RØNNESTAD»s EKKOLODDING — OG MELDETJENESTE AV SKREIFOREKOMSTENE I LOFOTEN I TIDEN:

1. MARS—2. APRIL 1955.

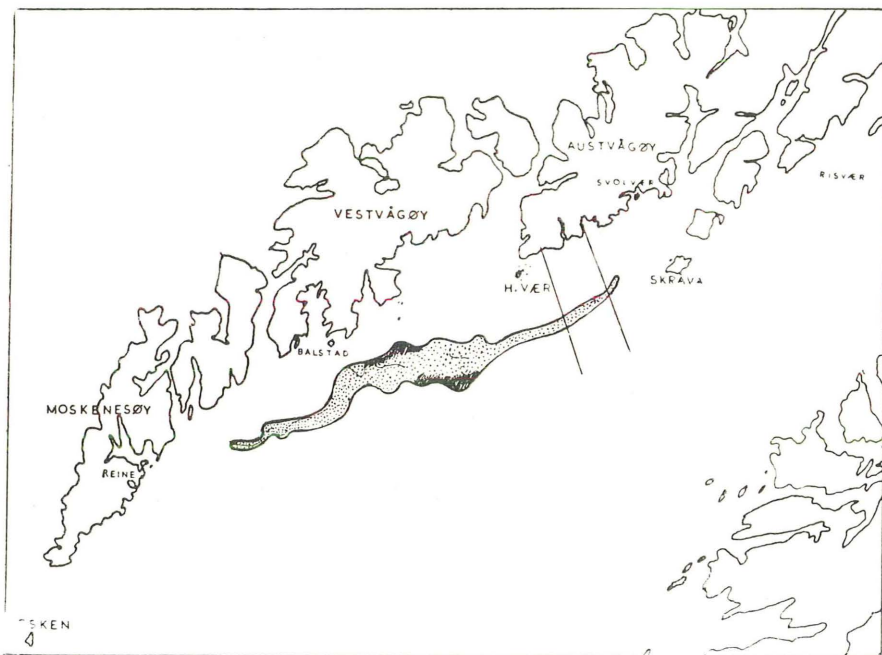
Leder av undersøkelsene var *Odd Bostrøm*, Fiskeridirektoratets Havforskningsinstitutt.

Uken: 1.—5. mars, kart nr. 1.

Registrerte fiskefloen i område mellom Hopsteigen og syd av Nusfjord.

De beste forekomster var ved Ure og Stamsund-olaen. Fra Ure og vestover til syd av Nusfjord var det spredte og tynne forekomster, lenger vest var ingen registrering. Likeledes fra Stamsund-olaen og langs 100 meter koten til Hopsteigen var der spredte og tynne forekomster. På Høla og østover var der ingen registrering.

Ved Stamsund-olaen sto fisken mellom 90—110 meters dybde, lenger opp mot land var den mellom 80—90 meters dybde. Mellom

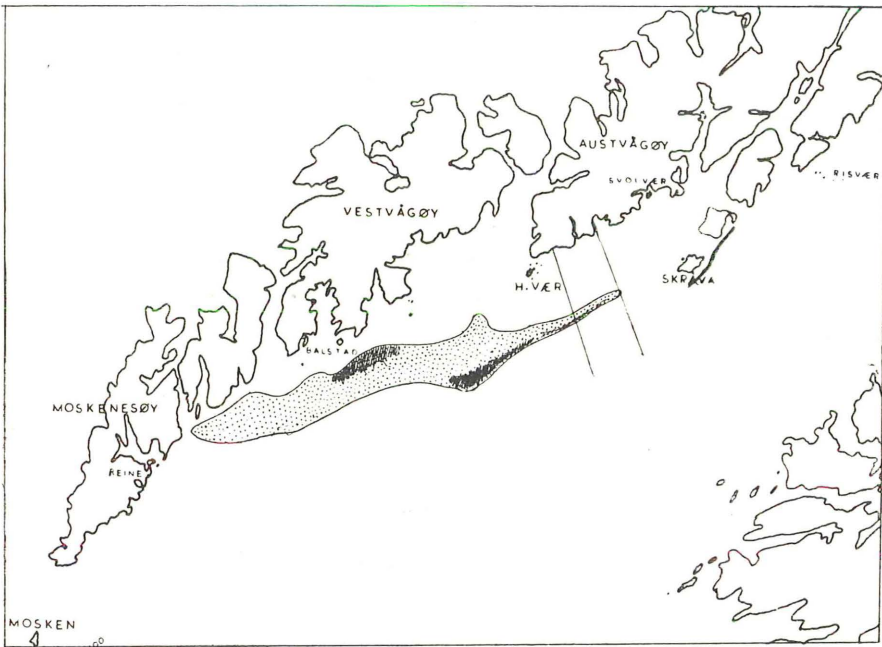
Kart nr. 1: 1.—5. mars.

80–100 meters dybde var de beste forekomster, her var der ikke båt. De jukserne som fisket i dette område lå «inn» av Stamsund-olaen, (lenger ut i fjorden) og var ikke oppmerksom på forholdene. Noen garnbåter satte der de beste registreringer var, de var vel oppmerksom på forholdene etter sine egne ekkolodd. Ellers var der stor «klaging» i radioen fiskerne seg imellom over de dårlige forhold ved de forskjellige vær.

«Peder Rønnestad» sendte opplysninger over radio til fiskeflåten om forholdene.

Uken: 7.—12. mars, kart nr. 2.

Fisken står nå spredt og tynt over et område fra Solbjørn, vest av Nesland, og austover til Hopsteigen. Likeledes registrertes tynne og spredte forekomster i bakken langs Skråva og lille Molla's austside.

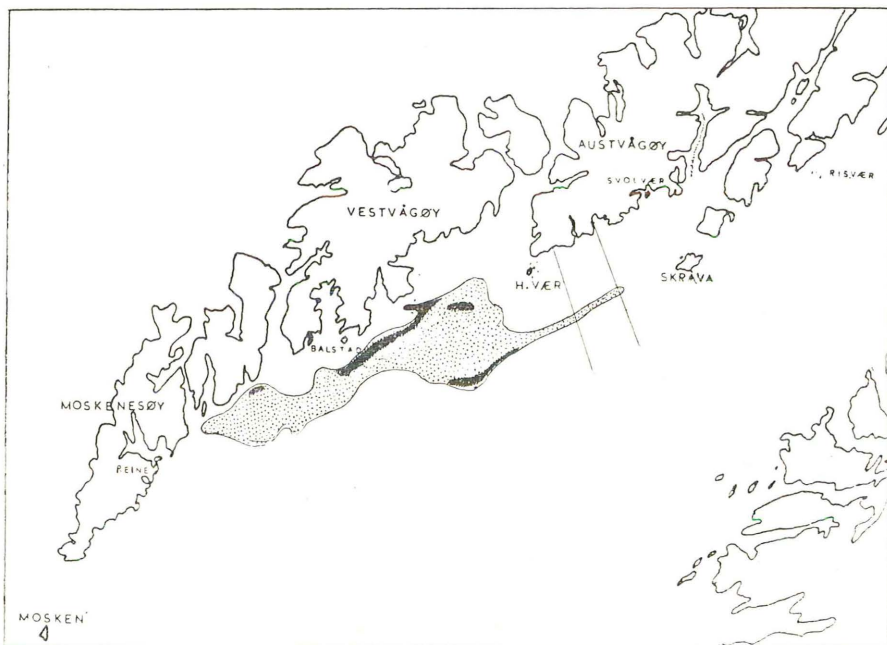

Kart nr. 2: 7.—12. mars.

På Høla var der ingen registrering. I Østnesfjorden ved Sildpollnes og Sandnes registrertes ubetydelige prikker, likeledes ved Risvær og Kjeøy.

De beste forekomster er fortsatt ved Ure og Stamsund-olaen. Fisken står mellom 70–100 meters dybde.

De fleste fiskere driver nå på dette felt, men fangstene er svært variable.

Kart nr. 3: 14.—19. mars.

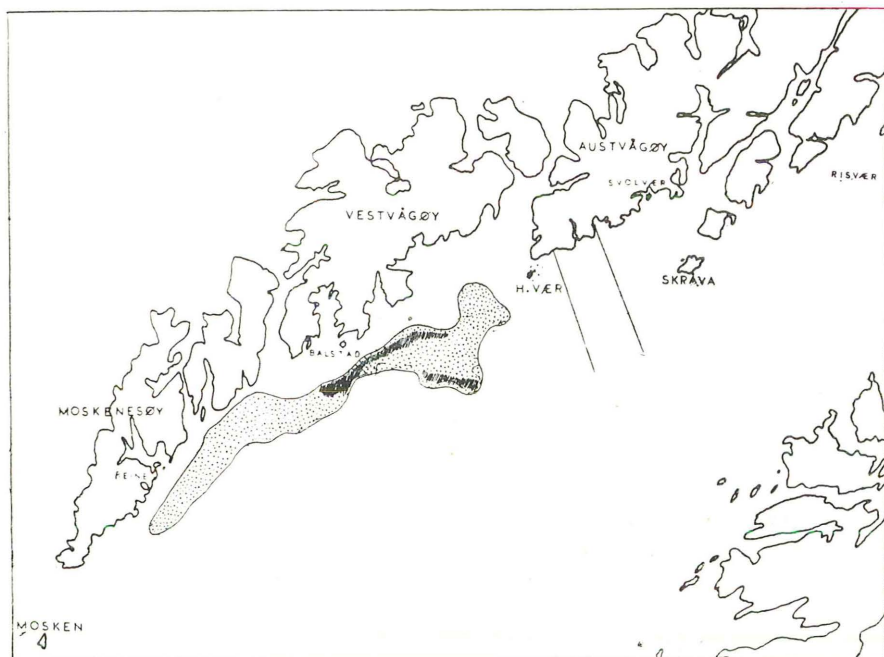
Uken: 14.—19. mars, kart nr. 3.

Fisken står spredt og tynt i område fra syd av Nesland og til Hops-teigen. De beste forhold er nå for Hagbaren og Bikkja ved Stamsund og langs bakken til Brandsholmbøen syd av Mortsund, likeledes var der bra forekomster ved Stamsund-olaen og på Henningsværstrømmen mellom Valberggga og Vestræbakken.

På Høla var der ingen registrering, men i Østnesfjorden var der spredte og til dels bra forekomster fra Helle og innover fjorden til Sildpollen og Østpollskjærene. Der var garnbruk i hele fjorden, og de fikk til dels bra fangster. I bakken ved Skråva og lille Molla's austside er der fremdeles spredte og tynne forekomster. Ingen registrering austenfor.

Garn- og linebåter fikk til dels bra fangster på Urehavet. Notflåten arbeider på feltet: Brandsholmbøen—Hagbaren og på Henningsværstrømmen. Enkelte forsøker seg ved Stamsund-olaen. Juksaflåten ligger spredt over feltet.

Etter våre radiomeldinger kl. 09.00 kan notflåten gå direkte til de beste forekomster, uten å kaste bort tid til selv å lete fisken opp. Ellers sender vi radiomeldinger 3 ganger daglig. Vi blir stadig anropt i radioen av fiskeflåten om forekomstene, og både garn- og linebåtene setter bruket sitt etter våre meldinger.

Kart nr. 4: 21.—26. mars.

Uken: 21.—26. mars. Kart nr. 4.

Fiskefloa har nå seget vestover. Vi registrerte nå spredte og tynne forekomster fra Henningsværstrømmen og vestover til Sørvangen. De beste forhold er fremdeles ved Hagbaren—Brandsholmbøen—Ballstadhavet og ved Stamsund-olaen. Fisken står nå mellom 65—80 meters dybde. Austenfor Henningsværstrømmen var der ingen registrering.

Notflåten arbeider nå spredt på strekningen: Henningsværstrømmen—Nesland. Fisken står i «flekker» og svært knapp. Notflåten må krysse og lete overalt for å finne en «klepp» å kaste på. Vi var under våre kryss behjelpelig til å sette flere notbruk på fangst. De største fangstene blir ikke større enn 1000—2000 kg i kastet. De som er svært heldig kan klare 3—4 kast på en dag, og da komme opp i en dagsfangst på 8000—10.000 kg. Ellers fordeler dagsfangstene seg mellom 60—10.000 kg. For eksempel ble der den 22. mars tatt 298 notfangster, tilsammen 724.000 kg. Fangstene fordelte seg da mellom 60 til 10.000 kg. Den 23. mars ble det tatt 300 notfangster, tilsammen 773.000kg. Fangstene fordelte seg mellom 80—11.000 kg. Den 24. mars ble det tatt 317 notfangster, tilsammen 823.000 kg. Fangstene fordelte seg mellom 200—10.600 kg.

Juksafisket er mindre bra, garnfangstene svært ujevn. Linefangstene var jevnt bra.

Ellers er fiskerne svært fornøyd over de opplysninger vi sender i radioen. Vi blir stadig anropt om fiskenytt.

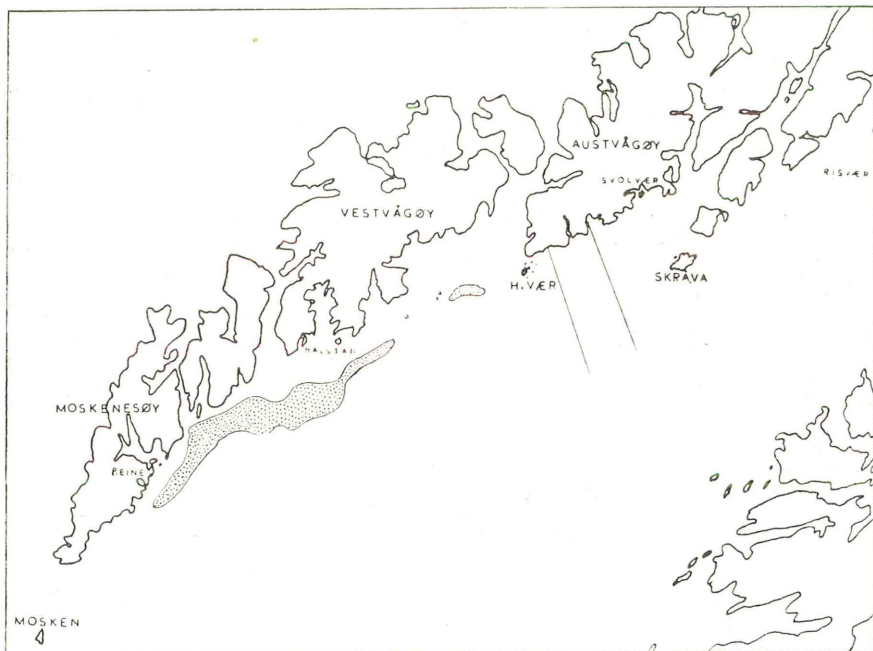
Uken: 28. mars—2. april. Kart nr. 5.

Fiskefloa har nå seget vestover, og står nå svært spredt og tynt over området: Ure til Sørvågen, bortsett fra en spredt registrering på Henningsværstrømmen.

De beste forhold var syd av Brandsholmbøen og Ballstad. Fisken står mellom 65—80 meters dybde. Fangstene for notflåten er dårlige. Notflåten ligger nå svært spredt og «flekke» står så spredt at der må krysses og letes overalt for å kunne finne en «flekk» som går an å kaste på.

Garnbåtene hadde noen bra dager med fangster opptil 2000 stk. (på nylongarn). Line- og juksa har vært ujevnt.

De fleste fiskere slutter av og reiser hjem. «Peder Rønnestad» avsluttet ekkoloddingen og meldetjenesten den 2. april.

Kart nr. 5: 28. mars — 2. april.

FISKEFORSØK ETTER TORSK I SVALBARDOMRÅDET
JULI 1954.

Av fiskerikonsulent *Kaare Halmø*.

Torskefisket ved Vest-Spitsbergen har gjennom årene undergått store utvekslinger. I de første årene etter krigen ble det fisket bra på feltene her, men fisket avtok etter hvert og det ble fra norsk side praktisk talt slutt med fisket i disse farvann.

Feltene er av så vidt stor betydning for norsk fiske at det er nødvendig å følge utviklingen. Ut fra dette syn fant Fiskeridirektøren det hensiktsmessig å foreta undersøkelser av feltene.

Til forsøkene ble nyttet M/S «Thor Iversen». Fartøyet var utstyrt med trål, liner og håndsnører.

Forsøkene ble ledet av fiskerikonsulent Kaare Halmø.
Nedenstående rapport viser forsøkenes gang.

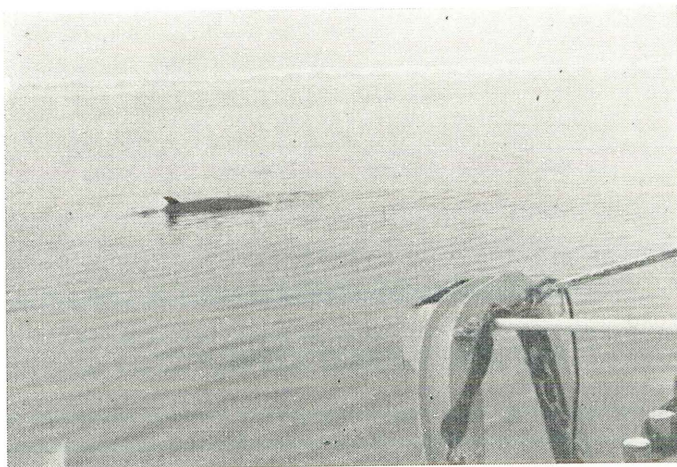
Den 7. juli kl. 24.00 kom «Thor Iversen» til Tromsø. Det ble komplettert med utstyr og agn, og den 10. juli kl. 16.00 var en utklarert og gikk fra Tromsø.

Etter å ha lagt opp noe redskaper på Bjorelvnes, fortsattes sydover og en gikk ut Andfjorden slik at det østre område av Norskehavsdypet kunne bli undersøkt.

Den 13. juli kl. 19.00 ble det i posisjon N 73°00' og O 14°00' observert til dels store flak av stor sild i overflaten.

Den 15. juli ble det observert store forekomster av stor sild på Bellsundbanken fra Geitgrunnen og nordover. Forekomstene ble registrert på ekkoloddet fra bunnen til 15–20 m dyp og silden ble sett i overflaten.

Kl. 04.00 var posisjonen 25 n. mil i rettv. 245° fra Kap Linné. Vi begynte nå å undersøke med juksa og etter å ha gjort forskjellige forsøk rundt Sentinellebanken, viste det seg at forekomstene var best på SV-siden av banken. En linesetting her på 2300 krok i 80 m dybde ga ca. 500 kg stor torsk og hyse. Mens vi lå ved ilen, ble det dradd pent med fisk på juksa. Det var overveiende stor fisk. Mange sildeåter ble observert.

Det var meget sild og hval på feltet.

Fredag 16. juli. Et nattsett i dybde 90–100 m ga ca. 1000 kg stor torsk. Fisken tok godt i på juksa mens vi lå ved ilen, og på et snøre ble det i løpet av 3 timer dradd 45 stk. torsk.

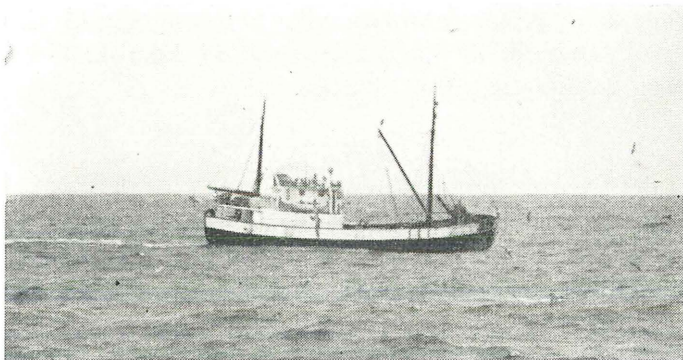
Kl. 12.00 ble trålen satt. Det ble tauet vestover i 100 m dyp i 1½ time, men resultatet ble bare 10 stk. fisk. Flere sildeåter ble observert.

Kl. 14.30 la vi ut igjen og tauet sydover i 120 m dyp. Ingen fisk. Det ble nå egnet en stubbe på 2300 krok og kl. 22.00 var den satt på 90–100 m dyp.

Lørdag 17. juli. Lett bris. Kl. 00.00 la vi ut og tauet langs settingen i 2¼ time. Det var fremdeles svart. Kl. 06.00 begynte vi å dra linene, og fangsten ble ca. 500 kg stor torsk og hyse.

Etter konferanse med Store Norske Spitsbergen Kullkompani gikk vi inn til Longyearbyen og leverte fangsten der, slik at en eventuelt kunne drive videre uten risiko for at fisken skulle bli forringet. Kom til Longyearbyen kl. 14.00 og i løpet av kvelden ble det levert ca. 2000 kg fisk, overveiende torsk.

Mandag 19. juli. Kl. 01.00 gikk vi fra Longyearbyen. Kl. 11.00 var vi på Forlandsbanken. Vi prøvde juksene og fikk pent med fisk. Det ble satt en stubbe på 2300 krok med halvparten på fløyt, 15 og 20 fv. fra bunnen i dybder 90–100 m. Kl. 22.45 var linene trukket. Fangsten var 304 torsk, 48 hyse og 11 steinbit. Fisken var pen, og det var opptil 50 stk pr. stamp line på de linene vi hadde fløytet fra bunnen. Mens vi lå ved ilene, ble det på juksa dradd 84 torsk. Denne var noe mer småfallen enn linefisken. Det ble samlet ørestein

Bankfisker på Bjørnøyfeltet.

av samtlige torsk for aldersbestemmelser, og disse prøver viser at fisken hovedsakelig var av årgangen 1948 og 1950.

Vi begynte nå å gå sydoover for å undersøke lenger syd.

Tirsdag 20. juli. Kl. 06.30 kom vi til sydvestskrånningen av Geitgrunnen og satte en stubbe på 2300 krok i 100–200 m dybde. Vinden var øket til frisk NW bris med en del sjø. Kl. 17.00 var stubben dradd og fangsten var 120 torsk, 2 hyser og en del brosme. Det var best på den grunneste enden av stubben.

Det ble samlet øresteiner av hele fangsten. De viser at årsklassene 1948 og 1950 dannet hovedtyngden.

Vi fortsatte nå mot Sørkapbanken. Ved midnatt gikk vi gjennom sild i åter i en time.

Onsdag 21. juli. Kl. 05.00 var vi under Sørkap. Det ble forsøkt med juksa i dybder fra 100 m ned til 40 m, men resultatet var negativt.

Kl. 06.00 ble kursen satt for Bjørnøya. Kl. 21.00 var vi tvers av Kap Duneer. Vi prøvde juksene, men fikk bare noen få små fisk. Vi fortsatte sydoover og gikk opp mot Stappen. Forsøk med juksene her ga noe bedre resultat, og vi satte en stubbe på 1300 krok i 30 m dyp. Agnet var nå begynt å bli dårlig.

Torsdag 22. juli. Mens vi lå ved ilen, ble det dradd noe fisk på juksa, men den var småfallen. Kl. 08.00 var stubben dradd, og resultatet var ca. 300 kg torsk og hyse. Mageinnholdet i fisken her var krabbe. Fiskestørrelsen jevnt stor.

Etter å ha tatt ombord noe kveite fra m/k «Bjørneng», fortsatte vi sydoover. Det var meningen å gjøre noen tråltrekk, men det blåste opp til NNO kuling med meget strømsjø, så vi kunne ikke arbeide. Vi fortsatte derfor til Tromsø. Det var meget fugl og åte på Bjørnøybankene.

Lørdag 24. juli. Kl. 07.00 kom vi til Tromsø og gikk til Kræmers Fryseri hvor fangsten ble solgt, i alt ca. 1900 kg fisk. Fisken var av førsteklasses kvalitet og gikk til filet.

Bemerkninger.

Som det fremgår av rapporten, var det bra, til dels gode forekomster av fisk på strekningen Geitryggen—Forlandsbanken. Beste forekomstene fant en i dybdene mellom 100 og 80 m langs bankens vestside. Over hele dette feltet ble det observert stor sild i overflaten, og på Bellsundbankene også på ekkolodd. Silden hadde typisk gang som under islandsfisket. Mageinnholdet i den fisken som ble fanget, var sild. Fisken tok godt i på line og juksa, mens snik og trål ga negative resultater.

Det var stor interesse i Troms for resultatet av forsøkene, og en rekke høvedsmenn fikk detaljerte opplysninger om forholdene.

I august gikk 5 linebåter til Spitsbergenbankene. 3 av disse båtene er kommet inn etter ca. 3 ukers tur med 28—35 tonn saltfisk. De opplyser at fisket begynte på de feltene som «Thor Iversen» hadde drevet. Fisken var stor og fet og første del av tiden var fisket meget godt. Fisket dabbet noe av på slutten.

Etter utviklingen av fisket utover høsten syntes fisken å sige sydover mot Sørkappbanken og Bjørnøybankene, muligens også østover mot Barentshavet.

Det synes lite trolig at fisken har seget inn på Spitsbergenbankene østfra. En kan derfor ikke se bort fra muligheten av at den har gått pelagisk ute i Norskehavet og fulgt silden inn herfra til Spitsbergenbankene.

FISKEFORSØK MED «THOR IVERSEN» VED
VEST-SPITSBERGEN

7. til 22. august 1954.

Av vit. konsulent *Gunnar Sætersdal*.

Avgang fra Honningsvåg 7. august kl. 00.30. Overfarten til Sørkapp på Vest-Spitsbergen tok to døgn. Oppunder Sørkapp ble det tatt noen temperaturregistreringer som viste at den kalde Sørkappstrømmen måtte være helt ubetydelig om den i det hele tatt eksisterte i år. Alle målinger av bunntemperaturen som ble foretatt oppover bankene viste også 2 til 3 grader, så temperaturforholdene skulle være gunstige for forekomst av torsk overalt i området.

Ved ankomst til Sørkappbanken var det egnet 10 stamper line til et forsøk her, men før settingen oppsto det en feil på lysanlegget ombord. Vi gikk derfor til Kapp Linne for å få hjelp til reparasjon. Bestyreren på Isfjord Radio fant feilen, og om morgenen 10. august kunne vi sette 30 stamper line på Sentinellebanken hvor «Thor Iversen» 3 uker tidligere hadde fått ca. 100 kg pr. stamp. Denne gangen var det svart hav.

Neste forsøk ble foretatt på Bellsundbanken hvor 12 stamper line ble dratt 11. august om morgenen. Fangsten var ubetydelig. Hørte på radiotelefonen at en del trålere lå på Sørkappbanken og fikk bra med fisk, opp til 6 sekker. Vi gikk derfor ned mot Sørkappbanken og forsøkte lina ved nordkanten, det vil si i Hornsunddjupet, men 10 stamper ga bare ubetydelig fangst av torsk og hyse. Vi gikk så i SE nedover Sørkappbanken og fant de fleste trålere i SW-kanten av banken. Den 12. august satt vi 24 stamper line langs Egga her og fikk vel 2000 kg bra stor torsk. Dypet var 170–190 m. Den neste settingen ble litt grunnere, 150–180 m. På 25 stamper fikk vi her bare ca. 400 kg. Vi gikk så lenger ut mot Egga på 230–280 m og fikk på 30 stamper ca. 2500 kg stor fin torsk. En setting til samme sted på 29 stamper ga omkring 3000 kg. Den siste settingen på 21 stamper ga bare vel 1000 kg, noe som kunne skyldes at agnet var blitt dårlig nå på slutten.

Den 16. august var de 35 kassene med sild oppbrukt, og vi gjorde oss klar til tråling. Det ble satt under en 110 mm bomullstrål, 48 fot headline og 80 fot fiskeline.

Trålerflåten hadde nå trukket seg nordover mot Hornsund-

djupet. Vi forsøkte imidlertid et hal på samme posisjon som de siste linesettingene, men fikk her bare 2—3 småtorsk. Dette bekrefter tidligere iakttakelser at linefisket kan gi bra fangster hvor det er svart for trål.

Vi gikk om ettermiddagen opp til det forholdsvis lille område på nordkanten av Sørkappbanken og i Hornsunddjupet hvor trålerne nå lå samlet. I tida 16. til 18. august gjorde vi her 14 tråltrekk og fikk fra svart til vel to sekker. Fisken var «flyktig» i sin opptreden, to båter som tauet så å si sammen, kunne få høyst varierende fangster. Det ble funnet litt stor sild i den største torsken.

Den 19. august gikk vi inn over Hornsryggen og forsøkte et par hal her inne på grunna, men det var svart hav, og det ble heller ikke registrert fisk på ekkoloddet. Lenger ute på Hornsundbanken kom vi igjen bort i fisk. Om kvelden 19. august hadde vi brukt opp de medbrakte 8 tonn salt og satte kurs for Honningsvåg.

Som ventelig var det atskillig mer småfallen fisk i trålfangstene enn i linefangstene. I grunne tråltrekk var omtrent halvparten av fangstene utkast for salting, mens dypttrekkene var atskillig bedre og til dels besto av bare måls fisk. Størrelsen av fisken var som ventet betydelig bedre enn i september 1953 på samme felt, og dersom de samme fiskeforekomstene blir å finne her også til neste år, vil en sannsynligvis få nesten bare måls fisk i trålen.

Det ble tatt prøver av ca. 1000 fisk til biologisk statistikk. Dette materialet er ikke bearbeidet ennå, men etter lengdefordelingen å dømme er det årgangene 1948 og 1950 som dominerte i fangstene. Fisken var i god kondisjon.

Det ser etter dette ut til at småtrål er et vel anvendelig redskap på Spitsbergenbankene. Som nevnt ble det brukt en bomullsnot og vi hadde med denne bare få tilfeller av riving. Fangstene var tilfredsstillende både på trål og på line.

Det var under toktet en uvanlig god anledning til å sammenligne effektiviteten av line- og trålfisket med hensyn på den medgatte arbeidsmengden. Vi brukte ca. 15 timer for å «vatne» våre 30 stamper med en arbeidsytelse på ca. 50 mann-timer egning medregnet. 3000 kg var bra fangst på dette redskapet hvilket gir ca. 60 kg fisk pr. mann-time. Et trålhal som medregnet skyting og hiving tok 3 timer kostet 5 mann-timer. En fangst på 2 sekker, lik ca. 1000 kg, gir 200 kg pr. mann-time.

Vi var i kontakt med det britiske forskningsskipet «Ernest Holth» som arbeidet samtidig i dette området bl. a. med fiskemerking. Etter avtale ble det derfor ikke merket noe fisk fra «Thor Iversen».

Turen ble avsluttet i Honningsvåg 22. august.

FORSØK MED LINEFISKE I BARENTSHAVET MED

M/S «THOR IVERSEN»

7. til 16. september 1954.

Av fiskerikonsulent *Georg Rokstad*.

Den 3. oktober i fjor gikk M/S «Thor Iversen» til Barentshavet, nærmere bestemt Gåsebanken, for å drive forsøk med liner.

Formålet med forsøket var å finne nye linefelter og samtidig få brakt på det rene mulighetene for et tidligere linefiske (bankfiske).

Forsøket falt heldig ut. Første turen ga en fangst på 23 tonn sløydd og iset fisk. Fangsten ble tatt på ca. 40 kasser sild. Det heldige utfallet av turen resulterte i at såvel M/S «Thor Iversen» som andre fartøyer i løpet av høsten og vinteren gjorde flere turer til Barentshavet. Resultatet ble stort sett bra for alle og det var betydelige kvanta hyse som ble brakt på land fra Gåslandsbankene.

Under planleggingen av driften av forsøkstrålerne for inneværende år, ble det bestemt at en i likhet med fjoråret skulle sette i gang et lignende forsøk. Det ble også bestemt at en skulle gå ca. 1 måned tidligere.

M/S «Thor Iversen» som også i år skulle brukes til forsøket, ble utrustet og gjort klar. Tirsdag den 7. september kl. 05.00 gikk vi fra Honningsvåg bestemt for Gåsebanken. Vi hadde med trålutstyr og halvt linebruk og 40 kasser sild. Det var i alt 30 stamper line (hver stamp ca. 250 angler).

Gjengir et utdrag av fangstjournalen:

Torsdag 9. september. Lett bris, fint vær. Kl. 09.00 pos. N.Br. 71°31' L.O. 45°00'. Utseilt dist. fra Vardø ca. 280 n. m. Satte 30 stamper line i nordlig retning. Dybde 70–120 m. Begynte dragningen kl. 14.00. Det var lite fisk til å begynne med, men etter hvert kviknet det til. Ble ferdig med dragningen kl. 20.00. Fangst ca. 2 tonn blanding hyse og torsk. Hysen var vesentlig av størrelsen 70–90 cm og hadde en gjennomsnittsvekt av 3,5 kg sløydd og hodekappet. Torsken var kvalitet lofottorsk. Det ble satt ny setning.

Fredag 10. september. Lett S.O. bris. Dro i løpet av dagen to stubber, fangst ca. 5 tonn. Det viste seg at fisket var best på grunna. Der var det også den største fisken.

Lørdag 11. september. Vinden frisknet utover dagen og kl. 12.00 var det liten kuling fra S.O. Dro en stubbe fangst ca. 2,5 tonn.

Søndag 12. september. Liten S.O. kuling. Dro en stubbe fangst ca. 1,5 tonn. Linen hadde for det meste stått på dårlig bunn. Det viste seg å være dårlig bunn når en kom noe østpå banken. Gikk ca. 10 n. m. i vestlig retning til vi fikk bakkeskråningen. Satte en setning på 70–100 m dyp i Vesterbakken. Fangsten ble ca. 3 tonn.

Mandag 13. september. Lett N.O. bris. Forsøkte en stubb til i vesterkanten av banken på 80–120 m. Fangsten ble ca. 2 tonn, vesentlig torsk. Det kom tydelig fram at det var noe mer torsk i bakken enn oppe på banken. Kvaliteten var her varierende, idet torsken ble mindre jo dypere en kom.

Tirsdag 14. september. Frisk N.V. bris. Kl. 02.00 var vi ferdige med dragningen av siste stubben. Ifølge beregningen skulle vi hatt ca. 18 tonn sløydd fisk. Kurs ble satt for Sletnes. Ankom Honningsvåg torsdag 16. september kl. 01.00. Fartøyet til fryseriet og losset i løpet av dagen 21 tonn, 12 tonn hyse og 8 tonn torsk.

Konklusjon.

Så vidt en kunne se var forholdene noenlunde de samme i år som i fjor, trass i at en var på feltet ca. 1 måned tidligere. Således viser det seg at det er mulig allerede i begynnelsen av september å drive regningssvarende fiske med liner på Gåsebanken. Fisken var stor og av fin kvalitet og sto over større områder. I likhet med fjoråret viste det seg at hysen sto på grunna med de største forekomster i dybdene rundt 70–80 m. Torsken sto fra 120–70 m således at de største forekomster var å finne i skråningene mot vesterbakken. Kommer en lenger inn på banken besto fangsten vesentlig av hyse. Merkelig nok var det vesentlig småtorsk når en kom dypere enn 100 m. Største og fineste torsken var å finne i 70–90 m dyp. Hvorvidt dette skyldes temperatur eller åteforekomster er vanskelig å uttale seg om.

M/S «Thor Iversen» gikk straks ut på ny til Gåsebanken og er i disse dage ventende til Honningsvåg med 27 tonn vesentlig hyse, tatt på 50 kasser sild. Således er det i år utført to vellykte turer til Gåsebanken før tiden for avgang første tur i fjor.

FORSØK MED LINEFISKE I BARENTSHAVET MED
M/S «THOR IVERSEN» HØSTEN 1955.

Av fiskerikonsulent G. Rokstad.

Lineforsøkene som ble utført i Barentshavet høsten 1953 og 1954 viste at der i området Gåsebanken var betydelige forekomster av stor torsk og stor hyse. De beste forekomstene var å finne på relativt grunt vann. Således viste det seg at hysen sto utelukkende på grunnbanken på 70–80 m dyp. Torsken kunne en få ned til 120 favner med variasjon i størrelsen etter dybden, slik at fisken ble mindre jo dypere en kom.

Forsøket i 1953 tok til i oktober med avgang fra Honningsvåg 3. oktober. Forsøket falt heldig ut og ga en fangst på 23 tonn sløydd fisk på 40 kasser sild.

I 1954 tok forsøkene til i september med avgang fra Honningsvåg 7. september. Resultatet ble 18 tonn fisk på 40 kasser sild. De første dagene i oktober kom «Thor Iversen» inn for annen gang fra Gåsebanken med en fangst på 27 tonn tatt på 50 kasser sild.

I 1955 gikk M/S «Thor Iversen» ut på sin første tur onsdag 14. september. En gjengir utdrag av fangstjournalen:

Onsdag 14. september. Lett ostlig bris.

Fra Honningsvåg kl. 11.00.

Torsdag 15. september. Laber ostlig bris.

Vendereis til Gåsebanken.

Fredag 16. september. Syddlig bris.

Kl. 11.00 var en etter bestikket på N.Br. 71°30' O.L. 45°00'.
Satte 40 stamper line (ca. 10.000 krok) på 70–80 m dyp.

Lørdag 17. september. O.N.O. lett bris.

Ble ferdig med dragingen kl. 01.30.

Fangsten ble ca. 1500 kg vesentlig torsk.

Flyttet 10 n. m. i N. og satte 30 stamper på samme dybde. Linen sto til kl. 12.00. Da ble den trukket. Fangsten ble ca. 900 kg blanding torsk og hyse. Flyttet 10 n. m. i N.O. satte 30 stamper. (1 stamp ca. 250 krok).

Søndag 18. september. Sydlig bris.

Ble ferdig med dragningen kl. 10.00. Fangsten ble ca. 900 kg. Flyttet 70 n. m. i S.V. Satte 16 stamper.

Mandag 19. september. N.V. frisk bris. Forsøkte i løpet av dagen 2 stubber på henholdsvis 3—4000 krok. Fangsten ble 1000 kg og 1500 kg vesentlig torsk. Vinden øket til kuling og satte en stopper for driften. Bakket vestover til Skolpenbanken.

Tirsdag 20. september. V. frisk bris. Forsøkte en stubb i N.O. kant av Skolpenbanken. Det ble ingen nevneverdig fangst. På grunn av værforholdene ble turen avbrutt og kurs satt for Honningsvåg.

Onsdag 21. september. V. frisk bris. Vendereis til Honningsvåg.

Torsdag 22. september. Ankom Honningsvåg kl. 05.00. Losset i alt 6700 kg. Det ble straks gjort klart for ny tur, men stormfullt vær forårsaket vendereis, og man kom ikke på feltet igjen før tirsdag 4. oktober. Forsøket ble da utført på Tidligbanken og resultatet ble 11 tonn torsk. Neste tur gikk til Gåsebanken. Det var 18. oktober. Det viste seg å være mer fisk på Gåsebanken nå enn første tur. Således kan nevnes at en på 50 stamper line fikk ca. 4000 kg sløydd fisk. Dessverre ble det storm og en mistet 34 stamper line. Fisket på Gåsebanken måtte avbrytes på grunn av været. En flyttet til østsiden av Norddjupet, det såkalte Prestnesset. Der var det også bra med fisk. Således fikk en ca. 16.000 kg på det lille linebruket en hadde igjen. På grunn av dårlige værforhold, ble det ikke gjort flere turer på Gåsebanken. De 2 siste turene i Barentshavet som ble utført i tiden 2.—25. november driftet vi på Prestnesset. Fangstene ble 23 og 28.000 kg, vesentlig torsk.

Konklusjon.

Så vidt en kunne se, var forekomstene på Gåsebanken ikke på langt nær så gode som de 2 foregående år. Særlig merkbart var det med hensyn til forekomster av hyse.

Forsøkene på Prestnesset som ligger ca. 70 n. m. i V.S.V. retning fra Gåsebanken, ga imidlertid et oppmuntrende resultat. Riktignok var det hovedsakelig torsk en fikk der, men det viste nå at forekomstene i høstmånedene vil kunne gi grunnlag for lønnsomt linefiske.

FORSØKSFISKE ETTER TORSK VED JAN MAYEN 1955

Av fiskerikonsulent *Georg Rokstad*.

Under planleggingen av driften for forsøkstrålerne i inneværende år, ble det bestemt at M/S «Thor Iversen» skulle gå til Jan Mayen i august, for å drive fiskeforsøk.

Formålet med forsøket var å finne ut om det var drivverdige forekomster av torsk og kveite der borte. Det skulle medtas trål, line, jukse og snik. Til agn skulle der brukes frossen sild. Dessuten skulle der tas med sildegarn for å fiske agnsild, dersom det viste seg å være forhold for fiske og det kunne bli tale om å fortsette fiske der borte.

Så vidt en vet har det ikke vært drevet fiskeforsøk av betydning ved Jan Mayen siden i 30-årene. Da drev fiskerikonsulent Thor Iversen forsøk der borte. Det viste seg da at det til sine tider var noe torsk ved øya, men forekomstene var ikke tilstrekkelige til å gi grunnlag for lønnsomt fiske.

M/S «Thor Iversen» ble gjort klar for turen, nødvendig utstyr og redskap ble tatt ombord og tirsdag 9. august 1955 gikk vi fra Tromsø. Vi stakk ut Vestfjorden og passerte Skomvær fyr kl. 13.00 onsdag 9. august. Vi hadde forholdsvis fint vær på turen over og var fremme på banken syd av øya lørdag 13. august kl. 04.00.

Vi forsøkte i løpet av dagen med juks (atomjuks) og snik på flere steder, men det ble ingen fangst. Resultatet var likt overalt. Vi fikk ikke en eneste fisk.

Det ble agnet 2500 krok line som vi gjorde prøvesett med på sydsiden av øya, nær land. Linen ble satt i dybden 60–130 m. Fangsten ble 45 stk. torsk, en steinbit og en liten håkjerring. Vi fikk 14 torsk på de 250 krok som sto på 130 m dyp. På de øvrige 2250 krok som sto grunnere, var det bare i alt 30 stk. torsk. Det var utelukkende stor torsk av størrelse ca. 130 cm med en gjennomsnittsvekt på 10 kg, sløydd og hodekappet.

Kvaliteten var dårlig. Det var således flere fisker som hadde store gamle sår. For øvrig var fisken mager og slåpen med stort hode.

Vi forsøkte senere en stubb på 1500 krok på 160–170 m dyp.

Fangsten ble da bare 4 stk. torsk. Årsaken til at vi fikk så få på denne stubb, skyldes dog ikke utelukkende fiskelausa. Vi får her ligge skylden på havhesten. Det hadde nemlig etter hvert samlet seg en sverm av havhest som plukket agnene av linen etter hvert som vi satte. Senere garderte vi oss mot lignende åtak fra den kant. Vi bant en blåse fast i et snøre og slepte den etter oss ca. 30 favner bak fartøyet mens vi satte linen. Når så havhesten kom for å ta agnet ble den forstyrret og skremt av blåsen. Det var et meget effektivt middel og det forekom så og si ikke at vi mistet agn for havhestens skyld.

I løpet av natten og søndag morgen forsøkte vi i alt 5000 krok på forskjellige plasser syd for øya. Fangsten var temmelig likt. Vi fikk fra 1 til 5 torsk pr. stampe (250 angler).

Påfriskende S.O.-lig vind gjorde det etter hvert vanskelig å arbeide og en bestemte seg å søke havn ved stasjonen på N.W.-siden av øya. Linen som var agnet ca. 2500 krok satte vi utenfor Hvalrossbukten på 120–200 m dyp. Da vi kom opp til stasjonen, fikk vi besøk av 2 av mannskapet på Værvarslingsstasjonen. De var interessert i å høre nytt og hadde post med som vi skulle tar med til Norge.

Mandag 15. august. Vi lå ved stasjonen til kl. 08.00. Vinden hadde da spaknet og vi gikk for å dra linen vi hadde stående utenfor Hvalrossbukten. Fangsten ble 20 stk. torsk og en liten håkjerring. Fiskens størrelse og kvalitet var det samme som på sydsiden av øya.

Vi forsøkte jukse og snik på flere steder men uten resultat. Vi fikk ikke en eneste fisk. Noe tegn til sild så vi heller ikke. Ekkoloddet som så og si hele tiden hadde vært i gang siden vi nærmet oss Jan Mayen, hadde bare vist noen få sparsomme registreringer. Det var også til en sjeldenhet å si at torsken hadde sild i magen, så noe sild av betydning var det neppe nær øya.

Tirsdag 16. august: Brukte i løpet av døgnet ca. 9000 krok som ble forsøkt på forskjellige steder N.V. og Vest av øya i dybder fra 30–400 m. Fangsten ble 160 stk. torsk. Fra 200 m og dypere fikk vi ikke en eneste torsk. Det samme var forholdet når en kom grunnere enn 50 m. De få fiskene en fikk sto helst i dybdene 100–180 m.

Onsdag 17. august. Brukte vi ca. 5000 krok på S.V.-siden av banken ca. 20 n. m. syd av øya. Fangsten ble 80 stk. torsk. Forsøk med å sette en stubb på samme sted som en tidligere hadde forsøkt ga 5 stk. torsk på 1000 krok. Forekomstene var sparsomme. Hvor en forsøkte i passende dybde kunne en få fra 1 til 6–7 på stampen (250 krok). Det hendte aldri at en fikk flere torsker etter en annen, noe som kunne tyde på at det på enkelte steder kunne være ansamling. Det så ut for at de fiskene som var, sto jevnt fordelt overalt.

Måling og prøveveiing viste praktisk talt samme resultat på hvert forsøk. Størrelsen lå mellom 120–135 cm og en vekt på 8–12 kg sløydd og hodekappet. Som tidligere nevnt var fisken til dels mager og slåpen med større sår. Det så nærmest ut som en var kommet til en kirkegård for torsk.

Den medbrakte agnsilden begynte nå etter hvert å ta slutt og tanken var å forsøke drivgarn, men det ble nordlig kuling og vi måtte gå opp til øya og søke havn.

Torsdag 18. august. N.O.kuling. Lå til ankers i Sørbukten.

Fredag 19. august. N.O.kulingen spaknet utpå formiddagen og i middagstiden var det helt stille, men det varte bare en kort stund. Like etter kom det kuling fra S.O. som senere dreidde sydlig. Vi flyttet da rundt neset til Guineabukta.

Det dårlige været fortsatte til mandag 22. august. Vi benyttet da tiden til orienteringer på de forskjellige havner rundt øya, Hvalrossbukta, Stasjonsbukta og Krossbukta. Ved å flytte rundt etter som været var, kunne en finne tilfredsstillende havn. Øya lå der som en stor molo og ga ly for all slags vær. God ankerbunn var det overalt. Jeg skal i den forbindelse nevne at jeg syns forholdene ved Jan Mayen er langt bedre med hensyn til havneforhold enn f. eks. på Bjørnøya. Hva angår utbygging av havner på Jan Mayen som der i forskjellige høve er nevnt, med utgraving av kanal inn til Nordlagunen eller utbygging molo Hvalrossbukta, tror jeg neppe noen av prosjektene lar seg gjennomføre på en tilfredsstillende måte. Det urolige vær i vintertiden med stor sjø og isskruing vil formodentlig forårsake så store forandringer i eventuelle utbygginger at vedlikeholdsarbeidet alene vil komme til å koste for stort besvær.

Ved bruken av havnene slik som de er vil fiskere kunne bruke øya som base på en tilfredsstillende måte dersom fiskeriene for øvrig ville utarte seg slik at havområdene rundt Jan Mayen ble brukt i vesentlig grad av norske fiskere.

Mandag 22. august kl. 01.30 fikk vi besøk av «G. O. Sars». Den kom fra Norge og hadde forsøkt drivgarn på turen over. Den hadde fått noe sild som vi skulle få overta til agn. Vi fikk silden ombord og tok til med agning av linen. Tanken var å foreta forsøk vest av Jan Mayen på bankene der, men det ble vestlig kuling og vi måtte rømme til østsiden av øya, hvor vi ble liggende til neste dag om kvelden. Linen hadde da stått så lenge agnet at en fant det mest rådelig å vatne den. Vi forsøkte på S.O.siden av øya ca. 10 n. m. av S.V. over mot grunnbanken. Det ble heller ikke noe mer nevneverdig fangst. På 6000 krok fikk vi bare 24 torsk. Vi hadde nå i alt vatnet ca. 30.000 krok og fått vel 400 stk. torsk. Forsøk med de øvrige redskaper

ga ikke fangst i det hele tatt. Resultatet var lite oppmuntrende og en fant det ikke formålstjenlig å gjøre flere forsøk. Det ble enstemmig bestemt å avslutte toktet. Kurs ble satt for Lofoten. Passerte Moskenes fredag 26. august kl. 13.00. Fortsatte til Stamsund hvor undertegnede gikk fra borde. M/S «Thor Iversen» fortsatte nordover til Honningsvåg hvor den skulle gjøre seg klar for planlagte fiskeforsøk i Barentshavet.

FORSØK MED TRÅLFANGET NORDSJØSILD TIL AGN 1954

Av fiskerikonsulent *Georg Rokstad*.

For å få brakt på det rene forholdet med hensyn til nordsjøsilens anvendelse til agn i forhold til annen sild, ble det bestemt at en skulle sette i gang praktiske forsøk med Fiskeridirektoratets forsøks-trålere.

M/S «Peder Rønnestad» som drev forsøksfiske i Nordsjøen skulle fiske silden med trål, ise den og besørge den levert på fryseri hvor den skulle fryses og lagres en viss tid. Senere skulle den brukes ombord i M/S «Thor Iversen» på bankfiske utenfor Finnmark.

Den 22. august kl. 23.00 gikk M/S «Peder Rønnestad» fra Kopervik. Den hadde med 600 kasser og ca. 10 tonn is. Gjengir et kort resymé av fangstjournalen:

Mandag 23. august. Lett bris. Pos. N. Br. 59°10' O.L. 1°50'. Trål satt kl. 10.50. Gjorde i løpet av dagen 4 trekk. Dagsfangst ca. 95 kasser. Fisket foregikk bare om dagen. Ankret for natten.

Tirsdag 24. august. Lett nordlig bris. Trål satt kl. 06.45. Til kl. 20.00 6 trekk. Dagsfangst ca. 64 kasser.

Onsdag 25. august. Stille, klart. Trål satt kl. 06.00. Til kl. 20.30 7 trekk. Dagsfangst 147 kasser.

Torsdag 26. august. Vestlig bris. Trål satt kl. 20.00. 6 trekk. Dagsfangst 238 kasser. Fisket avsluttet og kurs satt for Gjeitung fyr. Samlet fangst i alt ca. 544 kasser.

Fredag 27. august. Ankom Kopervik kl. 12.00. Fartøyet til fryseriet hvor vi i løpet av dagen losset fangsten.

Silden ble frosset og lagret på Karmøy Fryseri til 9. november 1954. Da ble den sendt med M/S «Oskar Floa» til Honningsvåg og lagret på Fi-No-Tro.

Den 24. november 1954 ble de første kassene tatt ut av fryseriet i Honningsvåg. Det var da gått ca. 3 måneder siden silden var fisket.

M/S «Thor Iversen» som da drev vanlig bankfiske brukte som regel å ta med 60 kasser sild for hver tur. For at en skulle få et sammenligningsgrunnlag, ble det besluttet å ta 40 kasser nordsjøsil og tørrfrosset fetsild i kartonger tilsvarende 20 kasser. Dessuten lot en

skipper Karl Pedersen på M/S «Bjarne» og skipper Håkon Strøm på M/S «Neptun» av Honningsvåg få overlatt henholdsvis 50 og 80 kasser pr. fartøy. Forutsetningen var da at de skulle bruke silden på to turer og forsøke den sammen med annen sild.

Forsøkene falt heldig ut. Vi fikk fint vær. Det var meget fisk til stede på feltet og gode forhold for sammenligning. Utdrag av fangstjournalen til M/S «Thor Iversen».

Torsdag 25. november. S.O. bris. Avgikk Honningsvåg kl. 02.00 bestemt for feltet nord av Nordkappbanken. Kl. 18.00 var vi framme på feltet og satte 62 stamper (1 stamp 250 angler). Det ble en setning på ca. 15.500 krok som ble satt i en retning i dybder 280–300 m. 50 stamper var agnet med nordsjøsild og 12 stamper med feitsild. De stamper som var agnet med feitsild, ble fordelt over hele setningen.

Setning nr. 1.

I stamp	Agn	Antall	Torsk-hyse
250 angler	nordsjøsild	42	—»—
—»—	feitsild	35	—»—
—»—	nordsjøsild	39	—»—
—»—	nordsjøsild	39	—»—
—»—	feitsild	40	—»—
—»—	nordsjøsild	42	—»—
—»—	nordsjøsild	25	—»—
—»—	feitsild	18	—»—
—»—	nordsjøsild	20	—»—
—»—	nordsjøsild	23	—»—
—»—	feitsild	21	—»—
—»—	nordsjøsild	27	—»—

Fredag 26. november. Lett bris. Vi ble ferdige med dragingen kl. 20.00. Fangsten ble ca. 5 tonn sløyet fisk, 2/3 torsk og 1/3 hyse.

Vi bestemte oss for å flytte ca. 20 n. m. i nordlig retning og forsøke noe dypere.

Kl. 01.00 lørdag var vi ferdige med settingen av nr. 2 setting. Dybden var 300–340 m. Etter bestemmelsen skulle vi stå ca. 110 n. m. i N.½O. av Helines fyr. Vi driftet på samme plass til onsdag 1. desember 1954 og satte og drog i alt 5 setninger som ga følgende sammenligning:

Setning nr. 2.

I stamp	Agn	Antall	Torsk-hyse
250 angler	nordsjøsild	72	—»—
—»—	feitsild	50	—»—
—»—	nordsjøsild	62	—»—
—»—	feitsild	44	—»—

I stamp	Agn	Antall	Torsk-hyse
250 angler	nordsjøsild	82	—»—
—»—	nordsjøsild	90	—»—
—»—	feitsild	62	—»—
—»—	nordsjøsild	83	—»—
—»—	nordsjøsild	35	—»—
—»—	feitsild	34	—»—
—»—	nordsjøsild	47	—»—
—»—	nordsjøsild	102	—»—
—»—	feitsild	65	—»—
—»—	nordsjøsild	92	—»—

Fangsten på setningen ble i alt ca. 8 tonn på 62 stamper.

Setning nr. 3.

I stamp	Agn	Antall	Torsk-hyse
250 angler	nordsjøsild	91	—»—
—»—	feitsild	63	—»—
—»—	nordsjøsild	81	—»—
—»—	feitsild	56	—»—
—»—	nordsjøsild	72	—»—
—»—	nordsjøsild	70	—»—
—»—	feitsild	52	—»—
—»—	nordsjøsild	68	—»—
—»—	feitsild	43	—»—
—»—	nordsjøsild	64	—»—
—»—	nordsjøsild	54	—»—
—»—	feitsild	30	—»—
—»—	nordsjøsild	48	—»—
—»—	feitsild	29	—»—
—»—	nordsjøsild	42	—»—
—»—	nordsjøsild	65	—»—
—»—	feitsild	40	—»—
—»—	nordsjøsild	72	—»—
—»—	feitsild	58	—»—
—»—	nordsjøsild	96	—»—

Vi drog i alt 62 stamper og fangsten på setningen ble ca. 9 tonn.

Setning nr. 4.

I stamp	Agn	Antall	Torsk-hyse
250 angler	nordsjøsild	108	—»—
—»—	feitsild	82	—»—
—»—	nordsjøsild	89	—»—
—»—	feitsild	64	—»—
—»—	nordsjøsild	81	—»—

I stamp	Agn	Antall	Torsk-hyse
250 angier	nordsjøsild	45	—»—
—»—	nordsjøsild	45	—»—
—»—	feitsild	37	—»—
—»—	nordsjøsild	30	—»—
—»—	feitsild	32	—»—
—»—	nordsjøsild	41	—»—
—»—	nordsjøsild	83	—»—
—»—	feitsild	70	—»—
—»—	nordsjøsild	94	—»—
—»—	feitsild	68	—»—
—»—	nordsjøsild	79	—»—
—»—	nordsjøsild	103	—»—
—»—	feitsild	64	—»—
—»—	nordsjøsild	72	—»—

Vi drog 62 stamper og fangsten ble ca. 8 tonn.

Setning nr. 5.

I stamp	Agn	Antall	Torsk-hyse
250 angler	nordsjøsild	60	—»—
—»—	feitsild	42	—»—
—»—	nordsjøsild	82	—»—
—»—	feitsild	65	—»—
—»—	nordsjøsild	71	—»—
—»—	nordsjøsild	37	—»—
—»—	feitsild	25	—»—
—»—	nordsjøsild	28	—»—
—»—	feitsild	19	—»—
—»—	nordsjøsild	32	—»—
—»—	feitsild	29	—»—
—»—	nordsjøsild	25	—»—
—»—	feitsild	18	—»—
—»—	feitsild	32	—»—
—»—	nordsjøsild	29	—»—
—»—	feitsild	18	—»—

Setningen ga en fangst på ca. 4 tonn. I motsetning til de øvrige setninger hvor det var brukt mest nordsjøsild, ble siste setning agnet hovedsakelig med feitsild. For øvrig kan nevnes at setningen inneholdt 50 stamper.

Vi hadde i alt brukt 298 stamper og skulle ifølge beregninger ha en fangst på ca. 34 tonn.

Fisket ble avsluttet og kurs satt for Helnes fyr, ankom Honningsvåg torsdag 2. desember 1954 kl. 09.00. Fangsten ble levert til fryseriet i Honningsvåg.

Konklusjon.

Resultatet av linefisket avhenger av agnet. Er det fisk til stede på feltet og en har godt agn kan en som regel regne med godt fiske. Har en i motsatt fall dårlig agn, blir som regel resultatet magert selv om det er betydelige forekomster av fisk til stede på feltene.

For de som fisker med line er det således viktig at det til en hver tid er god tilgang på godt agn. Særlig gjelder dette under de store sesongfiskerier slik som f. eks. bankfisket høsten og vinteren i Finnmark og Troms.

De årene det er godt feitsildfiske er saken klar. Da er det som regel både rikelig og godt agn, men det har dessverre vist seg at feitsilden har sviktet år om annet og da har agnmangelen meldt seg.

Trålfisket etter sild i Nordsjøen er årvisst. Det begynner i midten av juli og drives utover høsten til oktober–november, alt etter som værtilhøvene tillater.

Nordsjøsilden er av størrelsen 6–8 pr. kg. Den er av fin kvalitet og består av en blanding av feitsild, fullsild og yngre årganger av storsilden.

Som det fremgår av rapporten viste det seg at nordsjøsilden sto fullt på høyde med tørrfrossen feitsild og kan betegnes som godt fiskeagn. Det er således ingen ting i veien for at bruken av nordsjøsild til agn kan utvides til å omfatte langt større kvanta enn det hittil er brukt av den sort sild.

MASKEVIDDEFORSØK UTFØRT MED FORSØKSTRÅLERNE
M/S «THOR IVERSEN» OG M/S «PEDER RØNNESTAD» PÅ
BJØRNØYFELTET I TIDEN 3. MAI—29. MAI 1954

Av fiskerikonsulent *Georg Rokstad*.

Av hensyn til vårt eget trålfiske og spørsmålet om endringer av de internasjonale bestemmelser om maskevidden i bunnslepenøter, fant Fiskeridirektøren det påkrevd å foreta forsøk med tråler av forskjellig maskestørrelse og forskjellige materialer..

Det ble bestemt å sette i gang forsøk med forsøkstrålerne «M/S «Peder Rønnestad» og M/S «Thor Iversen».

En ble enig om at der til forsøket skulle brukes fire tråler.

En bomullstrål med 110 mm masker

»	»	»	150	»	»
»	twinetrål	»	110	»	»
»	»	»	150	»	»

Alle trålene skulle være like store med ca. 50 fots headline. Lederen av toktet, fiskerikonsulent Rokstad, fikk i oppdrag å utarbeide tegninger til trålene og påse at de ble forskriftsmessig laget og at de fikk den rette skap. Det ble videre bestemt at så langt forholdene tillot det skulle forsøket gjennomføres etter følgende plan:

1. Forsøkstråler «Thor Iversen» og «Peder Rønnestad» fisker på samme felt side om side. Den ene med 110 mm twinetrål, den andre med 150 mm twinetrål. Etter å ha gjennomført 15–20 vellykte trekk på ca. 1 time, skifter fartøyene tråler og foretar like mange tråltrekk med byttede redskaper.
2. «Thor Iversen» — «Peder Rønnestad» fisker på samme felt side om side med 110 mm bomullstrål og 150 mm bomullstrål. Forsøket utføres på samme måte som med twinetrålene.
- 3 a. «Thor Iversen» — «Peder Rønnestad» fisker på samme felt side om side med 110 mm twinetrål og 110 mm bomullstrål 8–10 trekk.
- 3 b. Samme som ovenfor med 150 mm twinetrål og 150 mm bomullstrål.

Torsdag 6. mai var alt klart og kl. 03.00 om natten stakk vi til

sjøs med skipper Albert Strøm fra Honningsvåg som fører av «Thor Iversen» og skipper Johan S. Sund fra Kopervik som fører av «Peder Rønnestad».

Beretningene fra fisket på kysten var elendige. De gikk for det meste ut på lite og ingenting. Skulle en få noe resultat av forsøket måtte en finne felter hvor det var fisk. En besluttet derfor å sette kurs for Bjørnøya. Ifølge tidligere erfaringer skulle Bjørnøya-sesongen stå for døren.

Vi hadde fint vær den første del av turen over, men da vi nærmet oss øya blåste det opp til kuling fra N.O. Det var ikke vær til å foreta noe forsøk i og en besluttet å gå opp til øya og tørne i le av den.

Vi lå oppunder øya til lørdag kl. 14.00. Det var da lett østlig bris. En hadde hatt kontakt med de færøyske trålere som fisket på østsiden av øya. Beretningene fra de gikk ut på godt fiske, men fisken var svært småfallen. Siden vi var på vestsiden bestemte vi oss for å forsøke feltene fra N.V.-siden langs Vesterbakken og sydover til S.O. av øya. Vi gjorde flere trekk i forskjellige dybder langs bakken fra Sotrabanken til S.O. snaget. Forholdet var likt overalt, vi fikk ingen nevneverdig fangst. Etter å ha forvisset oss om at det ikke var drivverdige forekomster på de andre feltene, besluttet en å gå østover til Fingerbanken hvor de færøyske trålere lå.

Utdrag av journalen for «Peder Rønnestad»:

Mandag 10. mai. Trål satt kl. 06.00, dybde 170 m, sleperetning N. Tråltype 150 mm twinetrål, poss. N.Br. 74°25' L.O 21°45'. Trål inne kl. 07.15, dybde 180 m, fangst 1 sekk. (1 sekk ca. 600 kg. sløydd fisk). Trål satt kl. 07.45, dybde 180 m, sleperetning syd. Tråltype 150 mm twinetrål, poss. N.Br. 74°28' L.O. 21°45'. Trål inne kl. 09.00, dybde 180 m, fangst 1½ sekk. Trål satt kl.09.30, dybde 180 m, sleperetning nord. Tråltype 150 mm twinetrål. Trål inne kl. 10.45, fangst 1 sekk. Trål satt kl. 11.30, sleperetn. syd, poss. og dybde som tidligere. Trål inne kl. 12.45. Fangst en liten sekk.

Utdrag av journalen for «Thor Iversen».

Mandag 10. mai. Fartøyet gikk side om side med «Peder Rønnestad», posisjon og dybde den samme.

Trål satt kl. 06.00, sleperetn. nord, tråltype 110 mm twinetrål.

- » inne kl. 07.15, fangst 3 sekker.
- » satt kl. 07.45, tråltype 110 mm twinetrål.
- » inne kl. 09.00, fangst 2 sekker.
- » satt kl. 09.30, tråltype 110 mm twinetrål.
- » inne kl. 10.45, fangst 2½ sekk.
- » satt kl. 11.30, tråltype 110 mm twinetrål.
- » inne kl. 12.45, fangst 3 sekker.

Slik fortsatte vi ifølge oppsatte program til tirsdag 11. mai kl. 14.00. Da byttet vi tråler slik at «Peder Rønnestad» brukte 110 mm twinetrål og «Thor Iversen» 150 mm twinetrål. Bildet ble nå omvendt.

Fangsten ombord i «Peder Rønnestad» lå jevnt over fra 2–4 sekker, mens fangsten ombord i «Thor Iversen» var fra noen få fisker opptil 1 sekk. Forskjellen var iøynefallende og ga et klart bilde av hvordan trålene formelig sorterte fisken. Således kan nevnes at mens tyngden av fangsten med 110 mm twinetrål lå rundt størrelse 40–45 cm lå tyngden av fisken i 150 mm rundt 50–65. Størrelsen under 40 cm som det var en god del av i 110 mm forekom så å si ikke i 150 mm. 150 mm twinetrål ga fangst som så å si kunne karakteriseres som bare stor fisk passende til salting og filetering.

Vi gjorde i alt 32 vellykte trekk med twinetrålen. Tiden var da så langt framskreden at en fant det rådelig å gå til lands og skifte tur.

Ankom Honningsvåg lørdag 15. mai. Losset fangsten som besto av ca. 20 tonn torsk sammenlagt på begge fartøyer. Bunkret, tok ombord is og gjorde klar for ny tur.

Avgikk Honningsvåg 18. mai kl. 04.00. Resultatet fra den første del av forsøket på Bjørnøyfeltet var så bra at en besluttet å fortsette forsøkene der borte og kurs ble satt for Gardarbanken. Forsøkene tok til igjen onsdag 19. mai kl. 13.00. Det ble nå tatt i bruk tråler laget av bomull, således at «Thor Iversen» brukte 150 mm bomullstrål og «Peder Rønnestad» 110 mm bomullstrål.

Fisket på Gardarbanken var imidlertid ikke noe særlig og etter et par trekk uten nevneverdig fangst besluttet en å gå til bakken S.O. av øya og forsøke. Der kom en over bra med fisk av noenlunde samme kvalitet som foregående tur. En skal nedenfor gjengi et kort utdrag av journalene:

«Peder Rønnestad». Torsdag 20. mai. Stille, fint vær.

Trål satt kl. 04.00, tråltype 110 mm bomullstrål, posisjon N.Br.

74°00' L.O. 20°40', dybde 140 m, sleperetning O.N.O

- » inne kl. 05.20, fangst 3 sekker.
- » satt kl. 06.00, tråltype 110 mm bomullstrål, dybde 145 m, sleperetning V.S.V.
- » inne kl. 07.20, fangst 4 sekker.
- » satt kl. 08.15, tråltype 110 mm bomullstrål, dybde 150 m, sleperetning O.N.O.
- » inne kl. 09.30, fangst 4 sekker.
- » satt kl. 10.30, tråltype 110 mm bomullstrål, dybde 140 m, sleperetning V.S.V.
- » inne kl. 11.45, fangst 2 sekker.

«Thor Iversen».

Trål satt kl. 04.00, tråltype 150 mm bomullstrål, dybde 140 m, sleperetning O.N.O.

- » inne kl. 05.20, fangst 1 liten sekk ca. 400 kg.
- » satt kl. 06.00, tråltype 150 mm bomullstrål, dybde 145 m, sleperetning V.S.V.
- » inne kl. 07.20, fangst 1 sekk.
- » satt kl. 08.15, tråltype 150 mm bomullstrål, dybde 150 m, sleperetning O.N.O.
- » inne kl. 09.30, fangst 1 sekk.
- » satt kl. 10.30, tråltype 150 mm bomullstrål, dybde 140 m, sleperetning V.S.V.
- » inne kl. 11.45, fangst ½ sekk.

Som det framgår av journalutdraget viste det større forskjell på fangsten ved bruken av bomullstrålen enn ved bruken av twinetrålen. Formentlig faller det lettere for fisken å komme ut gjennom maskene når trålen er laget av bomull enn når den er laget av manilatwine. Således ga den stormaskete bomullstrålen nesten ingen fangst av fisk fra 40 cm og nedover.

Bortsett fra dagligdagse hendelser, forløp forsøket uten avbrekk og under ideelle forhold. Vi fikk gjort det vi skulle og fikk i alt ca. 180 trekk som for det meste alle var vellykte. Størstedelen av fangsten var målt og talt.

Til måling ble benyttet den såkalte stikkmålemetoden. D. v. s. fisken blir lagt på et brett hvorpå det er et måleskjema. Med en syl blir det gjort et stikk ved sporen som setter et merke på måleskjemaet. Etter endt måling kan en ved å telle prikkene finne antallet på målt fisk samtidig som en ser størrelsen og antallet i de forskjellige størrelsesgrupper. Metoden var grei og effektiv og det var uten vanskelighet mulig å telle flere hundre fisk på kort tid.

Den 27. mai kom vi til Honningsvåg hvor vi leverte fangsten som besto av ca. 30 tonn torsk, samlet fangst på begge fartøyer.

BEARBEIDELSEN AV MATERIALET FRA MASKEVIDDE- FORSØK MED SMÅTRÅL MAI 1954

Av Gunnar Sætersdal.

Det har vært utført en mengde sammenliknende forsøk med forskjellig maskevidde i trålerredskaper fra andre nasjoners side særlig da i Nordsjøen. Disse forsøkene har vist at maskevidden, spesielt i sekken har en avgjørende innflytelse på størrelsessammensetningen av fangsten.

Den største maskevidde som har vært brukt til slike forsøk i Nordsjøen er ca. 10 cm. I våre nordlige farvann ville det imidlertid være av interesse å forsøke betydelig større maskevidder, fordi biologien til de forskjellige fiskeartene her er en helt annen enn i Nordsjøen og fordi de aktuelle minste markedsstørrelsene ligger atskillig høyere.

De forsøkene som en her skal omtale ble foretatt med Fiskeridirektoratets forsøksfartøyer «Thor Iversen» (82 fot) og «Peder Rønnestad» (86 fot) ved Bjørnøya i tiden 10. til 26. mai 1954. Forsøkene ble ledet av fiskerikonsulent Georg Rokstad, og fra Havforskningsinstituttet deltok teknisk assistent Odd Bostrøm.

Forsøkene ble lagt opp som parallellforsøk med så vidt mulig samtidige hal på samme lokalitet. Det ble brukt 50 fots tråler av følgende slag:

Twinetrål, maskevidde i sekken ca. 10 cm.

—»— —»— » 15 »

Bomullstrål med sekk av hamp, maskevidde i sekken ca. 10 cm.

—»— —»— —»— » 15 »

Maskevidden ble målt på våt trål etter en tids bruk.

Ved siden av størrelsen på trålen og maskevidden er der sannsynligvis en del andre faktorer som innvirker på redskapets fangstevne så som egenskaper ved bobbinslenka, ved dørene, og ved selve fartøyet. For å få eliminert slike faktorer ble forsøkene delt opp i serier med forskjellige redskaper på de to fartøyene.

Slike parallellhal hvor halet er mislykket for det ene fartøyet vedkommende (riving etc.) er helt utelatt fra materialet. Forsøksseriene ser da slik ut:

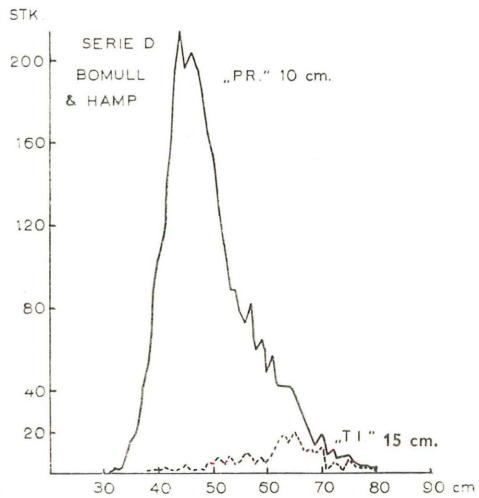
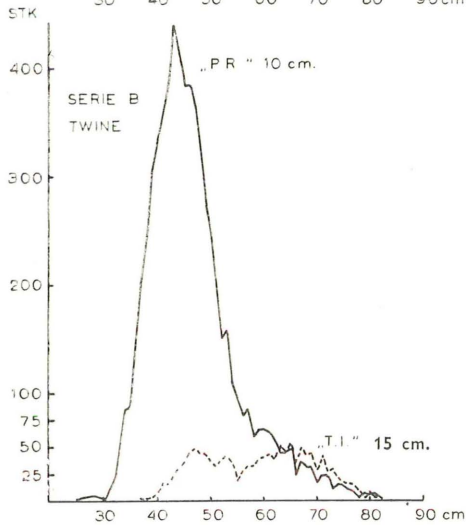
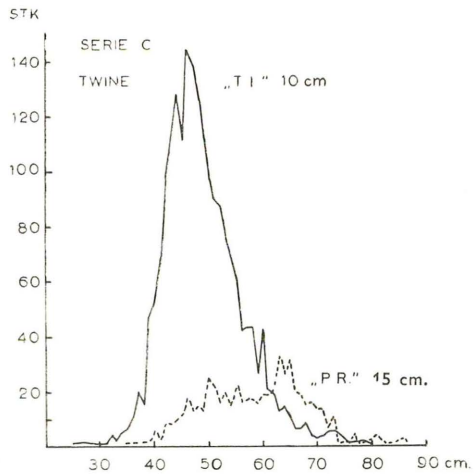
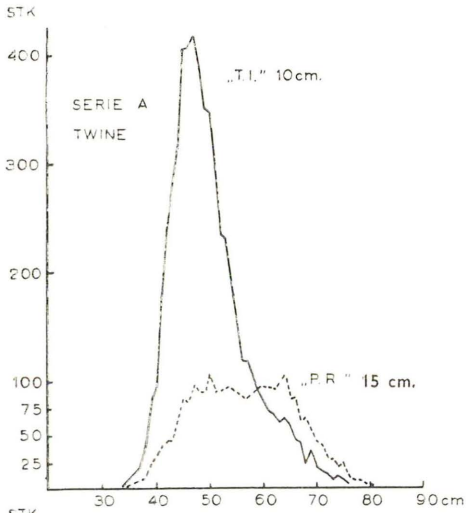

Fig. 1.

Fig. 2.

Lengdefordelingene av torsk. Serie A: 12 paralleltrekk 10.—11. mai.

Serie B: 12 paralleltrekk 11.—13. mai. Serie C: 10 paralleltrekk 21.—23. mai.

Serie D: 9 paralleltrekk 13.—20. mai.

Serie A. 12 paralleltrekk med twinetråler 10.—11. mai.

«Thor Iversen» 10 cm samlet tauetid 17 timer.

«Peder Rønnestad» 15 cm samlet tauetid 16 timer, 10 min.

Serie B. 12 paralleltrekk med twinetråler 11.—13. mai.

«T. I.» 15 cm. Tauetid 21 timer, 30 min.

«P. R.» 10 cm. Tauetid 21 timer, 05 min.

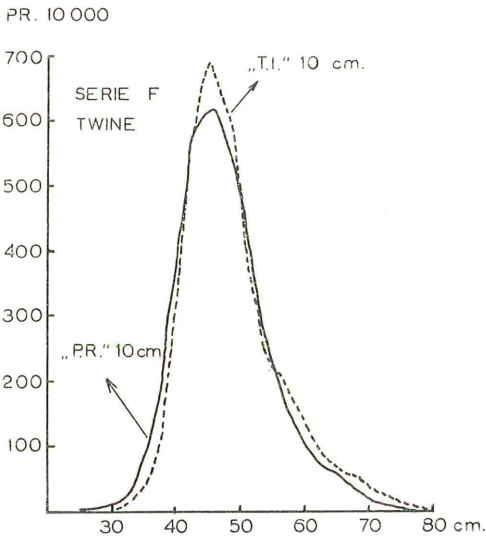
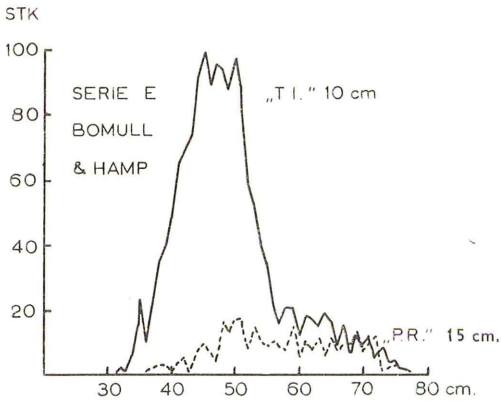

Fig. 3.

Serie E: Lengdefordelingene av torsk i 4 parallelltrekk 20.—21. mai. Serie F: De prosentvise lengdefordelingene av torsk fra ca. 10 dobbelttrekk, 24.—26. mai.

Serie C. 10 parallelltrekk med twinetråler 21.—23. mai.
 «T. I.» 10 cm. Tauetid 16 timer.
 «P. R.» 15 cm. Tauetid 14 timer 45 min.
 Serie D. 9 parallelltrekk med bomullstrål 13.—20. mai.
 «T. I.» 15 cm. Tauetid 11 timer.
 «P. R.» 10 cm. Tauetid 10 timer.

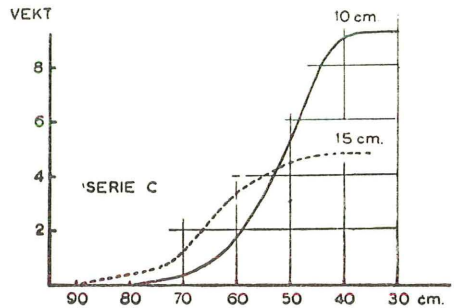
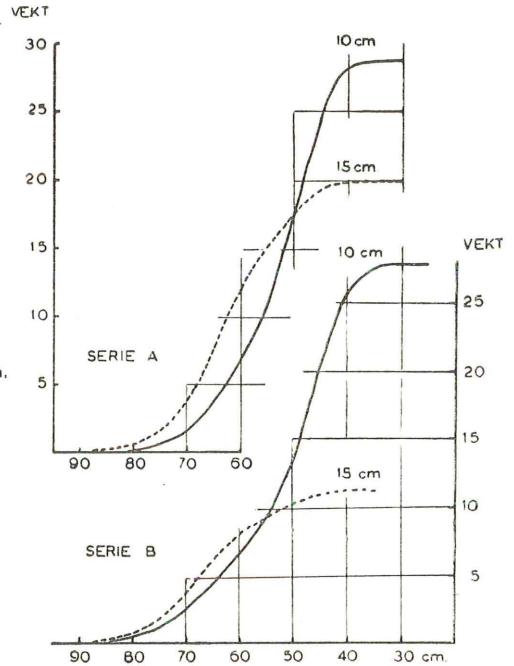

Fig. 4.

Vekten av fangstene fremstilt kumulativt mot avtakende fiskestørrelser.

Serie E. 4 parallelltrekk med bomullstrål 20.—21. mai.

«T. I.» 10 cm. Tauetid 5 timer 30 min.

«P. R.» 15 cm. Tauetid 5 timer.

Det ble også gjort en siste serie F hvor de to fartøyene begge brukte 10 cm twinetråler. Da det her ikke ble tatt fullstendige prøver kan en imidlertid ikke sammenlikne fangstenes størrelse.

Bortsett fra serie F ble all torsk i fangstene lengdemålt. Figurene 1—3 viser de absolutte lengdefordelingene i seriene A til E og de prosentvise lengdefordelingene i serie F. Betrakter vi seriene A til E så ser vi at 10-cm's trålene i alle tilfeller har tatt et betydelig større antall fisk enn 15 cm's trålene. Det er tydelig at en hel del av den fisken som blir fanget av masker på 10 cm slipper gjennom maskene på 15 cm. Nå kjenner vi ikke lengdesammensetningen i bestanden så vi vet ikke hvor mye småfisk det er som igjen slipper gjennom maskene på 10 cm. Det vi gjør i det følgende er derfor å sammenlikne de forskjellige utvalg (seleksjoner) som de to maskeviddene tar av en og samme bestand.

Ser vi på seriene A til C hvor det er brukt twine, så er vårt første inntrykk det at det er svært mye færre småfisk i fangstene fra 15 cm's trålen. Men seleksjonen er ikke skarp, d. v. s. det er ikke slik at all fisk under en viss lengde unnslipper mens all fisk over denne lengde blir holdt tilbake. Selv med en maskevidde på 15 cm er det en del fisk på 35 cm i fangstene. Det er derfor ikke så enkelt å beskrive forholdet mellom maskeviddens størrelse og fiskens mulighet for å unnslippe ved de forskjellige fiskestørrelser. Et visst begrep om dette forholdet får en ved uttrykket «50 pst.-unnslippingslengden» d. v. s. den fiskestørrelsen ved hvilken halvparten av fisken unnslipper og halvparten blir holdt tilbake i trålen. For twinetrålen med maskevidde 15 cm (seriene A, B og C) var denne lengden ca. 55 cm i forhold til 10 cm's trålen. Nå kan vi antakelig rekne med at praktisk talt all fisk som er så stor som 55 cm blir holdt tilbake av 10 cm's masker. Det vil si at av fisk på omkring 55 cm vil trolig halvparten slippe gjennom masker på 15 cm.

Et påfallende fenomen som fremgår av fig. 1 og 2 (serie A, B og C) er at den stormaskete trålen i alle tre seriene har tatt absolutt større mengder av fisk over ca. 60 cm i lengde. Det samme har en også funnet i tidligere forsøk: en øking av maskevidden bevirker en bedring av redskapets fiskelighet. Årsaken til det kjenner en ikke, men det er sannsynlig at det har noe med vanngjennomstrømmingen i trålen å gjøre. Vi skal senere se hvilken betydning denne økte mengden av storfisk har for vekten av fangstene.

Seriene D og E hvor det ble brukt bomullstrål med sekk av hamp består av atskillig færre tråltrekk enn de foregående seriene. En bør derfor ikke legge så stor vekt på disse forsøkene. Det ser imidlertid ut til at bomullstrålen med 15 cm's maskevidde har vært mindre fisklig enn den med 10 cm, noe som kanskje kan skyldes en eller annen eiendommelighet ved nettopp den trålen som ble brukt.

Noe grunnlag for sammenlikning twine/bomull finnes det ikke. Det ser ut til at bomullstrålene var noe mer utsatt for riving enn twinetrålene, som rimelig kan være.

Fig. 3 viser også de *prosentvise* lengdefordelingene av fangstene i serie F der begge fartøyene brukte 10 cm's twinetråler, som det sees er de i hovedsaken svært ens med samme typetall, men «Thor Iversen» trål har tatt litt færre småfisk og litt flere storfisk. Årsaken til dette lar seg dessverre ikke fastslå, men er sannsynligvis en liten forskjell i maskevidde i de to trålene.

Som tidligere nevnt, har trålene med den minste maskevidden fanget det største antall fisk. Nå er det ikke antall fisk vi i første rekke er interessert i, men vekten av fangsten, og i mange tilfeller vekten av den delen av fangsten som består av fisk som er over en viss minstestørrelse.

Fisken ble ikke veid i disse forsøkene, men det består et enkelt forhold mellom lengden av fisken og vekten, idet vekten kan settes lik en konstant multiplisert med tredje potens av lengden. Denne konstanten behøver vi her ikke gjøre bruk av, idet vi bare skal sammenlikne vekter. Som en passende enhet for vekt har en valgt gjennomsnittsvekten av en fisk på 30 cm's lengde multiplisert med tusen.

Da vi er interessert i å kjenne vekten av fangsten over visse størrelser av fiskemengder, er det mest hensiktsmessig å uttrykke den kumulativt mot avtakende fiskestørrelse. Dette er gjort i fig. 4 for forsøkene med twinetråler, seriene A, B og C. Kurvene viser altså for enhver fiskelengde vekten av fangsten av fisk lik og større enn denne lengde. Dersom en f. eks. bare kan gjøre bruk av fisk som er større enn 59 cm viser alle tre forsøksseriene at en vil få betydelig større utbytte med 15 cm's maskevidde enn med 10 cm. Ved noen og femti cm's fiskelengde er utbyttene enda like store, men herfra og nedover vil en få betydelig større fangster med 10 cm's maskevidde.

Det kan muligens innvendes mot disse forsøkene at de bare gir erfaringer fra en bestand med mye småfisk og lite stor fisk. Til det kan en svare at det er en vanlig forekommende størrelsessammensetning i Barentshavet og ved Finnmarka og Svalbard. Et større innslag av storfisk vil sannsynligvis gi et enda gunstigere bilde av den største maskevidden når det gjelder økt fiskelighet. Men forsøk foretatt på

en ren bestand av stor fisk ville selvsagt ikke demonstrere den store skånevirkning overfor småfisken som den store maskevidden har.

Siden disse forsøkene er foretatt med småtråler kan det videre kanskje innvendes at resultatene ikke har gyldighet for redskaper av større dimensjoner. En har planer om forsøk med større redskaper for blant annet å bringe dette på det rene. Det er imidlertid lite trolig at resultatene vil avvike nevneverdig fra de en her er kommet til.

Spørsmålet om *lønnsomheten* av å bruke en så stor maskevidde som 15 cm avhenger også av andre momenter enn den ønskete størrelsen av torsken. Ønsker en for eksempel å bruke den samme trålen også til andre fiskeslag så som sei, hyse og uer så er det sannsynlig at denne store maskevidden vil være lite hensiktsmessig.

Hensynet til fiskebestanden bør selvsagt være et avgjørende moment ved valg av maskevidde. Da fisket i våre nordlige farvann i høy grad er internasjonalt, bør alle slike beskyttende tiltak foregå ved internasjonale reguleringer. Ved en slik regulering har en nylig fått hevet den tillatte minste maskevidde fra 8 til 11 cm i disse havområdene. Om dette er tilstrekkelig til å motvirke den betydelige reduksjon av mengdene av ungfisk som den stadig økte utenlandske trålingen fører med seg, er ennå helt uvisst. Det er derfor grunn til å betrakte resultatene av disse norske maskeviddeforsøkene med atskillig ettertanke.

RAPPORT OM UNDERSØKELSER ETTER NYE REKEFELTER

Ved fiskerikonsulent *Kaare Halmø*.

Siden rekefisket begynte i 1898 har det utviklet seg til å bli et av våre store fiskerier. Fisket begynte smått som et fjordfiske, men fra omkring 1920 da fisket begynte på Svenørbanken og etter hvert trakk utover fra kysten kan man også snakke om havfiske. I 1929 fantes det store forekomster av reker på sydskråningen av Norskerenna sør for Kristiansand og i årene som fulgte strakk fisket seg videre langs revkanten helt til vest av Egersund.

Fisket begynte på Østlandet og kom etter hvert i gang langs hele kysten. I statistikken over oppfisket kvantum kom Sør-Trøndelag med i 1925, Nord-Trøndelag i 1927, Nordland i 1929, Troms i 1931 og Finnmark i 1935. Fra dette år har fisket foregått langs hele kysten.

Når unntas fisket på Østlandet og Rogaland hvor det som nevnt utviklet seg til et havfiske, har det på kysten for øvrig helt til de aller siste år vært drevet som et fjordfiske. Kystens beskaffenhet har gjort at det hittil har vært gode ekspansjonsmuligheter i alle de store fjordene.

Nedenstående tabell viser utviklingen idet årene 1910, 1920, 1930, 1934/39 og 1945/54 er tatt med.

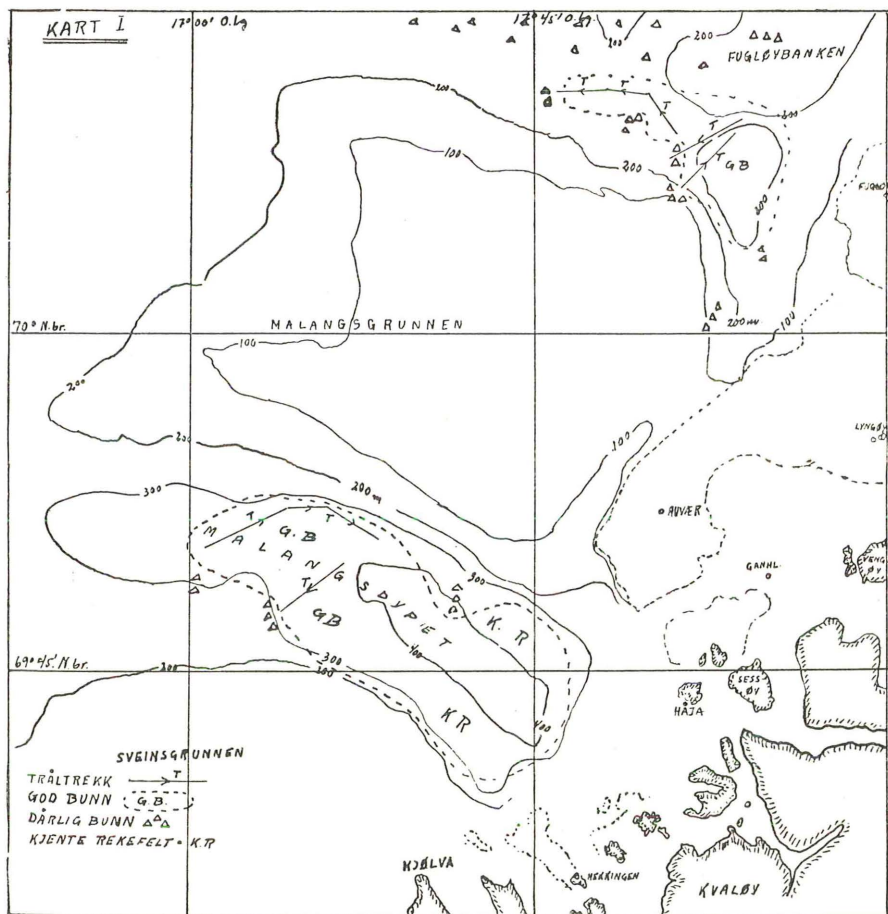
Som tabellen viser var man i årene 1934 til 1939 oppe i et totalkvantum for hele landet på omkring 3000 tonn med topp i 1936 på 3472 tonn.

De første etterkrigsår lå fisket nede, men fra 1949 merker en igjen en sterk økning og i 1953 passertes førkrigsrekorden. I 1954 ble dt fisket 4960,7 tonn til en førstehandsverdi av 13 517 200 kroner, d. v. s. verdimesig som nr. 7 av våre fiskearter.

Tabellen gir videre et interessant bilde av utviklingen. Det synes å fremgå av denne at for fylkene fra svenskegrensen til og med Vest-Agder var en allerede før siste krig kommet opp til det kvantum som er mulig med full utnyttelse av feltene. Rogaland har derimot en stadig økning av kvantumet i årene etter krigen, og passerte i 1953 toppkvantumet fra før krigen. For Vest-Agder skyldes tilbakegangen

Utbytte av rekefisket i tonn.

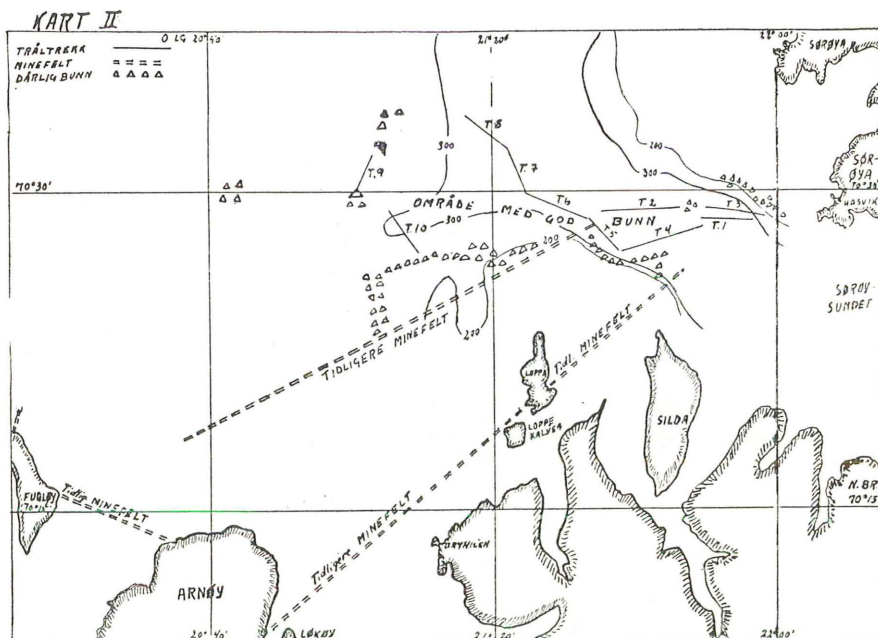
	Oslo	Østfold	Akershus	Buskerud	Vestfold	Telemark	Austagder	Vestagder	Rogaland	Hordaland	Bergen	Sogn og Fjordane	Møre	Sør-Trøndelag	Nord-Trøndelag	Nordland	Troms	Finmark	Hefe landet
1910 .	95,8	30,1	51,0	1,5	118,4	9,0	1,6	7,0	116,2	0,2	0	29,4	0,2	0	0	0,03	0	0	460,4
1920 .	76,7	120,0	3,0	0	16,9	2,0	0,1	8,6	0	0,4	0	0	1,5	0	0	0	0	0	222,9
1930 .	110,0	185,0	41,0	5,0	59,0	105,0	72,0	276,0	81,0	9,0	0	84,0	219,0	83,0	4,0	16,0	0	0	1349,0
1934 .	55,0	425,0	39,0	4,0	174,0	61,0	170,0	1008,0	770,0	17,0	0	23,0	318,0	122,0	8,0	4,0	13,0	0	3211,0
1935 .	46,0	360,0	41,0	3,0	104,0	88,0	86,0	1256,0	791,0	17,0	0	17,0	335,0	110,0	13,0	8,0	109,0	3,0	3387,0
1936 .	51,0	319,0	37,0	1,0	92,0	182,0	61,0	1292,0	635,0	9,0	0	20,0	425,0	118,0	13,0	50,0	109,0	58,0	3472,0
1937 .	54,0	160,0	28,0	1,0	111,0	177,0	95,0	793,0	367,0	18,0	0	14,0	585,0	123,0	19,0	111,0	105,0	132,0	2839,0
1938 .	44,0	135,0	14,0	2,0	94,0	323,0	116,0	882,0	502,0	16,0	0	7,0	495,0	124,0	28,0	65,0	27,0	47,0	2921,0
1939 .	52,0	211,0	20,0	2,0	103,0	311,0	122,0	967,0	623,0	18,0	0	9,0	414,0	142,0	30,0	45,0	28,0	28,0	3125,0
1945 .	2,2	135,5	46,2	38,0	156,4	154,1	140,4	181,4	102,0	5,6	0	18,9	82,0	113,1	5,3	28,2	7,3	0	1216,6
1946 .	5,6	138,7	43,6	30,8	123,5	242,2	266,7	623,6	323,6	9,2	0	28,7	86,3	81,3	6,9	18,8	23,7	0	2053,2
1947 .	20,0	233,7	36,6	27,0	143,0	231,4	125,5	571,2	206,3	10,3	0	15,8	106,0	58,5	6,0	31,8	115,0	0	1920,1
1948 .	40,4	275,8	34,8	31,4	98,0	87,1	53,9	443,9	407,1	7,9	0	19,5	78,1	41,4	7,3	49,7	179,0	0	1855,3
1949 .	44,6	272,0	0	0	111,6	203,3	65,2	416,6	463,2	12,9	0	25,3	86,2	73,9	16,6	87,6	212,5	0	2091,5
1950 .	5,5	275,4	7,8	37,3	89,1	269,4	79,9	365,6	577,0	0,6	0	22,8	73,6	83,6	63,1	87,9	273,1	0	2311,7
1951 .	21,5	223,5	0	0	51,5	178,6	83,0	583,1	622,0	0	0	0	84,5	53,0	116,9	244,9	293,0	173,0	2727,9
1952 .	5,5	294,5	9,4	8,9	104,4	193,4	87,0	664,7	617,5	0	0	0	104,4	65,2	109,6	166,9	558,9	104,2	3094,5
1953 .	10,8	304,4	4,9	10,5	113,5	175,1	111,9	773,9	895,1	0	0	0	105,9	63,9	70,7	323,8	646,7	151,7	3762,8
1954 .	0,6	267,2	3,6	6,4	103,1	190,5	123,4	903,1	1263,4	0	0	0	98,6	119,3	58,3	46,2	971,6	121,1	4960,7

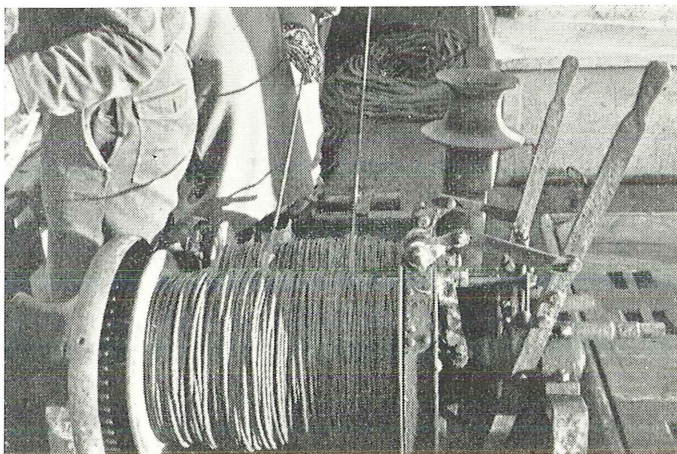

at en meget stor del av feltene på Revet er ødelagt for reketrålerne ved at der ligger igjen forankringsrester fra et større minfelt fra syd av Kristiansand til syd av Lindesnes. Hvorvidt disse kan synke ned slik at feltene blir brukbare igjen i en overskuelig fremtid er et åpent spørsmål.

For fylkene Hordaland til Møre er kvantumet ennå ikke kommet opp på førkrignivå, mens Trøndelagsfylkene ligger på omkring samme nivå som de beste førkrigsår.

I Nordland og Troms viser det seg en bemerkelsesverdig økning i kvantum. Dette har øyensynlig flere årsaker. Naturforholdene her ligger godt an med de mange store fjordene hvor dybder og bunnforhold er særdeles gode. Imidlertid har transporten vært lang og kostbar og selv om hermetikkindustrien allerede tidlig kom i gang synes ikke dette å ha vært tilstrekkelig. Utbyggingen av fryseindustrien

Reketrålwinsj for slepewirer.

Fiskeridirektoratet begynte allerede i 1953 med undersøkelser etter nye rekefelter utenfor kysten, og forsøkene ble fortsatt i 1954 og 1955. De sistnevnte må sees som ledd i en lengre rekke undersøkelser som er planlagt.

Nedenstående rapporter omhandler følgende forsøk:

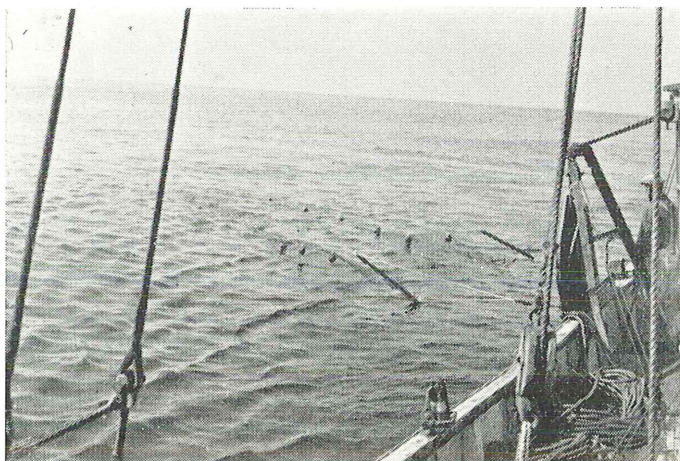
1. Undersøkelser på Skudesnesfeltet mai 1954.
2. — i Sør-Trøndelag november 1954.
3. — Trøndelag/Finmark juli 1955.
4. — Hordaland august 1955.

1. Undersøkelser på Skudesnesfeltet 1954.

Rekefisket i Nord-Rogaland har for de mindre fartøyers vedkommende vært drevet i fjordene, mens de større fartøyer for en stor del har fisket på Revet med stasjon i Egersund. Det har gjennom årene vært gjort spredte forsøk på feltet utenfor Skudesnes uten at det kunne påvises drivverdige forekomster.

Imidlertid har interessen for området holdt seg og på initiativ av Ingvald Larsen, Skudesneshavn, ble det i 1954 av Fiskeridirektoratet satt i gang forsøk her med Larsen som forsøksfisker. Den 21. mai begynte forsøkene i posisjon 8 n. mil 206° rettv. av Geitungen fyr i en dybde av 132 favner. Det ble trålet i sydlig retning og trekket ga 40 kg kokte reker etter 2½ times trekk. Et trekk på 3 timer noe lenger SV ga 60 kg og et tredje trekk på 45 min. ga 10 kg kokte reker. Samlet fangst 107 kg reker, 6 kg ulke og 10 kg skate.

Den 22. mai ble det arbeidet i samme område og gjort tre trekk.

Rekefiske: Trålen er oppe.

I første trekk ble noten revet og de to følgende trekk som hvert var på 3 timer ga henholdsvis 20 og 10 kg reker.

Den 24. mai ble det gjort 2 trekk lenger vest og resultatet var henholdsvis 10 og 75 kg reker.

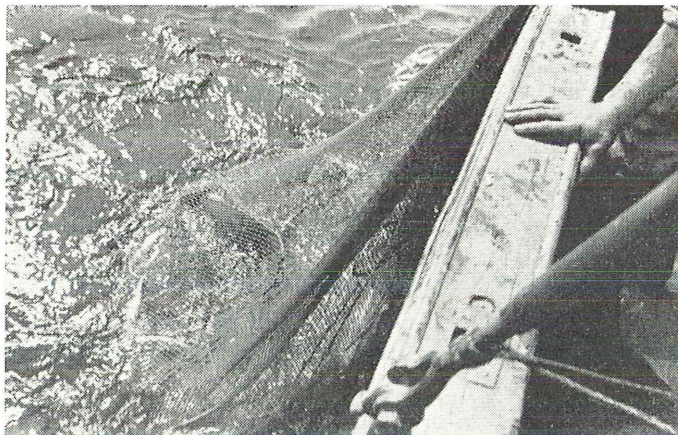
Den 26. mai ble det gjort tre trekk i fortsettelse av området. Disse ga ca. 60–70 kg hver, eller en dagsfangst på 200 kg.

Den 29. mai ble undersøkelsene fortsatt i området VSV 16 nautiske mil av Geitungen fyr. Det ble gjort fire trekk i dette område på henholdsvis $1\frac{1}{4}$, $1\frac{1}{4}$, $1\frac{1}{2}$ og $3\frac{1}{4}$ time, fangstene ble 6, 8, 25 og 35 kg store reker.

Forsøkene var så vidt positive at Larsen begynte regulært fiske på feltene og etter hvert kom en relativ stor flåte i virksomhet på feltene, og fangstene var gjennomgående gode. Allerede ved St. Hans-tider var det over 30 fartøyer i virksomhet på feltet, som viste seg å ha meget stor utstrekning.

En notis i «Skagerak» oppgir 9. september 1954 med Haugesunds Dagblad som kilde at det på feltene til da var fisket reker til en førstehåndsverdi av kr. 400.000.

I 1955 begynte fisket tidlig, men avtok hurtig nærmest land. Det ble imidlertid fisket godt på ytre del av feltet og flåten spredte seg etter hvert slik at det ble fisket langs hele revkanten fra Utsira-hola til Egersund. Fisket på den indre del dabbet helt av men mot slutten av sesongen syntes det å ta seg opp igjen. Det er mulig at vær- og oseanografiske forhold er årsak til forskyvningene da det i 1954 var overveiende sydlig vind mens det i 1955 var overveiende østlige og nord-østlige vinder.

Rekefiske: Trålposen med god fangst langs siden.

2. *Undersøkelser etter rekefelter i Trøndelag og Nordmøre i november 1954.*

Til undersøkelsene ble leiet m/k «Løfting», skipper Ole O. Godøy, Godøy. Forsøksleder konsulent Kaare Halmø.

Etter klargjøring i Ålesund gikk vi nordover og kom til Ramsøyfjorden torsdag den 4. november kl. 0800. Været var ugunstig med sterk SV-kuling og det ble varslet storm fra samme retning. Vi fortsatte da nordover for å undersøke Frohavet hvor vi kunne arbeide i le av Froøyene.

Fredag 5. november begynte undersøkelsene av feltet, idet vi begynte å lodde opp området og foretok prøvetrekk. I dagene som fulgte ble området fra bunnen av Frohavet til linjen Abregda—Sandvær undersøkt. Det viste seg at det i området er store strekninger med god bunn.

Feltet har følgende utstrekning: I SO begrenses det av en linje som går i retningen Nordpynten av Ulvø til ca. 1 n. mil av Tarva og videre til ca. 2 n. mil av Abregda. I NV går grensen fra 2 n. mil øst av Svingla til kloss oppunder Sauøy og videre langs landet oppover mot Sandvær. Fra SSO av Sauøy går det en fjellrekke parallelt med øyrekken i en avstand fra denne av 1,5 n. mil. Denne deler feltet og strekker seg nordover til tvers av Halten fyr. Snitt tvers på fjellrekken viste at den hadde en bredde på 1,5 n. mil, men en må dog her regne med avvikelser. I vest begrenses feltet av en linje fra ca. 2 n. mil øst av Svingla til ca. 2 n. mil øst av Inntian. Denne grense er dog noe usikker. Sydgrensen er også usikker, men fra 3 n. mil nord av Grønholmen lykt var bunnen bra.

Rekefiske: Dagsfangst.

Det ble gjort i alt 6 tråltrekk i dette område, men det var bare små forekomster av reker. Fiskerne i distriktet mente dog at det til andre årstider skulle være gode muligheter for fangst, da rekene på det nevnte tidspunkt hovedsakelig sto kloss til fjellveggen og på steinet bunn. Den fisk som ble tatt i tråltrekkene, tydet også på at det er muligheter for rekefiske, idet det dreide seg om de samme sorter som en vanligvis får sammen med rekene.

I dagene 12.—15. november ble det arbeidet i området Halten til Kya fyr. Bunnforholdene her syntes ikke å være så gunstige og været var mindre bra, slik at noen detaljundersøkelser var ikke mulig. Bunnen i området var mer ujevn enn på Frohavet, men det er sannsynlig at det går en del renner med god bunn omtrent parallelt med kysten. Strekingen mellom Kya og Halten hadde store områder med jevn bunn, men det var kuling og krapp sjø under arbeidet her, så det kan ikke avgjøres med sikkerhet av ekkogrammene om den er hård eller bløt.

I tiden 16.—25. november ble det arbeidet i Frøyfjorden—Ramsøyfjorden og mellom Titran og Frøyabanken.

I Frøyfjorden fantes trålbunn i dyprennen fra midt i grønnsektoren på Flesa lykt og sydvestover og trekket her var ca. 1,5 n. mil. Dyprennen videre vestover er krokert. Rekene her, ca. 2 kg var meget store rognreker.

I Ramsøyfjorden var god bunn utenfor 200 meters koten i retning Sæbuø til Gabet, men i posisjon N 63°35' O 8°5,5' kom vi bort i uren bunn, sannsynligvis et vrak, så vi rev trålen. Feltet mellom Veidholmen og Frøyabanken var mer ujevnt med avvekslende bløt og hård bunn.

Rekefiske: Resultat av et trekk.

Mellom Frøyabanken og Frøyene ligger et felt med lovende bunnforhold. Feltet begrenses i nord av en rygg med hard bunn som strekker seg fra Øreklakken rettv. vestover til nordøstre hjørne av Frøyabanken. I vest går grensen på ca. 220 meters dyp langs østre bankskråning og østgrensen går ca. 5 n. mil vestenfor Sletringen og Synstfluene. Sydgrensen ble ikke nøyaktig bestemt på grunn av dårlig vær. Området består av to platåer med jevn bunn, et østre med dyp på 135 favner og et vestre med dyp på 180 favner. Begge hadde god trålbunn.

Som nevnt ovenfor var rekene søkt inn på steinbunn da forsøkene ble foretatt. Det ble foretatt kontroll av dette i Brandsfjorden ved Bessaker i samarbeid med rekefiskere på stedet. Disse forsøk viste at tråltrekk midt på feltene ga 5–6 kg reker, mens de båter som skrapet kloss til sidene av feltet, fikk 50–70 kg reker pr. trekk.

Den 27. og 28. juni 1955 ble det gjort en del forsøk på de samme feltene men resultatene av disse var negative. Se nærmere om dette i rapporten for juni/juli 1955.

3. Undersøkelsene juni/juli 1955.

Til disse undersøkelser ble nyttet *m/k «Fugløybanken»* av Lyngseidet, skipper Selmer Samuelsen med fiskerikonsulent Kaare Halmø som leder.

Undersøkelsene var planlagt å foregå i Troms og Nordland men det skulle gjøres en del kontrolltrekk på Frohavet og vest av Titran på de feltene som ble opploddet i november 1954.

Rekene skylles i nettingkurv.

Etter at redskapene var tatt inn i Trondheim gikk vi ut på feltet og begynte arbeidet her den 27. juni.

Som nevnt i rapporten fra november 1954 er det mellom Titran og Frøya-banken et område med god trålebunn med dybder fra 135 til 180 favner. Det ble gjort to trekk diagonalt over feltet, men da begge ga negativt resultat ble det fortsatt til Frohavet. Her ble det gjort 4 trekk i dybder fra 150 til 360 meter på strekningen fra 1,5 n. mil SO av N.pynt av Inntian til 2 n. mil vest av Tarva. Da resultatene også her var negative gikk vi ut til 12 n. mil i rettv. 48° av Halten. Her var bunnen jevn men på grunn av tungsjø var det vanskelig å avgjøre om den var hard eller bløt. Vi satte trålen og tauet i 30 minutter da vi ble fast. Det viste seg at vi var kommet borti sjøtrær, og fangsten var 4 uer og ingen reker. Det begynte nå å øke på med tungsjø fra sydvest og vi arbeidet oss innover mot munningen av Jøssundfjorden. Bunnforholdene her var tilsynelatende mindre bra så vi fant ikke høve til å sette trålen og da det ble varslet SV kuling sluttet vi av på feltene her den 29. juni.

Vi gikk nå nordover og hadde underveis kontakt med noen av dem som hadde anmodet om å få undersøkt nye felter. Den 30. juni kl. 18.00 passertes Lovunden på vei ut Åsværfjorden. Vi loddet utover Trenafjorden og i dyprennen langs landbakken.

I retning rettv. 298° av Åsvær og utover var et parti med god bunn som strakte seg 4 n. mil i samme retning, men da det syntes noe dypt, 400 meter, gjorde vi ikke noe forsøk her. Vi fortsatte oppover langs landbakken, men bunnen var stort sett hard.

I posisjon 316° 15 n. mil av Myken fant vi bra bunn i 286

meters dyp og satte trålen og tauet NØ. Det var stille og klart, men en del tungsjø og sterk nordgående strøm. Etter en times trekk hev vi inn, men det var ingen fangst, bare noe sopp.

Kl. 04.40 satte vi igjen i 306° 16 n. mil av Kalsholmen fyr. Beholdt sleperetningen nord. Etter en halv times tauing var trålen fast og var revet i posen.

Kl. 07.15 satte vi i posisjon 16 n. mil 230° av Tennholmen, og tauet rett på fyret 1 time. Resultatet negativt også her.

Vi gikk til Bodø hvor vi hadde konferanser med forskjellige interesserte og fortsatte så til Harstad hvor vi kom lørdag 2. juli. Undersøkte hvordan det lå an i distriktene utfor Senja.

Mandag 4. og tirsdag 5. Nordlig kuling med tett tåke og landligge. Redskaper og utstyr ettersett. Tirsdag hadde vi konferanse med rekefiskerne i Gryllefjord hvor vi fikk oppgave over de havfelter som det ble fisket på. Det viste seg at feltene Moan og Fallbakken og indre del av Malangsdypet som var tatt med i de opprinnelige planer for undersøkelsene allerede ble fisket på og at der ble tatt gode fangster under rimelige vær- og strømforhold. Da det ville være av interesse å få prøvet redskapene parallelt med andre fiskere ble vi enige om å gå ut sammen med de to andre båter så snart været tillot.

Onsdag 6. juli. Været bedret seg og kl. 04.00 gikk vi fra Gryllefjord. Kl. 05.30 ble noten satt i medene Ørja i Senjahesten og Håja unda Kjølva. Dyp 280 meter, styrte vestover. Kl. 09.30 begynte å hive, dyp 330 meter, fangst ca. 160 kg reker. Det var nå lett bris og pent vær. Gjorde et trekk tversover feltet i nordlig retning fra 13.35 til 14.20 i dyp 280 til 300 meter og fikk ca. 50 kg reker.

Fra 14.35 til 17.00 gikk vi oppover dyprenna i Fallbakkdjupet og fikk her ca. 70 kg reker og noen få uer.

Gikk inn til Gryllefjord og leverte fangsten. Det viste seg at våre redskaper fanget minst like så godt som de andres. Ut fra Gryllefjord 23.30.

Torsdag 7. juli. Kl. 00.20 Måneset tvers. Gikk så 4 n. mil i rettv. 339° og 26 n. mil i rettv. 13°.

Kl. 04.17 stoppet og satte trålen i posisjon N 69° 51' O 17°02' sleperetning 65°, se fig. 1. Kl. 07.25 begynte å hive i posisjon N 69°53' O17°13'. Dybden under slepningen mellom 290 og 310 meter. Det var SV lett til laber bris og noen sjø. Kl. 08.10 noten inne, fangst ca. 20 kg, meget store reker. Satte igjen med det samme og styrte rett på Tromvikfjell kurs ost. Da det begynte å vises antydning til hardere bunn dreiet vi etter hvert mer sydlig og styrte til slutt SO. Vinden frisknet på fra SV og øket til stiv kuling.

Kl. 10.45 begynte å hive. Kl. 11.25 alt inne, fangst ca. 10 kg

store reker. Ved leveringen viste det seg at rekene holdt 170 pr. kg og der var ikke småreker i det hele tatt. Kurs ble satt på Hekkingen (157° rettv.). Gikk inn til Sommarøy, Hillesøy, hvor der lå en stor del rekefiskere værfast. Det ble konferert med disse og de ga opplysninger om hvor langt ut det ble fisket og fikk orientering om de bunnforhold vi hadde observert og de fangster vi hadde fått. Det syntes å være alminnelig oppfatning at resultatet var lovende sett i relasjon til de ugunstige værforhold. Erfaringene fra indre del av feltet viser at i vestlig vær avtar fangstene vesentlig, likeså ved springtid. Det bemerkes at det var springtidevann og sterk strøm på feltet.

Videre kan bemerkes at fiskerne var meget interessert i forsøkene ute på havfeltene, da det begynner å bli trangt om plassen på fjordfeltene.

Den 21. juli ble det gjort et trekk på samme felt. Det hadde vært NV kuling som hadde løyet utover kvelden, men sjøen var enda tung og det var sterk strøm og tåkebanker. Det var vanskelig å avgjøre om bunnen var bløt eller hard på grunn av fartøyets arbeid i sjøen. Trekket ble gjort fra posisjon 69°50' N, 17° 21' O mot SV, til posisjon 69°48' N, 17°10' O hvor vi ble fast og hev opp. Trålen var revet i bunnen helt bak mot posen og vi berget bare noen uer og ca. 3 kg reker. Så vidt en kunne se var det i området NV av dette trekk god bunn opp mot de to trekk som ble gjort 14 dager før.

Fredag 8. juli. Kl. 00.30 var fangsten levert. Det var liten SV kuling så flåten gikk ikke ut på havfeltene. En del båter skulle til Sessøyfjorden så vi bestemte oss for å gå dit og prøve et par av de nye trålene.

Kl. 00.30 gikk vi ut og kl. 02.00 satte vi trålen på Sessøyfjorden ved Skamtinn. Kl. 03.15 ble trålen fast. Hev inn, trålen revet, skiftet inn en annen not og satte igjen kl. 04.25 i 220 meter dyp. Kl. 06.25 hev inn fangst ca. 10 kg reker som de øvrige båtene. Vinden økte etter hvert til sterk kuling så vi sluttet av og gikk til Tromsø for bunkring og proviantering, kom til Tromsø kl. 14.00.

I Tromsø konfererte vi med rekefiskere, kjøpere og fiskeriinspektør Berg.

Lørdag 9. juli. SV kuling. Tok ombord bunkers og proviant og så etter båt og redskap.

Mandag 11. juli. Kl. 01.00 kastet løs og gikk fra Tromsø. Kl. 06.00 passerte Hekkingen. Det var laber til frisk VNV vind og tung sjø. Forsøkte å lodde oppover Auværhavet, men sjøen var så tung at det ble dårlig registrering. Sluttet av og gikk inn til Melvik og kom dit kl. 14.00.

Tirsdag 12. juli. Vinden løyet og kl. 02.00 gikk vi ut igjen.

Vinden sprang imidlertid om til sydvest stiv kuling så vi måtte gjøre vendereis. Da værvarslet tydet på bedre vær nordenfor besluttet vi å gå til Lopp havet for å undersøke dette felt.

Kl. 17.50 satte vi trålen vest av Brynilden i en dypprenne, men strømmen satte oss mot bakken så vi måtte hive kl. 19.10 posisjon N 70°14' O 21°06'. Kurs ble satt nordover for å undersøke feltet utenfor minefeltene fra krigstiden. Vi kjente til den omtrentlige ytre grense, men hadde ikke sikre posisjoner for de indre feltene. Styrte rettv. 355°.

Kl. 21.10 fikk vi god bunn i posisjon N. 70°26' O 21°02'. Det var fortsatt god bunn til posisjon N 70°30' O 21°00' hvor vi forandret til rettv. 95°. Det var god bunn helt til N 70°29' O 21°46' hvor det var en topp, videre østover var bunnen igjen god til posisjon N 70°29' O 21°58'.

Onsdag 13. juli. Kl. 00.45 satte vi i posisjon N. 70°29' O 21°55' og styrte vest. Det var 330 meter dyp og en del nordgående strøm. Vinden dreiet nordlig. Kl. 04.30 begynte å hive i posisjon N 70°29' O 21°50'. Fangst 5 kg reker, noen få uer og 3 små torsk.

Kl. 05.55 satte vi i samme posisjon og styrte videre vestover dyp 430 meter. Kl. 09.35 begynte å hive i posisjon N 70°29' O 21°25', fangst ca. 10 kg reker, 5 uer og 1 torsk. Noten noe revet. Nordvestbrisen øket til liten kuling. Gikk inn til Hasvik og kom dit kl. 13.00. Bøtte noten og etterså redskapene. Rapporterte til Fiskeridirektoratet.

Torsdag 14. juli. Lett nordbris, noe tungsjø. Kl. 01.00 gikk fra Hasvik og satt kl. 02.00 i 300 meter dyp i posisjon N 29°28'5 O 21°57', styrte vest kl. 04.30 fast. Begynte å hive i posisjon N 70°29'3 O 21°50', Noten hel, fangst 10 kg reker, 20 uer og 5 torsk.

Kl. 05.40 satte igjen i posisjon N 70°28'5, O 21°49'. Kl. 09.30 begynte å hive i posisjon N 70°27'2 O 21°38'. Noten var lagt sammen av strømmen, ingen fangst.

Kl. 11.00 satte vi igjen i posisjon N 70°30' O 21°25' dyp 330 meter, styrte NNV. Kl. 13.30 begynte å hive, fangst ca. 15 kg reker, 5 torsk og 5 uer. Posisjon N 70°32' O 21°22'. Kl. 14.30 satte igjen fra samme posisjon, dyp 400 meter, styrte NV. Kl. 17.10 begynte å hive, posisjon N 70°33'6, O 21°16'. Noten lagt sammen av strømmen. Styrte vestover til kl. 18.15 og derfra SSV og kl. 18.40 satte vi i posisjon N 70°31'5 O 21°03' styrte sydover. Kl. 21.45 fast i posisjon N 70°30' O 21°01'. Trålposen helt bortrevet. Kl. 22.15 satte vi igjen i posisjon N 70°29' O 21°06', styrte SSO.

Fredag 15. juli kl. 00.45 begynte å hive. N 70°26'7 O 21°10'. Fangst ca. 5 kg reker, 7 uer, 2 torsk og 3 flyndrer. Sluttet av i dette område og gikk vestover for å undersøke dypet utfor Torsvåg. Det

begynte å blåse opp igjen med SV og gikk inn til Torsvåg. Fortsatte til Tromsø, natt til lørdag.

Lørdag 16. juli. Leverte fangsten og fikk oppgjør for tidligere fangst. Tok inn bunkers og proviant. Flere rekefiskere besøkte oss og mente at når vi hadde fått såpass mye reker under de ugunstige arbeidsforholdene ville det sannsynligvis kunne fiskes betydelig mer under rimelige forhold.

Mandag 18. juli. Gikk fra Tromsø kl. 8.00. Det var fremdeles dårlig vær og tung sjø så vi gikk inn til Kvaløyvågen.

Tirsdag 19. og 20. juli. Været bedret seg noe og vi gikk ut til feltet mellom Fugløybanken og Malangsgrunnen. Det var bygevær og periodevis dårlig sikt, dette sammen med sterk strøm vanskeliggjorde arbeidet. Det ble gjort 4 trekk med henholdsvis noen få, 5,7 og 15 kg reker. I tredje og fjerde trekk rev vi trålen. Feltet her er ikke særlig stort. Det var også vanskelig å orientere seg da været for det meste var usiktbart og strømmen uberegnelig.

På kartskisse I ses de trekkene som ble gjort. Det begynte å blåse opp og vi krysset hele Auværhavet uten å finne god bunn i noen utstrekning. Det må her bemerkes at på grunn av sjøen ble loddingen lite brukbar. Det er derfor mulig at det kan finnes mindre felter med god bunn her. Onsdag ettermiddag var det ikke mulig å lodde lenger, så vi gikk inn til Sommarøy og leverte fangsten. Hele rekeflåten lå værfast og en rekke skipper var ombord og ble orientert om våre observasjoner.

Torsdag 21. juli. Om ettermiddagen løyet vinden og vi gikk fra Sommarøy kl. 17.30 ut til Malangsdypet. Det var fremdeles tung sjø og laber til frisk SV bris. Vi fortsatte opploddingen av feltet og gjorde et trekk hvor vi rev noten.

Fredag 22. juli. Kl. 04.00 var feltet opploddet, men været var for så vidt dårlig at vi fant det ikke hensiktsmessig å gjøre flere trekk. Sluttet av og gikk til Hørstad, og kom dit kl. 15.00. Hengt nøtene hos A/S Mercur.

Lørdag 23. juli. Skipsarbeid og opprydding.

Mandag 25. juli. Pakket redskapene og leverte disse til M/S Stamsund for forsendelse til Bergen.

Sluttet av toktet og klarerte ut fartøyet.

Konklusjon.

Etter undersøkelsene å dømme fortsetter rekefeltet i Malangsdypet helt vestover til 17° østl.lg. De rekene som ble fisket her var av særdeles god kvalitet. Det syntes å være god bunn i området som på kartskissen fig. I ligger innenfor de stipplete linjer. Det kan dog

ikke sees bort fra at det i området kan finnes mindre områder med dårlig bunn.

I området mellom Malangsgrunnen og Fugløybanken er også et temmelig stort område med god bunn. De resultater vi fikk under så vidt ugunstige forhold tyder på at det bør kunne drives lønnsomt her.

På Lopp havet, kartskisse 2, må det kunne sies at forholdene var lovende. Her er store områder med god bunn og det er meget sannsynlig at feltet strekker seg videre innover dyprenna mot Sørøysundet. Her er også kort utseiling fra Hasvik hvor det skulle ligge godt an for tilvirking av eventuelle fangster. Feltet er imidlertid så stort at mer detaljerte undersøkelser vil ta lang tid.

Det var beklagelig at værforholdene ikke gjorde det mulig å undersøke feltene lenger til havs, da det er sannsynlig at det finnes store felter her. En må også ha lov å regne med at vi under rimelige vær- og strømforhold ville fått meget større fangster på alle tre feltene.

4. Forsøksfiske etter reker i Hordaland, ved Ola Olsen, Espevær.

Første fiskedag var den 4. august og jeg gikk da til den foreslåtte posisjon $59^{\circ}35' N$ $4^{\circ}35' O$ og gjorde 4 trekk i forskjellige retninger som dagboken viser. Resultatet ble kun 20 reker tils. Bunnforholdene var mindre gode.

Neste dag forsøkte jeg noe lengre nord, men fangsten ble bare 15 stk. reker. Gikk med ekkoloddet på i forskjellige retninger, men fant ikke rette sorten bunn. Snakket med bl. a. m/s «Visting» over radiotelefonen. Han opplyste at han og 2 andre hordalandsfartøyer hadde prøvet vest og nordover langs 150 f. koten fra omkring $59^{\circ}40' N$ $4^{\circ}20' O$ og opptil $60^{\circ}10' N$ og $3^{\circ}20' O$ uten å få noen reker. Etter konferanse med fiskeriinspektør Haaland fant vi det derfor unødvendig å gjøre noe forsøk her ute.

Den 3. fiskedagen fant vi det beste feltet på hele turen. Det var ca. 20 kv.mil VNV av Skotningen. Her var bedre bunn, men fangsten ble likevel bare 5 kg reker etter 2 timers trekk. Dette feltet er en fortsettelse av det gamle Skotningsfeltet.

Den 4. fiskedagen gjorde jeg forsøk enda noe lengre nord og vest, men var uheldig og fikk ødelagt slepetauene. Gikk så noe ONO til $59^{\circ}58' N$ $4^{\circ}45' O$ hvor jeg etter 3 timers hal fikk 2 kg reker. Bunnen var imidlertid noe hard.

Den 5. fiskedagen gikk jeg 12 kv.mil NV av Brandasund, ujevn og hard bunn. Forandret til nord i en time og videre til OSO og satte trålen på 175 f. med kurs NV. Etter en times trekk begynte brettene å hoppe og fangsten ble 10 stk. reker. Her var meget hård

bunn. Gikk med loddet på i forskjellige retninger, men det var samme hårde bunn.

Den 6. fiskedagen var jeg på det feltet som var foreslått av Furenes fra Gulen. Gikk rundt og loddet, men for hard bunn. Da det frisknet på, måtte vi inn til Møkster igjen, hvor vi også ble liggende dagen etter grunnet tett tåke.

Den 7. fiskedagen gikk vi 20 kv.mil vest av Møkster på $60^{\circ}3' N$ $4^{\circ}15' O$ og satte trålen på 150 f. med sydlig kurs. Etter 3 timers trekk ble fangsten bare en del små uer m. m., men ingen reker. Gikk så 10 kv.mil lenger syd til $59^{\circ}50' N$ $4^{\circ}16' O$. og satte trålen på 152 f. Dro videre sydover, men etter 2 timers trekk ble hele den ene notarmen spjerret, fangsten ble en del små uer m. m. og 1 reke. Etter konferanse med fiskeriinspektør Haaland ble også forsøkene avsluttet den 15. om kvelden.

Jeg beklager å måtte meddele at så vidt jeg har kunnet finne ut under trålforsøkene og ved hjelp av ekkoloddet som har stått på under hele kjøringen, er det ikke brukbare bunnforhold for rekefiske på de undersøkte felter, bortsett fra det feltet hvor jeg fikk 5 kg reker og som er en fortsettelse av det gamle Skotningsfeltet. Det er jo mulig at der kan finnes noen mindre renner med skikkelig søylebunn, nærmere under land, men det antas ikke å bli noen drivverdige rekefelter.

FISKEFORSØK MED GARN AV NYLON OG PERLONTRÅD 1954.

Av fiskerikonsulent *Magnus Halaas*.

Under Lofotfisket i 1951 foretok Fiskeridirektoratet et par enkle fiskeforsøk med torskegarn av nylontråd. I 1952 og 1953 ble disse forsøk fortsatt og delvis utvidet.

Resultatene av disse forsøk var oppmuntrende og Fiskeridirektøren fant derfor at det var av betydning å få satt i gang et prøvefiske på noe bredere basis, for å få større kjennskap til nylontrådens fiskeevne i forhold til garn av vanlig materiale.

Høsten 1953 ble det innkjøpt 140 stk. sei og torskegarn av nylon og perlontråd, samt 10 stkr. makrellgarn av nylon. Disse redskaper ble fordelt til fiskere gjennom de respektive fylkesfiskarlag og satt inn i sei-, torsk- og makrellfisket 1954 på kyststrekningen -Varangerfjorden—Oslofjorden.

Det ble fastsatt følgende instruks for prøvefisket:

- I. I en vanlig garnlenke settes inn et bestemt antall garn av nylon eller perlon. Disse garn fordeles over hele lenken etter eget skjønn.
- II. Hvor det gjelder torskegarn er det forutsetningen at det skal brukes 10 stkr. nylon eller perlongarn i hver lenke, 5 garn i hver lenke for sei og makrell.
- III. Det noteres ned for hver dag hvor mange garn lenken består av (medregnet nylon) og hvor mange nylongarn som er innsatt. Dessuten noteres hvor mange fisk en har fått på hele garnlenken for hver trekning og hvor mange fisk av denne totalfangst som faller på nylongarn.
- IV. Hvis det oppstår skade på nylongarna, rifter eller det framkommer snurr på brystene eller på garntelnen, som antas å nedsette fangstevnen, bør dette noteres for hver dag.
- V. Rapport fra forsøket skal sendes inn gjennom Fiskeriinspektøren umiddelbart etter fiskesesongens slutt. Rapporten skal spesifiseres for hver trekking og angi
 1. Dato og fangstfelt.
 2. Hvor mange garn i alt i lenken og hvor mange nylon.

3. Hvor mange fisk i alt pr. trekning og hvor mange fisk som faller på nylon.

VI. Det er også av stor betydning å få nærmere kjennskap til varighet, holdbarhet mot råte, vedlikehold etc av nylon og perlon-garn i forhold til garn av vanlig material.

Forsøksfiskerne bør derfor også være oppmerksom på denne side av forsøkene under arbeidet med redskapene og angi sine iakttakelser i rapportene.

Nylongarna bør ellers behandles med samme omhu som andre garn. For makrellgarnets vedkomende, hvor det drives på en årstid med delvis sterk sol, bør en påse at garna ikke blir tørket på et underlag som er oppvarmet av sterk sol, for eksempel et berg hvor solen står sterkt på.

Nedenfor er det oppsatt en oversikt over gjennomsnittsfangsten pr. garn pr. dag for alle garntyper, slik som resultatet ble på de forskjellige fiskefelt hvor forsøkene har foregått.

Torsk.

Fiskefelt	Alm. garn	Nylongarn
	gj.-snitt pr. garn pr. natt	gj.-snitt pr. garn pr. natt
	kg	kg
Varangerfjorden	1.91	3.26
Båtsfjord	2.90	9.77
Sørøy Vest-Finnmark	2.85	8.42(6.40)
Opnabakken, Magerøy	2.71	14.10(11.67)
Kvenangen	2.00	4.85
Skreigrunnen, Mefjordhavet	1.96	4.84

Sei.

	kg	kg
Hemnesfjorden	1.53	1.25
—	1.24	1.90
Nordøyen i Vikna	3.53	6.25
Vevang, Nordmøre	2.34	5.80
Ona	3.39	4.87
Svatungen, Møre	11.94	12.12
Stadhavet	4.03	7.11
Bremanger	5.65	10.04
—	3.48	6.90
Utenfor Øygarden ved Bergen	7.15	9.20
Utsira	2.66	6.65
—	5.53	11.47

Makrell.

	kg	kg
Flekkerøy	9.59	12.17
Langesund	11.75	11.31

Som det framgår av tabellen synes nylon og perlongarna å ha en fiskeevne som ligger langt over vanlige garn.

Når forskjellen i fisket er så lite utpreget i makrellfisket, skyldes dette et par ting som er av særlig betydning. For det første var de alminnelig brukte makrellgarn betydelig lengre enn nylongarna, dessuten var det under monteringen begått en feil som måtte rettes før nylongarna fikk sin fulle effekt. Når dette var gjort, var det allerede langt ut i sesongen.

Når det gjelder nylon og perlongarnas holdbarhet etc. er det foreløpig for tidlig å uttale seg noe bestemt.

Rapporter fra en del av forsøksfiskerne er offentliggjort i «Fiskets Gang» våren og sommeren 1954.

FORELØPIG RAPPORT OM FISKEFORSØK MED TORSKERUSER AV KURALONTRÅD (VINILON).

Av fiskerikonsulent *Magnus Halaas*.

I rusesesongen 1953—1954 ble det av Fiskeridirektøren gjennom Norges Levendefisklag satt i gang fiskeforsøk med torskeruser av kuralontråd.

Denne syntetiske trådtype har ikke nylontrådens store bruddstyrke, men ellers har den samme egenskaper som nylon når det gjelder holdbarhet mot råte, dessuten er tråden billig, ca. en tredjedel av nylons pris pr. kg.

Hensikten med forsøket var å prøve tråden som material i torskeruser, som i alminnelighet har en forholdsvis kort levetid da disse redskaper under vanlig drift blir stående lengre tid i sjøen. Kunne en finne fram til en trådtype som bidro til at redskapene fikk en lengre varighet enn ruser av hamp og bomullstråd uten at anskaffelsen ble synderlig fordyret ville det bli en betydelig økonomisk vinning for dette fiske.

Rapport fra forsøksfisker Ole S. Tranøy om prøvefisket innløp til Fiskeridirektøren siste halvdel av mars 1954. Av rapporten framgår det at vinilonrusene hadde stått i sjøen uavbrutt i 20 uker. I denne tid måtte de sideordnede redskaper av vanlig tråd skiftes ut hver 7. uke.

På grunnlag av dette resultat fant Fiskeridirektøren at det var av betydning å fortsette forsøket i noe større målestokk.

Da en fant det hensiktsmessig at prøvefiskerne laget rusene selv, ble det i 1955 innkjøpt av Fiskeridirektoratet 100 kg kuralontråd som gjennom Norges Levendefisklag ble fordelt til 10 forskjellige fiskere innen lagets distrikt. Hver fisker fikk tilsendt tråd til 5 stk. doble torskeruser.

Forutsetningen var ellers at fiskerne skulle sende inn rapport om prøvefisket til Fiskeridirektøren etter nærmere fastsatt instruks.

Inntil 25. april d. å. er det kommet inn rapport fra 7 av prøvefiskerne hvorav det framgår at kuralonredskapene har stått i sjøen til vanlig fiske fra 3—6 måneder, gjennomsnittlig 4,5 måned, uten at det kan merkes noen svekkelse av tråden.

Det framgår ellers av rapportene at det allerede på nåværende tidspunkt kan sies at kuralontråd til rusematerial er meget fordelaktig framfor hamp og bomullstråd, da redskaper av kuralon kan stå i lengre tid i sjøen uten å tørkes eller bakes, dermed innspares arbeid og kontantutlegg til barkestoff og fisket kan foregå mer sammenhengende.

Dette forhold vil gjøre seg gjeldende i stigende grad i kuralonens favør etter hvert som redskapet blir eldre og enda har sin vesentligste styrke i behold.

FORSØKSFISKE ETTER HÅBRANN VED ISLAND I 1954.

Forekomstene av håbrann på de vanlige felter hvor dette fisket drives, har gått tilbake i den senere tid, og fangstutbyttet har avtatt.

På grunnlag av opplysninger fra den norske minister på Island om at islandske fiskere med primitive redskaper hadde fått håbrann, og rapporter om eksport av håbrann fra Island til Italia, besluttet Håbrandfiskernes Salslag å foreta forsøksfiske etter håbrann ved Island. Til dette forsøksfisket ble laget ytet en støtte på kr. 15.000 av bevilgningen til fiskeforsøk.

Forsøksfisket ble foretatt med de to fartøyene «Vestbris» og «Havøy» i juli måned 1954. Resultatet av forsøket ble dessverre negativt, og etter forsøksfiskernes uttalelse kan en ikke regne med at det vil være grunnlag for håbrannfiske ved Island.

Skipperne på M/S «Vestbris» og M/S «Havøy» ga følgende rapport over forsøksfisket:

«Reiste fra Måløy torsdag 1. juli 1954 og kom til Eskifjord på syd Island søndagsmorgen kl. 9.

Reiste ut fra Eskifjord mandag 5. juli og brukte i SSO av Papey ca. 20 kvartmil av, fra 65 til 80 favners djup. Fangsten ble 0. Flyttet vestover ca. 80 kvartmil og brukte der tirsdag fra 250 til 300 favners djup SO av Ingolfshøydi ca. 35 kvartmil av, fangsten ble 0.

Flyttet videre vestover og brukte onsdag SO av Vestmanøyane ca. 15 kvartmil av, 120 favners djup, fangsten ble 0. Flyttet videre vestover til Faksabukta, 34 kvartmil NV til nord av Røykjaneset og brukte der torsdag fra 130 til 165 favners djup, fangsten ble en sei.

Reiste inn til Reykjavik for å fylle olje og vann. Reiste ut der fra fredag og brukte lørdag på Faksabukta ca. 15 kvartmil VSV av Jøkulen, fangsten ble 0. Flyttet videre nordover ca. 60 kvartmil og brukte derpå 60 favners djup, fangsten ble en liten kveite. Flyttet videre nordover forbi Kapp Nor til Grimsøya. Brukte mandag den 12. juli ca. 10 kvartmil nord av Grimsøya, fangsten ble 0. Flyttet videre østover til 125 kvartmil SSO av Langenes og brukte der tirsdag

fra 180 til 200 favners djup, fangsten ble 10 stk. torsk og ingen håbrann. Flyttet videre sydover og brukte onsdag i nord av Færøyane fra 180 til 280 favners djup og fangsten ble også der 0. Med dette avsluttet vi prøvefisket og satte kurs for Shetland og brukte der i 8 dager, fra 180 kvartmil vestom Shetland og østover mot Tampen, resultatet ble der ca. 1500 kg.

Etter det vi kan forstå av denne prøveturen er der ingen utsikt for noe håbrannfiske ved Island.»

FISKEFORSØK MED AGNSILD FROSSET
I PROTAN-GELÉ

Av fiskerikonsulent *Kaare Halmø*.

På foranledning av A/S Protan, Drammen, er det i 1954 foretatt en del fiskeforsøk på Spitsbergen- og Bjørnøyfeltene med agnsild frosset i Protan-Gelé.

Prøvepartiet besto av et parti forfangstsild på 85 kartonger à 24 kg.

Partiet ble fordelt på 6 fartøyer som drev fiske på ovennevnte felter i tiden medio juli til ultimo september. Disse fartøyer var:

M/K «Thor Iversen»,	skipper	A. Strøm,	Fiskeridirektoratet,
» «Norsild»	»	A. Davidsen	
» «Borgheim»	»	H. Simonsen,	
» «Werner»	»	A. Kristiansen,	
» «Heimdal»	»	S. Gotlibsen og	
» «Hammerfjord»	»	H. Hansen.	

Prøvepartiet ble sendt fra Kristiansund den 9. juli med hurtigrute men da dette ikke kunne plaseres i kjølerom, var det delvis opptint og enkelte kartonger var anbrukt ved ankomsten til Tromsø. Partiet ble re-frosset og plasert på fryselager på Kræmers Fryseri inntil det kunne sendes ut til forsøk.

Det agn som fartøylene nyttet utenom forsøkspartiene var for alles vedkommende nyfrosset feitsild.

Det er innkommet rapporter fra alle skipperne unntatt fra Davidsen på m/k «Norsild».

Om fiskeligheten uttaler samtlige at den nyttede forfangstsild i Protan-Gelé sto fullt på høyde med den nyfrosne feitsild. En av skipperne nevner videre at egningen gikk hurtigere med Protan-silden enn med vanlig frosset sild. To av skipperne fremholder at silden holdt seg bedre enn vanlig frosset forfangstsild.

Om pakningen i kartonger synes det å være samstemmighet at for fartøyer som ikke har kjøle- eller fryserom vil pakninger i kasser

være mer hensiktsmessig, i det smeltevannet synes å forårsake hurtigere opptining av sild i kartonger enn sild oppbevart i kasser.

Når det tas hensyn til at prøvepartiet frosset i Protan-Gelé hadde vært opptint og som følge herav må være blitt forringet og at den til tross for dette hadde en fiskelighet som sto på høyde med nyfrosset feitsild, må en kunne trekke den slutning at konserveringsmetoden er bedre enn vanlig tørr- eller lakefrysing. Denne oppfatning ga også skipperne Simonsen og Hansen uttrykk for.

